ସେଇ ଦିନ ସେଇ ରାତି

(ଆଧୁନିକ ନାଟକ)

ନାଟ୍ୟକାର

ଶ୍ରୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାପାତ୍ର

ପ୍ରକାଶକ

ଇଉନାଇଟେଡ୍ ବୁକ୍ ହାଉସ୍

— କଟକ-୨ —

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ
ଅପ୍ରେଲ — ୧୯୬୬

ପ୍ରଚ୍ଛଦ-ଶିଳ୍ପୀ
ଶ୍ରୀ ବରସାନନ୍ଦ ମହାନ୍ତି

ମୁଦ୍ରଣ:
ମେଘମାଳା ପ୍ରେସ୍
ଦୋହୁସାହି··କଟକ·୧

ମୂଲ୍ୟ··
ଟ ୨·୫୦ ପଇସା

ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ

କେହି କେହି କହନ୍ତି ଯେ ଏହି ସଂସ୍ଥା ପକ୍ଷରୁ କେତେଖଣ୍ଡି ଲୋକପ୍ରିୟ ଓ ଉପଭୋଗ୍ୟ ନାଟକ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ପରେ ପରେ ସଂପୃକ୍ତ ଲେଖକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଭିଡ଼ ବଢ଼ି ଯାଇଛି ଓ ଆମ ନାଟକ-ପ୍ରକାଶନର ଅଗ୍ରଗତି କେତେକାଂଶରେ ବ୍ୟାହତ ହେବାକୁ ବାଧ ହେଉଛି । ସେ ଯାହାହେଉ, ସମୟର ଆବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟରେ ନାଟକ ରଚନାର ଶୈଳୀରେବି କେତେକ ନୂତନତ୍ୱ ଆନୟନର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଭୂତ ହେଲାଣି — କାରଣ, ଏ ମଧ୍ୟରେ 'ସୃଜନୀ' ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ଉପର୍ଯ୍ୟୁପରି ଯେଉଁ ନାଟକ ଦୁଇଟି ବୈଦେଶିକ-ସାହିତ୍ୟର ଅବଲମ୍ବନରେ ପରିବେଷିତ ହେଲା, ତାହା ଆମ ନାଟ୍ୟଜଗତରେ ଏକ ନୂତନ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗିର ଅବତାରଣା କଲା ଓ ଓଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟ-ସାହିତ୍ୟ ରଚନାର ମୌଳିକ ରୂପାୟନରେ ଏକ ନୂତନ ଆଭିମୁଖ୍ୟର ସଂକେତ ଦେଲା ।

ଆପଣମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଏହି "ସେଇଦିନ ସେଇରାତି" ନାଟ୍ୟ-ରଚନାଟି ଉପରୋକ୍ତ ନୂତନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀର ଏକ ବାସ୍ତବ ପଦକ୍ଷେପ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ହୁଏ ତ ଆହୁରି ଉନ୍ନତ ଧରଣର ଏହିଭଳି ବହୁ ନାଟକ ଆମ ସାହିତ୍ୟରେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରିବ; କିନ୍ତୁ ନାଟ୍ୟକାର ଶ୍ରୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାପାତ୍ରଙ୍କର ଏ ଉଦ୍ୟମ ଯେ ଏ ଦିଗରେ ଏକତମ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ଭାବରେ ସମ୍ମାନିତ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ — ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଆମର ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ—ସୌଖୀନ୍ କଳାକାରମାନଙ୍କର ରୁଚି ଓ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଏହି ନବାଗତ ଅବଦାନଟି ଯଥେଷ୍ଟ ସହାୟତା କରିବ । ଅଳଂ ବହୁନା ।

ଗୋକୁଳଚନ୍ଦ୍ର କର

କଳିଙ୍ଗ ସଂସ୍କୃତି-ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ର, ପୁରୀ

ଦ୍ୱାରା

ସଗୌରବେ ଅଭିନୀତ

ପ୍ରଥମ ଅଭିନୟ ରଜନୀ — ତା ୩ । ୭ । ୭୫

ରୂପଦେଇଛନ୍ତି :—

ପୁରୁଷ—

ରତିକାନ୍ତ—ଶ୍ରୀ କ୍ଷୀରୋଦଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ରଜତ — ଶ୍ରୀମାନ୍ ପିତାମ୍ବର

ହୈଙ୍କୁ — ମଦନ

ବିଭୂତି — ଶ୍ରୀ ଗୋପୀନାଥ ଦାସମହାପାତ୍ର

ଧୀରେନ୍ ମହାନ୍ତି—ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ମହାପାତ୍ର

ସ୍ତ୍ରୀ—:

ବାସନ୍ତୀ—କୁମୁଦିନୀ

ପ୍ରମିଳା — ଅନୁରାଧା

ଉର୍ମିଳା —ପ୍ରଭାକ୍ଷୀ

ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶକ :—

ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର

—ପ୍ରଥମାଙ୍କ—

[ରତ୍ନକାନ୍ତବାବୁଙ୍କ ଦୋତାଲସ୍ଥିତ ବୈଠକଖାନା—ଘରର ପଛପଟକୁ ଏକ ପ୍ରଶସ୍ତ ଝରକା । ଝରକାଟିରେ ପର୍ଦ୍ଦା ନାହିଁ··· ଝରକା ନିକଟରେ ଛିଡ଼ାହେଲେ ତଳବସ୍ତିର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ସମସ୍ତ ଅପରାହ୍ଣ । ମଞ୍ଚ ଆଲୋକିତ ହେଲାବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା ଝରକା ନିକଟରେ ଏକ ଉଦାସ ଗୃହାଣୀରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ପ୍ରମିଳା—ହଠାତ୍ ଘରଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲେ ପ୍ରମିଳାର ମାଆ ବାସନ୍ତୀ ଦେବୀ । ଛିଡ଼ାହୋଇଯାଇ ପ୍ରମିଳା ଆଡ଼କୁ ବିସ୍ମିତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲେ—ତା'ପରେ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ···]

ବାସନ୍ତୀ—ତୁ ଏଇଠି ଅଛୁ ମା ! ମୁଁ ତୋତେ ଖୋଜିଆଜ୍ଞେ କେତେ ଖୋଜିଲିଣି (ପ୍ରମିଳା ଧୀରେ ମୁହଁ ବୁଲାଇଲା)—ଏ କ'ଣ ମା ! ତୁ ମୁହଁଟିକ ଏମିତି ଶୁଖିଲା କରିଦେଇଛୁ କାହିଁକି ? (ପ୍ରମିଳାର ଆଖି ଦୁଇଟି ସେତେବେଳକୁ ଲୁହରେ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ) । କ'ଣ ତୋ'ର ଆଜି ହେଇଛି ?

ପ୍ରମିଳା—(ମାଆଙ୍କ ଆଡ଼କୁ କିଛି ବାଟ ଆଗେଇ ଆସି) ମୋତେ ଆଉ କିଛି ଭଲ ଲାଗୁନି ମା ! ରୋଜ୍ ଦଶଟାରୁ ପାଞ୍ଚଟା

ଅଫିସ୍ କରିବ...ଅଫିସରୁ ଫେରିଲେ ଘରର ଯେତେ ଝନ୍‌ଝଟ୍ । ବି.ଏ ପାସ କଲାପରେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମୋର ଏଇ ଫାଇଲ୍ ଗୃହ ଭିତରେ କଟିଲାଣି । ଆଉ କେତେଦିନ ଏମିତି ଯିବ କୁହ ?

ବାସନ୍ତୀ—ଦେହଟା ଯେବେ ଭଲ ଲାଗୁନି ଦିନ କେତୁଟା ଛୁଟି ନେଲେ ଚଳନ୍ତା ନି ? ହଁ, ଆଉ ମାସରେ ତ ଜରରେ ପଡ଼ି ଛୁଟି ନେଇଥିଲୁ ଯେ ଦଶଦିନର ଦରମା ମିଳିଲାଣି; ତେଣୁ ଛୁଟି ନେଲେ ବି କୋଉଠି ଚଳୁଛି ? (ଟିକିଏ ଅଟକି) ଆଚ୍ଛା, ତୁ ସେ ଝରକାଟା ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କଅଣ ଦେଖୁଥିଲୁ କହିଲୁ ?

ପ୍ରମିଳା—ଦେଖୁଥିଲି ମା ! ସାମନା ଘରର ସାବି ଅପା କେତେ ଫୂର୍ତ୍ତିରେ ଅଛି । ସାନ ପିଲଗୁଡ଼ିକ ଓ ବାର ଭାଇଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କେଡ଼େ ଶାନ୍ତିରେ ସମୟ କଟଉଛି !

ବାସନ୍ତୀ—ସେ ବେଳ ଆସିଗଲେ ତୁ ମଧ୍ୟ...

ପ୍ରମିଳା—ସେ ବେଳ କ'ଣ ମୋର ହୋଇନି ? ତୁ ତ ମାଆ ହୋଇ ବୁଝି ପାରୁନୁ ! ଆଉ ବାପାଙ୍କୁ କଅଣ ଦୋଷ ଦେବ ? ଆଉ ଡେରିକଲେ ଚଳିବନି ମା ! ତୁ ଆଜ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ କଥାଟା...

ବାସନ୍ତୀ - ତୁ ତେବେ କ'ଣ କହୁଚୁ, ଆଜ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ କଥା ପକେଇବୁ ? ଆଉ ଦିନ କେତେଟା ସହିଗଲେ ହୁଅନ୍ତା ନି ।

ପ୍ରମିଳା—କାହିଁକି ମତେ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ କହୁଚ ? ଆଜି ନ କହିଲେ ବାପାଙ୍କ ସହିତ ଖୋଲା ଖୋଲି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାକୁ ମୁଁ ଆଉ ସମୟ ପାଇବ ନି ।

ବାସନ୍ତୀ ସମୟ ଖୁବ୍ ପାଇବୁ ପ୍ରମିଳା । ଉମେର ବାଧାଧରିଟା ସରିଯାଉ । ତା'ପରେ...

ପ୍ରମିଳା—ନା, ମା' ! ବାହାଘର ତ ଆଉ ଦୁଇଦିନ ରହିଲା । କାଲି ମାମୁଁ, ମାଉସୀ ପିଇସୀଙ୍କ ଘରୁ ସବୁ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଚାଲି ଆସିବେ । ତେଣିକି ମୁଁ ଆଉ କହିବାକୁ ସୁବିଧା ପାଇବି ନି ।

ବାସନ୍ତୀ—ବାହାଘର ପରେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜର ଘରକୁ ଫେରିଗଲେ ତୁ କହିବୁ । ଆଜଠୁ ଏତେ ତରତର କାହିଁକି ?

ପ୍ରମିଳା—(ସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ) ତୁମେ ବୁଝିନା ମା'— ରଜତ୍‌ବାବୁ ବାହାଘରର ଠିକ୍ ପରଦିନ ଚାଲିଯିବେ ବଲାଙ୍ଗିର । ଆଉ ବୋଧେ ତିନିମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଏଠାକୁ ଆସିବେ ନି ।

ବାସନ୍ତୀ—ମୋର କିନ୍ତୁ କହିବାର କଥା,—ଏତେ ଦିନ ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ପାରିଲୁ—ଆଉ ମାସ ତିନିଟା କ'ଣ ରହି ପାରିବୁ ନି ?

ପ୍ରମିଳା—ରଜତ୍‌ବାବୁ ଯିବା'ରି ଭିତରେ କଥାଟାକୁ ପକ୍‌କା କରି ଦେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମା' ତାଙ୍କୁ ବାହା ହେବାକୁ ଖୁବ୍ ବ୍ୟସ୍ତ କଲେଣି । ଆମ ଘରୁ ଜବାବ୍ ନ ପାଇଲେ ସେ ତାଙ୍କ ଘରେ ଏ ଖବର ଦେବାକୁ ଠିକ୍ ମନେ କରୁ ନାହାନ୍ତି ।

ବାସନ୍ତୀ—ଆଜି କ'ଣ ବାପାଙ୍କୁ ତୁ ଏତେ କଥା କହି ପାରିବୁ ? କାମରେ ସେ କେତେ ବ୍ୟସ୍ତ, ଦେଖୁଚୁ, ତ...

ପ୍ରମିଳା—ମୁଁ ସବୁ ଦେଖୁଚି ମା'—ଖାଲି 'ହଁ' କହିବାକୁ ବାପାଙ୍କୁ ତ ବେଶି ସମୟ ଲାଗିବ ନି ।

ବାସନ୍ତୀ—ବାପା ତୋର ରାଜି ନ ହୋଇ ପାରନ୍ତି ପ୍ରମିଳା । 'ହଁ' କହିବେ ବୋଲି କୋଉ ଠିକଣା ଅଛି ?

ପ୍ରମିଳା—ବେଶ, ତେବେ ନାହିଁ କରନ୍ତୁ । ତାଙ୍କର ମତ ନେବା ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ସେ ରାଜି ହେଲେ ତ ଭଲ—ନହେଲେ କିଛି

କ୍ଷତି ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ସମର୍ଥନ ନ ଥିଲେ ବି ଯାହା ହବାର କଥା ହବ ।

ବାସନ୍ତୀ—ସ୍ୱେ' ତୁ କ'ଣ କହୁଚ, ପ୍ରମିଳା ? (ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ)

ପ୍ରମିଳା—ସତକଥା କହୁଚି ମା'—ମୋର ଏ ଚେହେରା ଆଉ ବୟସ ଦେଖୁଚ ତ ! ବାପା କ'ଣ ରଜତ୍‌ବାବୁଙ୍କ ଠାରୁ ଆଉ ଭଲ ପାତ୍ର ଯୋଗାଡ଼ କରି ପାରିବେ ? ଆଉ ତା' ଛଡ଼ା ତାଙ୍କର ତ ଚେଷ୍ଟା ଅଦୌ ନାହିଁ । ଉମି ଦେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର—ଗାଇ ଜାଣେ, ନାଚି ଜାଣେ । ତା' ପାଇଁ ପାତ୍ର ଠିକ୍ କରିବାକୁ ବାପାଙ୍କୁ କେତେ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ହେଲା ଦେଖିଲ ତ । ରଜତ୍‌ବାବୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ମତେ ବାହା ହେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । କୌଣସି ଦାନ, ଯୌତୁକର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ । ଏ ସୁଯୋଗ ମୁଁ କ'ଣ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ପାରେ ?

ବାସନ୍ତୀ—(ହତାଶ କଣ୍ଠରେ) ତୋ ପରି ଶିକ୍ଷିତା ଝିଅମାନେ ଏ ଧରଣର କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ କେମିତି ସାହସ କରୁଚନ୍ତି, ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି । ଆମେ ସବୁ ବାପ ମାଆଙ୍କ ଆଗରେ କହିବା ତ ଦୂରର କଥା, ଏ କଥା ଭାବି ମଧ୍ୟ ପାରୁ ନ ଥିଲୁ ।

ପ୍ରମିଳା—ସେ କଥା ମୁଁ ଜାଣେ ମା'—ତୁମବେଳେ ଝିଅମାନେ ଚାକିରି କରି ନିଜ ପେଟ ପୋଷୁ ନ ଥିଲେ କି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ନଉ ନଥିଲେ ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ପକେଇ ନୀରବ ରହିଲେ)

ପ୍ରମିଳା—ଭରସା ଥିଲା ଝଲୁଟା ମଣିଷ ହେବ ବୋଲି । ତା'ର ତ କିଛି ହେଲାନି । ମୁଁ ଆଉ କେତେଦିନ ଏମିତି ତୁମର ସଂସାର ଚଳେଇବି ? ଉମି କାଲି ଗାଡ଼ି ପଅର ଦିନ ବାହା ହେଇ

ଯାଉଛ । ଏଣିକି ମତେ ମଧ୍ୟ ମୁକ୍ତି ଦିଅ । ବାପାଙ୍କର ପେନ୍‌ସନ୍ ଟଙ୍କାରେ ତୁମେ ଦୁଇଜଣ ବେଶ୍ ଚଳିଯାଇ ପାରିବ —ଟୁକୁ ତାର ନିଜର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁ ।

ବାସନ୍ତୀ – ଟୁକୁ ତୋର ସାନଭାଇ । ତା'ପ୍ରତି ତୋର କ'ଣ ଟିକେ ହେଲେ ମାୟା ମମତା ନାହିଁ ?

ପ୍ରମିଳା—ମମତା ମୁଁ ଯଥେଷ୍ଟ କରୁଛି ମାଆ—ହେଲେ ଆଉ ନୁହେଁ । ସେ ନିଜେ ଯେତେବେଳେ ସେ ତା'ର ଭବିଷ୍ୟତ ଚିନ୍ତା କରୁନି, ଆମେ ଆଉ କ'ଣ କରିବା କୁହ.....

(ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଭିତର ପଟେ ଉର୍ମିଳାର ପାଟି ଶୁଣାଗଲା......)

ଉର୍ମିଳା – (ଅନ୍ତରାଳରେ) ମାଆ......ମାଆ......

ପ୍ରମିଳା—ହେଇଟି ଉର୍ମି ଆସିଲାଣି – ତାକୁ ତୁମେ ଏ କଥା କିଛି କହିବନି । ବାପାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ନ ହେବା ଯାଏ ଆଉ କେହି ଯେମିତି ଏ କଥା ଜାଣିବାର ସୁବିଧା ନ ପାଆନ୍ତି ।

(ପ୍ରବେଶ କଲା ଉର୍ମିଳା—ସୁଶ୍ରୀ ତରୁଣୀଟିଏ । ମୁହଁରେ ହାସ୍ୟ ଓ ଲାସ୍ୟ । ବେଶ ପରିପାଟିରେ ନୂତନତା ଓ ମାଦକତା ଭରି ରହିଛି)

ଉର୍ମିଳା—ମୁଁ ଟିକିଏ ଘରକୁ ବୁଲିବାକୁ ଯାଉଛି ମା'—ଘରେ ବସି ବସି ବଡ଼ ବିରକ୍ତ ଲାଗିଲାଣି ।

ବାସନ୍ତୀ—ଏଇ ଦୁଇଦିନ ତୋର ଆଉ ବାହାରକୁ ବୁଲିଯିବା ଟିକେ ହବନି ଉର୍ମି ।

ପ୍ରମିଳା—କାହିଁକି ମା'—ସେ ଏବେ ଗୁରୁ ଘରକୁ ବୁଲିବାକୁ ଯାଉ । ଏକା ଏକା ଘରଟା ଭିତରେ କେତେ ବସିବ ?

ବାସନ୍ତୀ—ଏ କଥା ତୁ କେମିତି କହୁଚୁ ପ୍ରମିଳା ? ତୋ ବାପାଙ୍କର ସ୍ୱଭାବ କ'ଣ ତୁ ଜାଣିନୁ ? ଊର୍ମି ଘରୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ିଲେ ସେ ଖୁବ୍ ବିରକ୍ତ ହେବେ; ବରଂ ନେତକୁ ପଠେଇ ଗୁରୁକୁ ଏଇଠିକି ଡକେଇ ଆଣ ।

ପ୍ରମିଳା—ନାଁ ମା'—ଆଜି ଆଉ କାହାକୁ ଘରକୁ ଡାକିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।

ଊର୍ମି—କାହିଁକି ? କ'ଣ ହେଲା ଅପା ?

ପ୍ରମିଳା—ଆଜି ଘର ଭିତରେ କୌଣସି ଗୋଳମାଳ ନ ହେବା ହିଁ ଭଲ ।

ଊର୍ମି—(ସାମାନ୍ୟ ଅଭିମାନରେ) ବାହାହେବି ବୋଲି ତା'ହେଲେ ମତେ ଏ ଘରେ ଗୋଟାଏ ବନ୍ଦୀ ଜୀବନ କାଟିବାକୁ ହବ ? ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଯିବିନି କି ମୋ ପାଖକୁ କେହି ଆସି ପାରିବେନି !

(ରାଗରେ ଚାଲିଗଲା ପଛ ପଟେ ଥିବା ଝରକା ପାଖକୁ)

ପ୍ରମିଳା—ମୁଁ ତେବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଉଚି ମା'—ରଜତ୍‌ବାବୁ ହୁଏ ତ ଏଇନେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ ।

ବାସନ୍ତୀ—ନିଧିବାବୁଙ୍କ ଦୋକାନରୁ ଆଜି ବାହାଘର ଶାଢ଼ୀ ଲୁଗା ଆଣିବୁ ପରା ?

ପ୍ରମିଳା—ହଁ, ସେଇଠିକି ତ ଆଗ ଯିବି ।

ବାସନ୍ତୀ—ରଜତ୍‌କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବୁ ନା ସେ ଏଇଠି ରହିବ ?

ପ୍ରମିଳା—ଭାବୁଚି, ରଜତ୍‌ବାବୁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବି; ନିଧିବାବୁଙ୍କ ଦୋକାନରୁ ଲୁଗା କିଣି ତାଙ୍କର ହାତରେ ପଠେଇ ଦେବି ।

ସେତେବେଳକୁ ବାପା ମଧ ଘରକୁ ଫେରଥିବେ । ଦୁହିଁଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତ ବେଶ୍ ନିରୋଳାରେ ହୋଇ ପାରବ । ମୁଁ ଠିକ ଏ ବେଳରେ ଫେରବ ।

ବାସନ୍ତୀ—କାହିଁକ ତୋର କ'ଣ ଆଉ କୁଆଡେ଼ ଯିବାର ଅଛ୍ନ ?

ପ୍ରମିଳା—ଆଉ କୁଆଡେ଼ ଯିବାର ନାହିଁ – ତେବେ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତ ବେଳେ ମୁଁ ଘରେ ରହିବାକୁ ଚାହେଁ ନା ।

ବାସନ୍ତୀ—ରଜତ୍ ହାତରେ ଲୁଗା ପଠେଇ ତୁ ତେବେ କୋଉଠିକି ଯିବୁ ?

ପ୍ରମିଳା—ଏ ସହରରେ ଯିବା ପାଇଁ ମୋର କ'ଣ ଜାଗାର ଅଭାବ ଅଛି ମା' ? ଉର୍ବଶୀକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାହେଇନି । ଭାବିଚ ତା'ର ପାଖକୁ ଯାଇ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆସିବ ।

ବାସନ୍ତୀ—ବେଶି ଡେର କରିବୁନି ତ ?

ପ୍ରମିଳା—ନା; ସଂଧ୍ୟାପୂର୍ବରୁ ନିଶ୍ଚୟ ଫେରୁଚ ।

(ତରତରରେ ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ)

(ପ୍ରମିଳା ଯିବା ପରେ ଉର୍ମିଳା ଆସିଚ ବାସନ୍ତୀଙ୍କ ପାଖକୁ—)

ଉର୍ମିଳା—ବ ପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କ'ଣ ସବୁ କଥାବାର୍ତ୍ତ ଚାଲିବ ମା' ?

ବାସନ୍ତୀ—କଥାବାର୍ତ୍ତ ? ? (ଯେମିତି ବୁଝି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି)

ଉର୍ମିଳା—ହଁ, ଅପା ଯେ କହୁଥିଲା······

ବାସନ୍ତୀ—ଓ,···ହଁ ··ବାହାଘର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ—କେତେକଥା କୁଆଡୁ ପଡେ଼—ତା'ର କ'ଣ କିଛି ଠିକ୍ ଠିକଣା ଥାଏ ?

ଉର୍ମିଳା—କିନ୍ତୁ ଅପା କାହିଁକ ସେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ବେଳେ ଘରେ ରହିବ ନି ?

ବାସନ୍ତୀ—ତାର ସ୍ୱଭାବ ତରହ କ'ଣ ତୁ ଜାଣିନୁ ? ଟିକକ କଥାରେ ସେ କେମିତି ରାଗିଯାଏ ? ସେ କହୁଚି—ସମସ୍ତଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣି ଶୁଣି ତାର କୁଆଡ଼େ କାନ ତାବଦା ହୋଇ ଗଲାଣି ।

ଊର୍ମିଳା—ମୋର ମଧ୍ୟ କାନ ତାବଦା ହୋଇ ଗଲାଣି ମା' । ଘର ଗୋଟେ ତ ବାହାଘର ହଉଚି—ଏଥିରେ ପୁଣି ଆଳାପ, ଆଲୋଚନା କେତେ କ'ଣ ଚାଲିଚି । ସେମିତି ଯଦି ଜାକଜମକରେ ବାହାଘରଟା ହଉଥାନ୍ତା, ତେବେ ତ ଏ ଘରେ ଆଉ କେହି ଉଠି ବସି ପାରନ୍ତେନି । ରୂପା ପିଇସୀର ବାହାଘର ବେଳକୁ ମୁଁ କ'ଣ ଦେଖିନି······ସାତଦିନ ଆଗରୁ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଘରକୁ ଆସି ଘର କେମିତି ହୋ ହୋ କମ୍ପୁଥିଲା । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଅଳ୍ପ ପିଲା—ହେଲେ ମୋର ଠିକ୍ ମନେ ଅଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଇଷତ୍ ହସି) ଘରଟା ତତେ ଖୁବ୍ ଖାଲି ଖାଲି ଲାଗୁଚି, ନା ?

ଊର୍ମିଳା—ଖାଲି କାହିଁକି ଲାଗିବ ମାଆ ? ତୁମେ ଅଛ···ବାପା ଅଛନ୍ତି—ଟିକୁ ଅଛି—ମୋର ତ କିଛି ଅସୁବିଧା ହଉନି ମାଆ ! ଆଉ କେତେ ଦିନ ବା ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କ ପାଖରେ ରହିବି ? ବିଧାତା ପରା ଝିଅ ଜନମ ଦେଇଚି । (ଧୀରେ ଧୀରେ ବାସନ୍ତୀଙ୍କ ଦେହକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲା)

ବାସନ୍ତୀ—ସତେ ଲୋ ଊର୍ମି—କାଲଠୁ ମୁଁ ତତେ ଟିକେ ଆଖି ପୂରେଇ ଦେଖିବାର ମଧ୍ୟ ଫୁରୁସତ୍ ପାଇବି ନି । (ଊର୍ମିଳାର ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ବୁଲେଇ) ଶୁଣିଆ, ମଇନା ସମସ୍ତେ ଆସି କାଲି

ଠୁଳ ହୋଇଯିବେ । ସେମାନଙ୍କର ଚର୍ଚ୍ଚା ବୁଝି ବୁଝି ମତେ ତ ମରିବାକୁ ବି ସମୟ ମିଳିବ ନି ।

(ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ତୁଣ୍ଡରେ ହୁଇସିଲ୍ ମାରି ମାରି ବାହାରୁ ହସି ହସି ଆସିଲା ଟୁକୁ । ରତିକାନ୍ତବାବୁଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁଅ—ବୟସ ଊଣେଇଶି କୋଡ଼ିଏ ଭିତରେ । ବେଶଭୂଷା ତା'ର ବେପରୁଆ—ଡ୍ରେନ୍ ପାଇପ୍ ଟ୍ରାଉଜର୍ ସାଙ୍ଗକୁ ଆଓ୍ୱାର ହାଓ୍ୱାନ୍ଇ···)

ଟୁକୁ—କାହାକୁ ମରିବାକୁ ସମୟ ମିଳିବନି ମାଆ ?

ବାସନ୍ତୀ—ସାରା ଖରାବେଳଟା ତୁ କେଉଁଠି ଥିଲୁ ଟୁକୁ ?

ଟୁକୁ—(ଅତି ହାଲକାରେ) ଅଫିସ୍‌ରେ ।

ଊର୍ମିଳା—ଅଫିସ୍‌ରେ ?? କୋଉ ଅଫିସ୍‌ରେ ତୁ କାମ କରୁଛୁ କରେ ?

ଟୁକୁ—ଅଫିସ୍‌ରେ ମୁଁ କାମ କରୁଥିଲେ ତୁମେମାନେ ମତେ କ'ଣ ଏମିତି ଶ୍ଳେଷ ଆଖିରେ ଦେଖନ୍ତ ଊର୍ମି ଅପା ? ମୁଁ ଯାଇଥିଲି କୁମାର ଭାଇଙ୍କର ଅଫିସ୍‌କୁ ।

ବାସନ୍ତୀ—କୁମାର ଭାଇଙ୍କର ଅଫିସକୁ ଯାଇଥିଲୁ ?? କାହିଁକି ? ସେଠି ତୋର କାମ କ'ଣ ଥିଲା ?

ଊର୍ମିଳା—କି କାମ ଥିଲା ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝି ପାରୁନ ମା ? ସେ ଅଫିସ୍‌ରେ ପରା ଡ୍ରାମା ହବ । ଟୁକୁ ନଥିଲେ ହେମନ୍ତର ଭଉଣୀ କନକଲତାକୁ ରିହରସାଲ୍‌କୁ ନବା ଆଣିବା କରିବ କିଏ ? କନକର ଘରୋଇ ମ୍ୟାନେଜର ହେଲେ ତୁମର କୁଳନନ୍ଦନ ଶ୍ରୀମାନ୍ ଟୁକୁବାବୁ ।

ଟୁକୁ—କ'ଣ ଗୁଡ଼ାଏ ବାଜେ କଥା କହୁଚୁ ଊର୍ମି ଅପା ? ଗୃହକର୍ମ ଖଣ୍ଡେ ପାଇଁ ମତେ ଏବେ ରୋଜ୍ ଦି' ତିନିଟା ଅଫିସ୍ ବୁଲିବାକୁ ପଡ଼ୁଚି ।

ଊର୍ମିଳା—ସତେ ?? ଟୁକୁବାବୁଙ୍କର ଗୃହକର୍ମ ଖଣ୍ଡେ ପାଇଁ ମନ ମୂନ ତେବେ ଆକୁଳ ହୋଇ ଉଠିଲାଣି ? (କଣ୍ଠରେ ବ୍ୟଙ୍ଗ ବିଦ୍ରୂପର ଛଟା) ବାପାଙ୍କର ତେବେ ଆଉ ଦୁଃଖ କ'ଣ ?

ବାସନ୍ତୀ—(ଈଷତ୍ ରୁକ୍ଷ ସ୍ୱରରେ) ତୁ ଚୁପ୍ କରି ଊର୍ମି—ସବୁବେଳେ ତୋର ସାନ ଭାଇଟା ଉପରେ ରହ ! ଆଉ ଦି ଦିନ ପରେ ଶାଶୁଘରକୁ ଯିବୁ; ତେବେ ସୁଦ୍ଧା ତୋର ସେ ପୂର୍ବ ଅଭ୍ୟାସ ଯାଉନି ?

ଟୁକୁ—ତୁ ତା'ହେଲେ ଶାଶୁଘରକୁ ଯାଉଚୁ ଊର୍ମି ଅପା ? ଭଲ—ଭଲ; ଏ ଘରୁ ତୁ ଯେତେ ଜଲ୍‌ଦି ଯିବୁ, ମଙ୍ଗଳ ! ମୋର ଖୁଇ ପଡ଼ିଲେ ତ ତୋର ଲମ୍ବ ତେଉଁଚ !

ବାସନ୍ତୀ—ଛି ଟୁକୁ—ବଡ଼ ଭଉଣୀକି ଏମିତି କଥା କହନ୍ତି ? ତୋର ତ ଦେଖା ଦର୍ଶନ ଘରେ ନାହିଁ । ତୋ ନାଁ ପଡ଼ିଲେ ବା'ପା ଗୋଟାକୁ ଦି'ଟା ହଉଚନ୍ତି । ରାତି ପାହିଲେ ବାହାରିଲେ, ପୁଅ ହୋଇ ତୁ ତାଙ୍କୁ କାମଦାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବୁ କ'ଣ, ସବୁବେଳେ ଦାଣ୍ଡରେ ବୁଲୁଚୁ...

ଟୁକୁ—କାହିଁକି ମତେ ଦୋଷ ଦଉଚ ମା' ? ବାପା କି ତୁମେ କେହି ତ ମତେ 'ଏ କାମଟା କର, ସେ କାମଟା କର' ବୋଲି କେବେ କହନି । ମୁଁ ମନକୁ କାହିଁକି କୋଉ କାମରେ ହାତ ଦେବି ? ବାପା ତ ମୋତେ ଦେଖିଲେ ଗର୍ଜନ ତର୍ଜନ କରିବେ । ମୁଁ ଆଉ କାମ କରିବ କ'ଣ ?

ଊର୍ମିଳା—ତୋ ପରି ଫାଙ୍କିବାଜ୍ ପିଲାକୁ କିଏ କାହିଁକି କାମ ବଟେଇବ ? ବାପା କ'ଣ ମିଛରେ ଗର୍ଜନ କରନ୍ତି ?

ବାସନ୍ତୀ—(ବିରକ୍ତରେ) ଆଃ ଊର୍ମି ! ପୁଣି ତୁ କଳି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲୁ ? (ଟୁକୁ ପ୍ରତି) ବୁଝିଲୁ ଟୁକୁ ! କାମ ବେଳେ ଆଖି ଆଗରେ ନିଜର ଲୋକଙ୍କୁ ନ ଦେଖିଲେ ମନରେ ରାଗ ଆସେ । କାଲିଠୁ ତୁ ଘରୁ କୋଉଠିକି ଯିବୁନି ।

ଟୁକୁ—ବୁଝିଲି ମା' ! କାଲି ମୁଁ ଘରର ଫାଟକ ମଧ୍ୟ ଡେଇଁବିନି; ହେଲେ କ'ଣ ଗୋଟେ ପଚାରିବାକୁ ଆସିଥିଲି । (ମନେ ପକାଇ) ହଁ, ମନେ ପଡ଼ିଲା । ଆଚ୍ଛା ମାଆ ! ମୋର କ'ଣ ଚିଠିପତ୍ର ଆସିଚି କି ?

ଊର୍ମିଳା—(ତାଚ୍ଛଲ୍ୟରେ) ଚିଠିପତ୍ର ଆସିବ ଟୁକୁବାବୁଙ୍କ ନାଁରେ ? ? ପୃଥିବୀର ନବମ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! !

ଟୁକୁ—ଦେଖୁଚ ମା'—ଊର୍ମି ଅପା ପୁଣି କେମିତି ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଲାଗୁଚି ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୁମ ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଉ କେତେ କହିବି ? ସେ ବଡ଼ ହେଇ ବୁଝୁନି, କି ତୁ ସାନ ହୋଇ ବୁଝୁନୁ ।

ଟୁକୁ—ମୁଁ ସବୁ ବୁଝୁଚି ମା'—ନ ବୁଝିବା ଭିତରେ ତୁମର ସେଇ ରାଜକନ୍ୟା ଊର୍ମିଳା । ଝଗଡ଼ା ଆମର ଏଇଠି ବନ୍ଦ ହେଲା ମା'—ବୁଲି ବୁଲି ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଡ଼ କ୍ଳାନ୍ତ । ଗୋଟାଏ କପ୍ ଚା' ମିଳିଲେ ପୁଣି ମୁଁ ସିଂହର ବଳ ପାଇଯାନ୍ତି ।

ଊର୍ମିଳା—ତୁମ ବଣିକେଶରୀ ପୁଅର କଥା ଶୁଣିଲ ତ ମା ! ଦିନଯାକ ଟୋ'ଟୋ' ହେଇ ବୁଲି ହେଲା । ଘରକୁ ଫେରି ପୁଣି ଫରମାସ ହଉଚି ଗୋଟାଏ କପ୍ ଚା'— ! ! (Pause) ଆଚ୍ଛା

ଝୁନୁବାବୁ, ତୁମ ଅଭିନେତ୍ରୀ ବାନ୍ଧବୀ କନକଲତା କ'ଣ ଆଜି ଗୁଁ କରି ଦେଇ ପାରିଲେନି ?

ଝୁନୁ—ସତରେ ଉର୍ମି ଅପା—ତୁ ଆଜିଯାଏ କଥା କହି ଶିଖିଲୁନି ।

ଉର୍ମିଳା—ସତ କଥା କହିଲେ ତ ଲୋକେ ଜଳି ଯାଆନ୍ତି ଜଳି ଜଳି ମରନ୍ତି ! ତେଣୁ ମୋ କଥା ତ ତତେ ନିଶ୍ଚୟ ବାଧିବ ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଉ ପାରିବିନି । ଯା' ଉର୍ମି... ତୁ ତୋର ମୁଣ୍ଡକୁଣ୍ଡେଇବୁ ଯା'; ଏଠି ମିଛରେ ବକ ବକ ହେବା କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ । ଆ' ଝୁନୁ... ମୁଁ ତତେ ଗୁଁ ତିଆରି କରି ଦଉଚି ।

ଉର୍ମିଳା—ତୁମେ କାହିଁକି ଗୁଁ ତିଆରି କରିବ ମା' ? ଝୁନୁବାବୁଙ୍କ ଦେହରେ ସିଂହର ବଳ ପାଇଁ ମୁଁ କ'ଣ ଆଜି ଦିନଟା ସେ କାମ ତୁଲେଇ ପାରିବିନି ? (ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ)

ବାସନ୍ତୀ—ଉର୍ମିର ମନ ଭଲ ନାହିଁ ଝୁନୁ । ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ସେ ପରଘରକୁ ଚାଲିଯିବ । ପେଟଭିତରଟା ତା'ର ଘାଣ୍ଟି ଚକଟି ନ ହବ ବା କେମିତି ? ଗୋଟାକଯାକ ଦିନ ସେ ତୋରି କଥା ମତେ ପଚାରିବାରେ ଲାଗିଚି...ଝୁନୁ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଚି, କେତେବେଳେ ଫେରିବ, ତାକୁ ତୁମେ କାହିଁକି ଏତେ ଗାଳିଦିଅ...ଏମିତି କେତେ କ'ଣ ? ଆମ ସମୟରେ ସାତଦିନ କାଳ ତକିଆରେ ମୁହଁ ଗୁଂଜି ଆମେ ସିନା କାନ୍ଦୁଥିଲୁ । ଆଜିକାଲିକା ଝିଅ—ସହଜରେ କାନ୍ଦ ମାରନ୍ତିନି— କାନ୍ଦିଲେ ମଧ୍ୟ ବାହାରକୁ ଦେଖେଇବାକୁ ନାରାଜ । ଜାଣିଚୁ ଝୁନୁ ? ମତେ ଆଜି ସେ ରୋଷେଇ ଘରକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇନି । ସବୁ ରନ୍ଧାବଢ଼ା ସେ ଏକା ଏକା କରିଚି ।

ଟୁକୁ—ଏତେଗୁଡ଼ାଏ କଥା ତୁମେ କାହିଁକି କହୁଚ ମା ! ତୁମ ଉମିକୁ ମୁଁ ବେଶ୍ ଚିହ୍ନିଚି । ଶାଶୁଘରେ ସୁବର୍ଦ୍ଧନ ରହୁ ସେ ପୁଣି ଏ ଘରକୁ ଆସି ମୋର ଓର ଉଣ୍ଡିବ, ବାହାଘର ପରେ ଝିଅମାନେ ତ ବାପଘରକୁ ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି—ବରଂ ତା'ପରେ ତାଙ୍କର ଆବ୍‌ଦାର ବେଶି ବଢ଼ିଯାଏ ।

ବାସନ୍ତୀ—(ସ୍ନେହବୋଳା କଣ୍ଠରେ) ଟୁକୁ ! ! (ଜିଜ୍ଞାସୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ)

ଟୁକୁ—କ'ଣ ମା' ?

ବାସନ୍ତୀ—ତୁ ଏବେ କିଛି ଗୋଟାଏ ଧନ୍ଦା ଧର । ଖାଲି ଖାଲି ବସି ରହିଲେ ମୋ ସଂସାର ଏଣିକି ଅଚଳ ହୋଇଯିବ ରେ !

ଟୁକୁ—ଦେଖ ମା'—ତୁମେ ମତେ ସିନା ଜନ୍ମ ଦେଇଚ, ହେଲେ କର୍ମ ତ ଦେଇନାହିଁ । ମୋ ଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅନୁକୂଳ ହେଲେ ଧନ୍ଦା ମତେ ଆପେ ଆପେ ମିଳିଯିବ । ତୁମର ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ ।

ବାସନ୍ତୀ—ମୋ କଥା ମାନ୍ ଟୁକୁ—ପ୍ରଶାନ୍ତ ଘରକୁ ନଇତ ସଞ୍ଜ ସକାଳେ ତୁ ଆଉ ଯାଆନା । ତାର ସେ ଭଉଣୀର ଚାଲି-ଚଳନ ମତେ ଆଦୌ ସୁଖ ଲଗୁନି । ସେ ଝିଅ ଚିହ୍ନା-ଅଚିହ୍ନା ସମସ୍ତଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଥିଏଟର କରେ । ତା' ସଙ୍ଗେ ବେଶି ମିଳାମିଶା କରିବା ତୋର ଭଲ ନୁହେଁ । ବାପା ଜାଣିଲେ ଆଉ ବାକି ରଖିବେନି ।

ଟୁକୁ—କନକ ଚିହ୍ନା ଅଚିହ୍ନା ସମସ୍ତଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଥିଏଟର କରେ ବୋଲି ତୁମେ ତାକୁ ଘୃଣା କରୁଚ ମା' ? ହେଲେ କେଉଁ ଦୁଃଖରେ, କେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ଏକାମ କରୁଚି ସେ କଥା ତୁମେ

ଜାଣି ନାହିଁ । ତା'ର ବାପା ମରିଯିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କର ଭାତହାଣ୍ଡି ଭାଙ୍ଗିଗଲା ମା'—ଦୁଇବେଳା ଦୁଇମୁଠା ଭାତ ବି ଯୁଟିଲାନି ଖାଇବାକୁ । ସେଥିରେ ପୁଣି ଭାଇ ପ୍ରଶାନ୍ତର ପାଠପଢ଼ା । ଗୋଟାଏ ବର୍ଷ ଚଳେଇ ନେଲେ ସେ ଡିଗ୍ରୀ ପାଇଯିବ । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ କନକ ଆଉ କ'ଣ କରିଥାନ୍ତା କୁହ...ସୌଖୀନ ଅଭିନେତ୍ରୀ ସେ ମନସୁଖରେ ହୋଇନି ମା'; କାଲିକି କାଲି ତା' ଭାଇ ଅନର୍ସ ସହିତ ବି.ଏ ପାସ୍ କରିଯିବ । ତେଣିକି ସେ ହୁଏ ତ......

ବାସନ୍ତୀ—ସବୁ ମୁଁ ବୁଝୁଚି ଟୁକୁ ! ତାଙ୍କ ଦୁଃଖ ତାଙ୍କର—ଆମ ଚିନ୍ତା ଆମର । ତୁ ଯେତେହେଲେ ପିଲା; ଅନ୍ୟର ସୁଖଦୁଃଖ ନେଇ ମୁଣ୍ଡ ଖେଳେଇବା ତୋର ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ତୋର ନିଜର ଭବିଷ୍ୟତ ତୁ ଚିନ୍ତା କର ।

ଟୁକୁ—ମୋର ଭବିଷ୍ୟତ ! ! କାହିଁକି ଆଉ ସେ କଥା ତୁଣ୍ଡରେ ଧରୁଚ ମା' ? ମାଟ୍ରିକୁଲେସନ୍ ଥାର୍ଡ଼ଡିଭିଜନ୍‌ରେ ପାସ୍ କଲି ବୋଲି କୌଣସି ଗୋଟେ କଲେଜରେ ଜାଗା ପାଇଲିନି । ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପୂରି ପୂରି ବେକାର ହୋଇ ବସିଲିଣି; ଆଉ ଭବିଷ୍ୟତ ଚିନ୍ତା କରିବି କ'ଣ ?

ବାସନ୍ତୀ—ଏବେ ଆଉ ଅନୁତାପ କଲେ କ'ଣ ହବ ? ସେତେବେଳେ ଯେବେ ମନ ଲଗେଇ ପାଠ ପଢ଼ିଥାନ୍ତୁ, ତେବେ ସେକେଣ୍ଡ ଡିଭିଜନ୍ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ଟୁକୁ—କେମିତି ଆଉ ମନଲଗେଇ ପଢ଼ିଥାନ୍ତି ମା' ? ସ୍କୁଲରେ ଯେମିତି ଭାବରେ ପଢ଼ା ପଡ଼ି ହୁଏ, ସେଥିରେ ପାସ୍ କରିବା ବି ମୁସ୍କିଲ୍ । ଗୁରୁ ବୁଝିଲ କି ନବୁଝିଲ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଯାଏ

ଆସେନି । ସେମାନେ ତାଙ୍କର ସିଲବସ୍ ସାରିନେଇ ଖଲାସ୍ । ଦୁଇ ତିନିମାସ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ କୋଚିଂ ପାଇଥିଲେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ହୋଇଥାନ୍ତା । ଅପାକୁ କହିଲି···ଘରୋଇ ମାଷ୍ଟରଟିଏ ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ; ମୋ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଅପା ତ ରାଗି ଖୁନ୍ !

ବାସନ୍ତୀ—ଘରୋଇ ମାଷ୍ଟର କେମିତି ରହିଥାନ୍ତେ ଟୁକୁ ? ଟଙ୍କା କାହିଁ ? ପ୍ରମିଳାର ଅଫିସ୍ ଦରମା ଆଉ ବାପାଙ୍କର ପେନ୍‌ସନ୍ ଟଙ୍କାରେ ଆମର ତ ତେଲଲୁଣରୁ ସଂସାର ଚଳୁନି । ଆଉ ଟିଉସନ୍ ଦରମା କୋଉଠୁ ଦିଆ ହୋଇଥାନ୍ତା ?

ଟୁକୁ—ତା'ହେଲେ ସେକେଣ୍ଡ ଡିଭିଜନ୍ ହେଲିନି ବୋଲି କାହିଁକି ମତେ ସମସ୍ତେ କହୁଚ ? ଖାଲି ଖାଲି ଯେ ପାଶ୍ କରିଗଲି, ସେଇ ଯଥେଷ୍ଟ ।

ବାସନ୍ତୀ—ହେଲେ ସେ ପାସ୍ କରିବାର ଫଳ କ'ଣ ହେଲା ? କେତେଦିନ ଏମିତି ଘରେ ବସିବୁ ।

ଟୁକୁ— ମୋ ଚେଷ୍ଟା ମୁଁ କରୁଚି ମା' । ଚଟାପଟ୍ କିଛି ଗୋଟେ ହୋଇଯାଏନି—ସମୟ ଲାଗେ । (ଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ— ଚେଆରରୁ ଉଠି ଠିଆ ହେଲା)

ବାସନ୍ତୀ—ଯାଆନା ଟୁକୁ···ଶୁଣ୍···

ଟୁକୁ—(ଝରକା ଆଡ଼କୁ ଯାଉ ଯାଉ) ମତେ ଆଉ କିଛି ଶୁଣାଅନି ମା' ! ରୋଜ୍ ତୁମେ କହୁଚ—ମୁଁ ଶୁଣୁଚି; ଆଉ କେତେ ଶୁଣିବ ।

(ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ କଥାଚିତ୍ରର 'ସ୍ୱେ ତ କଳିକାଳ ଖିଓ ବିପରୀତ ଭାଇରେ' ଗୀତଟି ଭାସି ଆସିଲା ଦୂରରୁ— ପାଖଘରୁ ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍ ବାଜୁଥାଏ)

(ଗୀତର ତାଳେ ତାଳେ ଝୁନୁ ମଧ୍ୟ ଦୁଇସିଲ୍ ମାରି ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ କରିବାରେ ଲାଗିଲା— ଦୃଷ୍ଟି ତା'ର ଝରକାପାଖର ସେଇ ନୀଳରଙ୍ଗର କୋଠା ଆଡ଼େ)

ଝୁନୁ—(କିଛି ସମୟ ପରେ) ଗୀତଟା ବଡ଼ ଚମତ୍କାର ନୁହେଁଇଁ ମା – ପିଲାଠୁ ବଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କ ତୁଣ୍ଡରେ ଏଇ ଗୀତ ।

(ପୁଣି ଦୁଇସିଲ୍ ମାରିଲା)

ବାସନ୍ତୀ—ଏ ସବୁ ମତେ ଆଉ ଭଲ ଲାଗୁନି ଝୁନୁ । ମୋ ପାଖକୁ ଆ' କହୁଚି ।

ଝୁନୁ—ତୁମର କଥା ତୁମେ କହିଯାଅ ମା'—ମୁଁ ଏଇଠି ଶୁଣୁଚି ।

(ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ପୂର୍ବପରି ଚାଲିଥାଏ)

ବାସନ୍ତୀ—ତୋ ଅପା ବାହା ହେବାକୁ କହୁଚି ।

ଝୁନୁ—ସେ କହୁଚି କ'ଣ ? ତୁମର ତ ତାକୁ ବାହା ଦେଇଦେବାର କଥା ।

ବାସନ୍ତୀ—ଅପା ବାହା ହେଇଗଲେ ଆମର ସଂସାର ଚଳିବ କେମିତି ଭାବି ପାରୁଚୁ ? ବାପାଙ୍କର ପେନ୍‌ସନ୍ ଟଙ୍କା ତ ମାତ୍ର ତିରିଶ ଟଙ୍କା···

ଝୁନୁ—କି କଥା କହୁଚ ମା' ? ଆମର ସଂସାର ଚଳିବନି ବୋଲି ଅପା କ'ଣ ଆଉ ବାହା ହବନି ?

ବାସନ୍ତୀ—ତୁ ତ ଘରର ପୁଅ—ତୋ ଉପରେ ଭରସା ଥିଲେ ମୋର କ'ଣ ଆଉ ଚିନ୍ତା ଥିଲା ?

ଝୁନୁ—ମାତ୍ର ଉଣେଇଶ୍ ପୂରି କୋଡ଼ିଏ ଚାଲିଲା । ଏତିକି ବେଳୁ ତୁମେ ନିରାଶ ହେଇ ଯାଉଚ ?

ବାସନ୍ତୀ—ତୋର ହାବଭାବ ଦେଖିଲେ ସମସ୍ତେ ନିରାଶ ହେବେ ରେ ଝୁନୁ! ଏମିତି ହୁଇସିଲ୍ ମାର ଭଦ୍ରଲୋକ ଘରେ କିଏ କ'ଣ ନାଚେ ?

ଝୁନୁ—(ହସି ହସି ପାଖକୁ ଆସି) ନାଚନ୍ତି, ନାଚନ୍ତି ମା' ! ମନକୁ ଇମିତି ହାଲକା ନରଖିଲେ ଏ ଯୁଗରେ ମୋ ବୟସର ପିଲାମାନେ ପାଗଳ ହେଇଯିବେ ।

ବାସନ୍ତୀ—ସେ ମୋ କପାଳ ଝୁନୁ ! ତା' ନହେଲେ ସମର୍ଥ ପୁଅ ଥାଉ ଥାଉ ଝିଅର ଅର୍ଜିତ ଟଙ୍କାକୁ ମତେ ପୁଣି ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ହୁଅନ୍ତା ?

ଝୁନୁ—(ପୂର୍ବପରି ହସି ହସି) ତୁମ କପାଳର ଦୋଷ ନୁହେ ମା' ! ଏଥିପାଇଁ ତୁମେ ଯୋ' ଆଣବିକ ଯୁଗକୁ ଦାୟୀ କରିପାର । ପୁଅମାନେ ତ ବହୁ ବର୍ଷ ଘର ଚଳେଇଲେ । ଏବେ ଝିଅଙ୍କର ପାଳି ପଡ଼ିଛି; ସେମାନେ କେତେବର୍ଷ ଚଳାନ୍ତୁ ନା—

(ପ୍ରବେଶ କରିଛି ଊର୍ମିଳା, ତା' ହାତରେ ଟି' କପ୍ ଓ ଜଳଖିଆ)

ଊର୍ମିଳା—(ଛଳେଇ କରି) ଆହା-ହା—ଝିଅଙ୍କର ପାଳି ପଡ଼ିଛି । ସେମାନେ କେତେବର୍ଷ ଚଳାନ୍ତୁ ! ନା···ଯବାନ୍ ପୁଅର କଥା ଶୁଣ···

(ଝୁନୁକୁ ଟି' ଓ ଜଳଖିଆ ବଢ଼େଇ ଦେଲା)

ଝୁନୁ—(ଆନନ୍ଦରେ) ଧନ୍ୟବାଦ···(ଟି' ଜଳଖିଆ ନେଇ) ଆରେ ଏ ସବୁ କ'ଣ ? ଶିଂଗଡ଼ା ? ନା-ନା···ଏ ସବୁ ମୁଁ ଏଇନେ ଖାଇ ପାରିବନି !

ଊର୍ମିଳା—ଖାଇ ପାରୁନ ? ଏତେ କଷ୍ଟରେ ମୁଁ ଶିଂଗଡ଼ା ତିଆରି କରିଛି । ତତେ ସବୁତକ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଖାଇବାକୁ ହେବ ।

ଠୁକୁ—ନା, ମୁଁ ଖାଇବିନି ।

ବାସନ୍ତୀ—ଖାଇଦେ' ଠୁକୁ ! ତୋ ପାଇଁ କଷ୍ଟ କରି ତିଆରି କରିଛି; ନଖାଇଲେ ତା' ମନ କଷ୍ଟ ହବନି ?

(ଠୁକୁ ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲା)

ଊର୍ମିଳା—କ'ଣ ସବୁ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଚାଲିଥିଲା ଠୁକୁବାବୁ ? ଝିଅମାନେ ରୋଜଗାର କରି ଘର ଚଳେଇବେ, ଆଉ ପୁଅ ମାନେ ସହର ସାରା ବୁଲି ବୁଲି ସିନେମା, ଥିଏଟର କରିବେ; ଏଇୟା ନା ?

ଠୁକୁ—ତୁ ଏଠୁ ଗଲୁ ଊର୍ମି ଅପା ! ମା'ଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମୋର ଗୋଟେ ଗୁପ୍ତ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଥିଲା । ତୋର ଏଠି କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ; ଯା' ପଳା ।

ଊର୍ମିଳା—ଚୁ'ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କରୁ କରୁ ତୋ ଦେହରେ ଶହ ସିଂହର ବଳ ଆସିଗଲାଣି ନା ? ହେଲେ ତୁ କ'ଣ ମତେ ଏ ଘରୁ ପାଦେ ହଟେଇ ପାରିବୁ ? (Pause) ଆଚ୍ଛା ମା' ! ଗୁଣଧର ପୁଅ ସଙ୍ଗେ କ'ଣ ତୁମର ଆଲୋଚନା ଚାଲିଥିଲା କହିଲ ?

ବାସନ୍ତୀ—ଏଥର ପ୍ରମିଳା ପାଇଁ ବରପାତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ହବ । ସେଇ କଥା ଠୁକୁକୁ କହୁଥିଲି ।

ଊର୍ମିଳା—କି କଥା କହୁଚ ମା' ? ଅପାର ବାହାଘର ବିଷୟ ତୁମକୁ ଆଉ କେହି ମିଳିଲେ ନି ଯେ ତମେ ଶେଷରେ ଠୁକୁକୁ

କହୁଥିଲ । (ହଠାତ୍ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ) ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ସେଇ କଥା କହିବାକୁ ଭାବୁଥିଲି ମାଆ ! ମୋର ବାହାଘର ହୋଇ ଯାଉଛି, ଅଥଚ ଅପା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାହା ହୋଇନି । ଦୁନିଆ ଆଖିରେ ଏ କଥା ସୁନ୍ଦର ଦିଶିବନି; ବି. ଏ. ପାସ୍ ପରେ ଚାକିରି କରି ଘରକୁ ସେ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେଲାଣି । ମୋ ବାହାଘର ଖର୍ଚ୍ଚ ସେ ତ ଏକା ଏକା ତୁଲଉଛି—ମୁଁ ତ କହିବି ତୁମେମାନେ ତା' ପ୍ରତି-ଘୋର ଅନ୍ୟାୟ କରୁଛ ।

ବାସନ୍ତୀ—ପ୍ରମିଳା କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? ତା'ର କ'ଣ ଏଯାଏ କାମ ସରିନି ? ଆଉ କେତେବେଳେ ସେ ଲୁଗା ଦୋକାନକୁ ଯିବ ?

ଊର୍ମିଳା—ଅପାର ଗାଧୁଆ କାମ ସରି ନଥିଲା ମା'—ମୁଁ ଯାଉଛି ······ତାକୁ ଚା' ଜଳଖିଆ ଦେବି । (ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ)

ଟୁକୁ—(ଜଳଖିଆ, ଚା' ଖାଇ ସାରି) ଊର୍ମି ଅପାଟା ଆଜିକାଲି ଭଲ ଶିଂଗଡ଼ା ତିଆରି କରି ଶିଖିଲାଣି । ବେଶ୍ ଆରାମ ଲାଗିଲା ଖାଇବାକୁ ।

ବାସନ୍ତୀ—ମୁଁ ଯାହା ସବୁ କହିଲି, ତୋର ମନେ ରହିଲା ତ ଟୁକୁ ?

ଟୁକୁ—ମୋ ପାଖରୁ ତୁମେ କ'ଣ ଚାହଁ, କହିଲ ମା ?

ବାସନ୍ତୀ—କଅଣ ମୁଁ ତତେ ଆଉ କହିବି ? ତୋରି ବୟସର ପିଲାମାନେ କେତେ ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇ କାମ କରୁଚନ୍ତି । ତୋର କିନ୍ତୁ ସେ ଚଗଲାମି ଢଙ୍ଗ ଆଜି ଗଲାନି । ମୁଁ ତତେ କେତେଥର କହିଲଣି, ଏ ବତଳ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ତୁ କୁଆଡ଼େ ଯିବାଆସିବା କରିବୁନି । ଏ ପୋଷାକ ସଙ୍ଗକୁ ତୁଣ୍ଡରେ ପୁଣି

ସିନେମା, ଗୀତ, ନାଚ; ଲୋକେ ମତେ କ'ଣ କହୁଚନ୍ତି ଜାଣୁ ?

ଟୁକୁ—ଜାଣେ ମା' ଜାଣେ—ଆଓ୍ୱାରା······ଲଫଙ୍ଗା······ଏମିତି କେତେଟା ବିଶେଷଣ ମୋ ନାଁ ପଛରେ ଯୋଡ଼ିଥିବେ ।

ବାସନ୍ତୀ—କାହିଁକି ସେମାନେ ସେ କଥା କହିବେ ? ସମସ୍ତଙ୍କର ଧାରଣା ବେଶି ଆଦର ଯତ୍ନ କରି ମୁଁ ତୋର ମୁହଁ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଚି । ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ—ମୁଁ ତତେ ଆଦର କଲି ବୋଲି ତୁ ଏମିତି ତଳକୁ ତଳକୁ ଖସିଯିବୁ ? ସମସ୍ତେ ମତେ ଦାୟୀ କରୁଚନ୍ତି । ତୁ କ'ଣ ମୋ କଥା ଶୁଣିବୁନି ?

(ଶେଷ ଆଡ଼କୁ କଣ୍ଠ ଭାରି ହୋଇଉଠିଲା)

ଟୁକୁ—ସମସ୍ତେ ତୁମକୁ ଦାୟୀ କରୁଚନ୍ତି ? ? ମୁଁ ଯେ କଲେଜ୍‌ରେ ସିଟ୍ ପାଇଲିନି ଏଥିପାଇଁ କ'ଣ ତୁମେ ଦାୟୀ ? ମୁଁ ଯେ ଟେକ୍‌ନିକାଲ୍ ଟ୍ରେନିଂ ପାଇଁ ଫିଟ୍ ହେଲିନି, ସେଥିପାଇଁ କ'ଣ ତୁମେ ଦାୟୀ ? ତୁମରି ପାଇଁ କ'ଣ ମତେ ଅଫିସ୍‌ରେ ଚାକିରି ମିଳୁନି ?

ବାସନ୍ତୀ—ଅବୁଝା ହୋ'ନାରେ ଟୁକୁ ! ସବୁଦିନେ ସବୁ କଥା ସମାନ ନ ଥାଏ । ମୁଁ ଆଜି ଅଛି—କାଲିକି ନଥିବି । ମୁଁ ଥାଉ ଥାଉ ତୁ ଏ ଖିଆଲ୍ ଭାଙ୍ଗିଦେ ।

ଟୁକୁ—ସତ କହୁଚି ମା'—ତୁମରି ପାଇଁ ମୁଁ ଏ ଘରେ ଅଛି । ତା'ନହେଲେ ଅପା ଆଉ ବାପା ମତେ ଯୋଉ ଗାଳିଗୁଲଜ କରନ୍ତି, ସେଥିରେ କ'ଣ ମୁଣ୍ଡ ଠିକ୍ ରହେ ? ଉମି ଅପାଟା ଗାଳି ଦିଏନା-ସିନା, ହେଲେ ଏମିତି ମରମ ବିନ୍ଧା କଥା କହେ ଯେ ସହି ହୁଏନି କି କହି ହୁଏନି ।

ବାସନ୍ତୀ—ଓମି ଲୁଚେ ଖୁବ ଭଲ ପାଏ ଝୁନୁ ! ତାକୁ କାହିଁକି ମିଛରେ ଦୋଷ ଦେଉଚୁ ? ଅପା ଆଜ ବାପାଙ୍କ କଥା ଯାହା କହିଲୁ ସେମାନେ କେତେ ବ୍ୟସ୍ତରେ ଥାଆନ୍ତି, ଥରେ ଭାବିଲୁ ? ତୋ ବାପା କ'ଣ ମତେ ଗାଳି ଦିଅନ୍ତିନି ?

ଝୁନୁ— (ଚହିଁକି ଉଠି) କାହିଁକି ସେ ତମକୁ ଗାଳି ଦେବେ ? ମୋ ଆଗରେ ସେ ତୁମକୁ ଯାହାଇଚ୍ଛା ତା' କହିଯାଆନ୍ତି । ତୁମେ କ'ଣ ଭାବୁଚ ମତେ ସେ ଗୁଡ଼ାକ ଭଲ ଲାଗେ ? ହେଲେ କ'ଣ କରିବି ? ସେ'ତ ବାପା—ମୁଁ ତ ପୁଅ । ବାପା, ଅପା ଘରର ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲଉଚନ୍ତି ବୋଲି, ତାଙ୍କର ରୋଜଗାର ଟଙ୍କାରେ ଆମେ ବଞ୍ଚିଚୁ ବୋଲି ସେ ଆମକୁ ମାଟି ଗୋଡ଼ଠୁ ହୀନ ବୋଲି ଭାବିବେ ? ସେମାନେ ମତେ ଯେତେ ଗାଳି ଦଉଛନ୍ତି—ମୋର ଜିଦ୍ ସେତିକ ବଢ଼ି ଯାଉଚି । ତୁମ ରାଣ ପକେଇ କହୁଚି ମା' ! ମୋର ଏ ଘର ପ୍ରତି ଟିକିଏ ହେଲେ ମାୟା ମମତା ନାହିଁ । ତୁମେ ଅଛ ବୋଲି ମୁଁ ଅଛି । ତୁମେ ନଥିଲେ ଏ ଘର ମୁଁ କେଉଁଦିନୁ ଛାଡ଼ି ସାରନ୍ତିଣି ।

ବାସନ୍ତୀ—କଥାଟାର ମୂଳମଞ୍ଜି ଟା ତୁ ବୁଝିପାରୁନୁ ଝୁନୁ—

ଝୁନୁ—ମୁଁ ବେଶ୍ ବୁଝି ପାରୁଚି ମା' ! ଅପା ବାହା ହେବାକୁ ଚାହୁଁଚି । ଏ ସଂସାରର ବୋଝ ତାକୁ ଅସହ୍ୟ ହେଇ ଉଠିଲାଣି । ମୁଁ ତ କହୁଚି, ତା'ର ବାହାଘର କରିଦିଅ । ପର ଘରକୁ ଗଲେ ତାର ଏ ଖିଟ୍ ଖିଟିଆ ସ୍ୱଭାବ ବଳେ ବଳେ ଛାଡ଼ିଯିବ ।

ବାସନ୍ତୀ— ଅପା ପରଘରକୁ ଗଲେ ନିଜ ଘରର ଅବସ୍ଥା କ'ଣ ହବ, ବୁଝୁଚୁ ତ ? ଶାଗ ପଖାଳ ବି ଖାଇବାକୁ ମିଳିବନି ।

ଝୁନୁ—ମିଳିବ, ମିଳିବ ମା' ! ଅପା ତ କାଲି ବାହାହେଇ ଯାଉନି; ତା' ପାଇଁ ବରପାତ୍ର ଖୋଜା ହବ—ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ଆସିବେ । କାହାର ମନକୁ ପାଇବ, କାହାର ମନକୁ ପାଇବନି । ଦାନ, ଯୌତୁକର କଥା ପଡ଼ିବ—ବାପା ବଗୁର କରି ତଥି ଲଗ୍ନ ଠିକ୍ କରିବେ । ଏମିତି ଆୟୋଜନ ଚାଲୁ ଚାଲୁ ବହୁତ ଦିନ ବିତିଯିବ । ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ କ'ଣ କିଛୁ ଗୋଟେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ନଥିବି ?

ବାସନ୍ତୀ—କିନ୍ତୁ ତା'ତ ହଉନି ଝୁନୁ ! ବରପାତ୍ର ଠିକ ହେଇ ଅଛି ।

ଝୁନୁ—ବରପାତ୍ର ଠିକ୍ ହେଇ ଅଛି ? କିଏ ଠିକ୍ କରିଚି ଶୁଣେ ?

ବାସନ୍ତୀ—ପ୍ରମିଳା ନିଜେ ।

ଝୁନୁ—ଅପା ନିଜେ ? ? କିଏ ସେଇ ହତଭାଗ୍ୟ କହିଲ ?

ବାସନ୍ତୀ—ହତଭାଗ୍ୟ ବୋଲି କହୁବୁନି ଝୁନୁ ! ଖୁବ୍ ଯୋଗ୍ୟର—

ଝୁନୁ—ଓଃ, ନାଁଟା କୁହନା······

ବାସନ୍ତୀ—ଯାହାକୁ ତୁ ସବୁବେଳେ ଦେଖୁଚୁ······ରଜତ୍ !

ଝୁନୁ—ଆମର ରଜତ୍ ଭାଇ ? ? ର—ଜ—ତ—ଭା—ଇ ?

(ଆନନ୍ଦରେ ହସି ଉଠିଲ)

ବୁଝିଲି ବୁଝିଲି । ଏ ଘରର ଜ୍ୱାଇଁ ହେବେ ବୋଲି ଦେ ଶସ୍ତାରେ ତେଲ, ଘିଅ କିଣି ଆଣି ଦଉଚନ୍ତି—ଫିସରି ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟରୁ ମାଛ ଯୋଗାଡ଼ କରି ଦେଉଚନ୍ତି—ବାହାଘର କଣା କଣି ସେ ସେଥିପାଇଁ ଅପା ସାଙ୍ଗରେ କରୁଚନ୍ତି ନା ?

ବାସନ୍ତୀ—ଏତେ ବଡ଼ ପାଟି କର ନା ରେ—ଉମି ଶୁଣି ପାରିବ

ଝୁନୁ—ଶୁଣୁ, ଛତି କ'ଣ !

ବାସନ୍ତୀ—ଏଇନେଁ ଏକଥା କାହାକୁ ଜଣେଇବାକୁ ପ୍ରମିଳା ମନା କରିଚି । ଆଗ ବାପାଙ୍କ କାନକୁ କଥା ଗଲେ ପରେ ଯାଇ ସମସ୍ତେ ଜାଣିବେ ।

ଟୁକୁ—ତାହେଲେ ଏ ଖବର ମତେ ତୁମେ କହିଲ କାହିଁକି !

ବାସନ୍ତୀ—ତୋ ପାଇଁ ତ ମୋର ସବୁବେଳେ ଭାବନା । ବାହା ହେବା ପରେ ପ୍ରମିଳା ରଜତ୍ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲିଯିବ—ଏଣେ ଆମେ କେମିତି ଚଳିବା !

ଟୁକୁ—କେମିତି ଚଳିବା, ସେ କଥା ବାପା ବୁଝିବେ । ସେ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି, ଦେଖ……

ବାସନ୍ତୀ—ତାଙ୍କ କଥା ମତେ ବେଶ୍ ଜଣା—ସେ ଭୀଷଣ ଚିଡ଼ି ଉଠିବେ ।

ଟୁକୁ—ତା'ହେଲେ ତ ଫଇସଲା ହୋଇଗଲା—ଅପାର ବାହାଘର ହୋଇ ପାରିବନି ।

ବାସନ୍ତୀ—ନା—ସେ କଥା ନୁହେ । ବାପା ନାହିଁ କଲେ ବି ଅପା ତୋର ରଜତ୍‌କୁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାହେବ ।

ଟୁକୁ—ଖୁବ୍ ଭଲ କଥା ମା' ! ଏ ରକମର ସାହସ ଆଜକାଲି ଝିଅମାନଙ୍କର ରହିବା ଦରକାର ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୋ ବାପାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଗୋଲମାଲ ହୋଇଯିବ । ଏମିତି ବାହାଘର ପାଇଁ କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହଉଚି, ଜାଣୁ ତ ?

ଟୁକୁ—ଠିକ୍ ପରିମାଣଟା କହି ପାରିବନି, ତେବେ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହୁତ ହଉଚି, ଏକଥା ମୁଁ ଜାଣେ । କିନ୍ତୁ ମା'—ଯୌତୁକ ତ କିଛି ନୂଆ କଥା ନୁହେ । ଝିଅ ବାହାଘରରେ ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଜମି ବନ୍ଧା ହୁଏ—ବ୍ୟାଙ୍କରୁ କରଜ ହୁଏ; ଆମର ହେଲା ।

ବାସନ୍ତୀ—କେମିତି ସେ କରଜ ଟଙ୍କା ଶୁଝା ହେବ ? ଅପା ବାହାହେଇଗଲେ ଘର ଖର୍ଚ୍ଚ କୋଉଠୁ ହବ—କରଜ ବା ଶୁଝିବ କେମିତି ? ତୋ ବାପାଙ୍କର ପେନସନ୍ ଟଙ୍କା ତ ଆଉ ବଢ଼ିଯିବ ନି !

ଟୁକୁ—ସେତେବେଳେ ତୁମ ନାରାୟଣ ସହାୟ ହେବେ ? କାହିଁକି ଏତେ ଚିନ୍ତା କରୁଚ ? ହେଲେ ମୁଁ କ'ଣ ଭାବୁଚି ଜାଣ ମା ? ତୁମି ଅପାଟା ନିହାତି ବୋକା । ଅପାଠୁ ସେ ଦେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର, କିନ୍ତୁ ଅପା ପରି ସେ ଗୋଟେ ସୁପାତ୍ର ନିଜେ ନିଜେ ବରଣ କରି ପାରିଲାନି । ସେତିକି କରିଥିଲେ ଆମର ଏତେ କରଜ ଆଉ ହେଇ ନଥାନ୍ତା । ଅପା ଆମର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପୁରସ୍କାର ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ—

ବାସନ୍ତୀ—କ'ଣ କରିବା ଟୁକୁ ? ରଜତ୍ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତୋ ବାପାଙ୍କୁ ଏ ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବ । ପ୍ରମୀଳା ମତେ ଆଉ କେତେଟା ଦିନ ଆଗରୁ ଏ କଥା କହିଥିଲେ ମୁଁ ଅବା ରଜତ୍‌କୁ ବୁଝେଇ ସୁଝେଇ କେତେ ମାସ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ କହିଥାନ୍ତି; ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କଥା ଆଉ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ଟୁକୁ—ଆମର ଆଉ କିଛି କରିବାର ନାହିଁ ମା' ! ଯାହା ହବାର କଥା, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ହବ । ଦି'ଦିଟା ଅପା ବାହା ହେଇଗଲେ ଏ ଘରଟା ବିଲ୍‌କୁଲ୍ ଖାଲି ହେଇଯିବ । ବାସ୍, ମୁଁ ଟିକେ ଶାନ୍ତିରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିବି ।

ବାସନ୍ତୀ—କିଛି ଗୋଟାଏ ଉପାୟ ଠିକ୍ କର ଟୁକୁ, ଯେମିତିକି ତୋ ଅପାର ବାହାଘର ବନ୍ଦ ହେଇଯିବ !

(ସ୍ୱର ବଡ଼ କରୁଣ)

ଟୁକୁ—ଗୋଟାଏ ସୁବିଧା ଉପାୟ ଅଛି ମା’···ରଜତଭାଇଙ୍କ ନାଁରେ ଗୋଟାଏ ବେନାମୀ ଚିଠି ଅପା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚେଇ ଦେଇ ପାରିଲେ ଏ ବାହାଘର ଆଉ ଆଗେଇ ପାରିବନି ।

ବାସନ୍ତୀ—କାହିଁକି ଆଗେଇ ପାରିବନି ? ସେମାନେ ଦୁହେଁ ଯେ ଶପଥ କରି ସାରିଚନ୍ତି ।

ଟୁକୁ—ସବୁ ଶପଥ ଭାଙ୍ଗି ଯିବ ମା’ ! ଝିଅଙ୍କର ମନ, ଟିକଏ ଧକ୍କା ଧରିଲେ ଆଉ ଯୋଡ଼ି ହୁଏନି ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଆନନ୍ଦରେ) ତାହେବେ ସେଇୟା କର ଟୁକୁ ! ଏଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତୁ ଗୋଟାଏ ବେନାମୀ ଚିଠି ଦେବାର ଯୋଗାଡ଼ କର ।

ଟୁକୁ—ନା—ମା, ସେ କାମ ମୁଁ କରି ପାରିବନି । ତୁମେ ମା’ହେଇ ଏ ଅନ୍ୟାୟ କାମ କରିବାକୁ ମତେ କେମିତି କହୁଚ ? ବେନାମୀ ଚିଠି ଦେଇ ଅପାର ବାହାଘର ବନ୍ଦ କରିବି ? ନା—ନା; ରଜତଭାଇଙ୍କର କିଛି ହବନି, ହେଲେ ମୋ ଅପାକୁ ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଣେ । ୟା’ପରେ ସେ ହୁଏତ ସାରା ଜୀବନ ବିବାହ କରିବନି ।

ବାସନ୍ତୀ କୋଉ ଦୁଃଖରେ ମୁଁ ତତେ ଏ ଅନ୍ୟାୟ କାମ କରିବାକୁ କହୁଚି, କ’ଣ ହେଲେ ଜନ୍ମକଲା ମାଆ ଝିଅର ବାହାଘର ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରେ, ସେ କଥା କ’ଣ ତୁ ଏ ଯାଏ ବୁଝି ପାରିଲୁନି ଟୁକୁ ? ଅଭାବ ମତେ ସବୁବେଳେ ଖାଇ ଗୋଡ଼ଉଚି ରେ ! ପ୍ରମିଳା ଚାଲିଗଲେ ମୋର ଗୋଟେ ବାହା ଖସିଯିବ ।

ଟୁକୁ—କାହିଁକି ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହଉଚ ମା’ ? କୋଉ ପାଣି କୁଆଡ଼କୁ ଯାଉଚି, ଟିକିଏ ଧୈର୍ଯ୍ୟଧରି ଦେଖ ।

ବାସନ୍ତୀ—ଆଚ୍ଛା ଟୁକୁ ! ବେନାମୀ ଚିଠି ଦେବା ଯେବେ ଅନ୍ୟାୟ ହେଲା ତା’ହେଲେ ତୁ ଆଉ ଗୋଟେ କାମ କରି ପାରିବୁ ?

ଟୁକୁ—କଅଣ କୁହ, ଅନ୍ୟାୟ ନ ହେଇଥିଲେ ନିଶ୍ଚୟ କରିବି ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୁ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯାଇ ତୋ ମଉସା, ମାଉସୀଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣ । ତୋ ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏମିତି ଗପସପରେ ଲଗେଇ ଦେବି ଯେ ରଜତ ଆଉ ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବାକୁ ସୁଯୋଗ ପାଇବନି ।

ଟୁକୁ—ହେଇଟି ମା’—ଅପା ଯେବେ କୌଣସି କାରଣରୁ ଜାଣିପାରେ ଯେ ତୁମେ ମଉସା ମାଉସୀଙ୍କି ଡକେଇ ତା’ ବାହାଘରରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଚ, ତେବେ ସେ ରାଗରେ କଅଣ ଯେ କରିବ···

ବାସନ୍ତୀ—ମୁଁ ଡକେଇ ଆଣିଚି ବୋଲି ପ୍ରମିଳା ଜାଣିବ କେମିତି ?

ଟୁକୁ—କାହିଁକି ? ମଉସା ବା ମାଉସୀ କଥାଛଳରେ କେତେବେଳେ କହିଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ବାସନ୍ତୀ—ଆରେ ଓଲୁ, ମୁଁ ଡକେଇଚି ବୋଲି ତୁ ମଉସା ମାଉସୀଙ୍କି କାହିଁକି କହିବୁ ଯେ ? ତୁ ତ ତାଙ୍କୁ ଏଣୁ ତେଣୁ କହି ଆମ ଘରକୁ ଟାଣି ଆଣିବୁ । ଅପା ଯେବେ ଜାଣିବ, ତେବେ ସେମାନେ ତୋ ନାଁ କହିବେ ନା ?

ଟୁକୁ—ତା’ହେଲେ ତ ଶେଷରେ ମୋର ମୁଣ୍ଡରେ ଅଠା ବୋଳାହବ ଦେଖୁଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—କାହିଁକି ? ତୋର କଅଣ ଦୋଷ ! ତୁ ତ ଆଜ ଜାଣିନୁ ଯେ ରଜତ୍ ଅପାର ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ଆଜ ପକେଇବ ବୋଲି···

ଝୁଲୁ—ନାଇଁ ମା'—ସେ୍ତ' ଅଡୁଆ ଭିତରେ ତୁମେ ମତେ ପୂରାଅନା । ମୁଁ ବଡ଼ ସରଳ, ସେ୍ତ' ଜଟିଳ କାମ ମୋ ଦେଇ ହେଇ ପାରିବନି । ତାଠୁ ବରଂ ତୁମେ ଗୋଟାଏ କାମ କର । ରଜତ୍‌ଭାଇ ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ କଥା ପକାଇବା ଆଗରୁ ତୁମେ ତାଙ୍କୁ ବୁଝେଇ ଦିଅ । ସେ ତୁମ କଥା ନିଶ୍ଚୟ ରଖିବେ । ତାଙ୍କୁ କହିବ···ଅପାର ଏଇନେ ବାହାଘର ହେଲେ ଆମର ପରିବାରକ ଅସୁବିଧା ବଢ଼ିଯିବାର ଯଥେଷ୍ଟ ଆଶଙ୍କା ଅଛି । ତେଣୁ ଅନ୍ତ କମ୍‌ରେ ସେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଆଉ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ପକାଇ) ନାଇଁରେ ଝୁଲୁ—ରଜତ୍ ନିକଟରେ ମୁଁ ଏତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହେଇ ପାରିବି ନି । ମୋ ଝିଅକୁ ବାହାହେବ ବୋଲି ସେ ମତେ ଅନୁରୋଧ କରିବାର କଥା—ତା'ବଦଳରେ ମତେ ତାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ହବ···ଏ ବାହାଘର ଦୟାକରି ଆଉ କିଛି ଦିନ ଗଡ଼େଇ ଦିଅ; ତା' ନହେଲେ ଆମ ସଂସାର ଅଚଳ ହେଇ ପଡ଼ିବ ! ନା, ନା ମୋ ଦେଇ ଏ କାମ ହେଇ ପାରିବ ନି ଝୁଲୁ—ସେ୍ତ' ଅନୁରୋଧ ମୁଁ କରି ପାରିବି ନି ।

ଝୁଲୁ—ବେଶ୍, ତୁମର ତା' ହେଲେ ଯାହା ଖୁସି, ସେଇୟା କର ।

ବାସନ୍ତୀ—ମୁଁ ତତେ କହୁଚି···ମଉସା, ମାଉସୀଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ବାବୁ, ବୁବୁ, ବବିଙ୍କୁ ନେଇ ଆସିବୁ । ରଜତ୍ ଆସି ଦେଖିବ,

ଘରେ ଲୋକ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଗଲେଣି । ଫଳରେ ସେ ଆଉ ତୋ ବାପାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ନିରୋଳାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ପାରିବନି । ଆଉ ଗୋଟେ କଥା — ରଜତର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତତେ ଅ.ଜ ରହିବାକୁ ହବ । ଆଜ ଦିନଟା ଜଗିଦେଲେ ଆଉ ଭୟ ନାହିଁ । ଉମିର ବାହାଘର ବାସି ସେ ଫୁଲାଯିବ ବଲାଙ୍ଗୀର — ନିକଟରେ ଫେରିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ ।

(ଏଇ ସମୟରେ ବାହାରପଟେ ଦୁଆର ବାଡ଼େଇବାର ଶବ୍ଦ ହେଲା)

ଟୁକୁ — କିଏ ??

(ଅନ୍ତରାଳେ ରଜତର କଣ୍ଠ ସ୍ୱର—ଦୁଆର ଖୋଲ୍ ଟୁକୁ !)

ବାସନ୍ତୀ—ତୁ' ଯା'—ଟୁକୁ । ଆଉ ଡେରି କରନା ।

ଟୁକୁ—ଅପେକ୍ଷା କର ମା'···ଏତେ ତରତର କାହିଁକି ? (ଦୁଆର ଖୋଲିଦେଇ) ଆସ ରଜତ୍ ଭାଇ ! ଆଜି ତୁମେ ଆସିବାକୁ ଖୁବ୍ ଡେରି କଲ ।

(ଘର ଭିତରକୁ ଆସିଲା ରଜତ୍—ଅତି ସାଧାରଣ ଯୁବକଟିଏ—ପୋଷାକ ପରିଚ୍ଛଦରେ ସେପରି ଚମତ୍କାରିତା ନାହିଁ । ବୟସ ତିରିଶ ବତିଶ୍ ଭିତରେ—ଚେଆର୍‌ଟିଏ ଟାଣି ଆଣି ବସୁ ବସୁ ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲା)

ରଜତ୍—ତୋ ଅପାର ଖବର ମୁଁ ପାଇଛି ଟୁକୁ ! ନିଧିବାବୁଙ୍କ ଦୋକାନରୁ ଲୁଗା ପଟା କିଣିବାକୁ ହବ । ହେଲେ ଅପାର କାମ କ'ଣ ଏଯାଏ ସରିନି ?

ବାସନ୍ତୀ—ପ୍ରମିଳାର ବୋଧେ ଆଉ ଡେରି ନାହିଁ । ତୁମେ ବସ ରଜତ୍ ! ଚା' ଖାଇ ଯିବ ।

ରଜତ୍—ନାଇଁ ଥାଉ, ବାଟରେ ଚା' ଖାଇନେବ । ଆପଣ ପ୍ରମିଳାକୁ ଶୀଘ୍ର ଖବର ଦିଅନ୍ତୁ ।

ବାସନ୍ତୀ—ନା—ନା, ଚା' ଆମର ତିଆରି ହୋଇ ଯାଇଛି । ବାହାରେ ଖାଇବ କାହିଁକି ? ଏ ଟୁକୁ ! ଗଲୁ, ଉମି ଅପାକୁ କହିବୁ, ରଜତ୍ ଭାଇ ପାଇଁ ଚା' ଆଣିବ !

ଟୁକୁ—ତୁମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା ମା' ! ଉମି ଅପା ଠିକ୍ ଏଇନେ ଚା' ଆଣି ପହଞ୍ଚେଇ ଦେଇଯିବ ।

ବାସନ୍ତୀ—ଆଚ୍ଛା ମୁସ୍କିଲ୍; ତାକୁ ନ କହିଲେ ସେ କେମିତି ଆଣିବ ? ଯା'—

ଟୁକୁ—(ବଡ଼ ପାଟିରେ ଡାକଛି) ଉମି ଅପା, ଉ-ମି-ଅ-ପା !

ବାସନ୍ତୀ—କରେ ଏଇଠି ବସି କ'ଣ ଡାକ ଛାଡ଼ୁଛୁ ? ଭିତରକୁ ଯାଇ ଖବର ଦେ' ।

ରଜତ୍—ଟୁକୁର ବୋଧେ ଚେଆର ଛାଡ଼ି ଯିବାକୁ ମନ ନାହିଁ ।

ଟୁକୁ—ଏଁ ? କ'ଣ କହିଲ ରଜତ୍ ଭାଇ ? ମୋର ମନ ନାହିଁ ? ନାଇଁ, ମୁଁ ଗଲି; ଉମି ଅପା, ଉମିଅପା···(ଡାକ ଡାକ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା)

ବାସନ୍ତୀ—ଟୁକୁଟା ଆମର ଏଇଦିନରୁ ବଡ଼ ଅଲସୁଆ ହୋଇଗଲାଣି ।

ରଜତ୍—ଆଜିକାଲି ପିଲାମାନେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରାୟ ଏଇମିତି । କୌଣସି କାମରେ ସିରିୟସ୍‌ନେସ୍ ନାହିଁ । ମାଷ୍ଟର ଜୀବନରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ଏ ଅଧଃପତନ ଦେଖି ମୁଁ ବେଳେ ବେଳେ ହତାଶ ହୋଇଯାଏ ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଅଳ୍ପ ହସି) ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ଚପଳମତି ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଦିନେ ସେଇ ବାଟର ବାଟୋଇ ଥିଲ ରଜତ୍ ! ଦୋଷଟା ଛାତ୍ରଙ୍କର ନୁହେଁ, ବୟସର ।

ରଜତ୍—ଆପଣ ଟୁକୁନ୍କୁ କିଛି ଗୋଟେ କରିବାକୁ କୁହନ୍ତୁ । ସେ ଆଉ କେତେଦିନ ଏମିତି ବେକାର ହୋଇ ବସିବ ?

ବାସନ୍ତୀ—(ହଠାତ୍ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଯାଇ) କିଏ କ'ଣ ଚିରଦିନ ବେକାର ହୋଇ ବସି ରହେ ରଜତ୍ ? ଆଜି ସିନା ଖାଲି ଖାଲି ବସିଚି; କାଲିକି ହୁଏତ ସେ ଗୋଟେ କିଛି କରିପାରେ ।

ରଜତ୍—ଏତେଟା ଆଶାବାଧି ହେବା ଠିକ୍ ନୁହେ ମାଉସୀ ! ତା' ଉପରେ ଗୃପ ନ ପକେଇଲେ···

ବାସନ୍ତୀ—(ପୂର୍ବପର) ଟୁକୁର ଚିନ୍ତା ମୁଁ ତୁମଠୁ ବେଶି କରେ ରଜତ୍···

ରଜତ୍—ସେ କଥା ସତ ମାଉସୀ ! ପୁଅର ଚିନ୍ତା ମା' ନ କରିବ ତ ଆଉ କରିବ କିଏ ? ତେବେ ଟୁକୁନ୍ ଉପରେ ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରମିଳା କେତେବେଳେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହେଁ ।

ବାସନ୍ତୀ—ଠିକ୍ ତୁମେ ଯେମିତି ତୁମ ସାନ ଭଉଣୀ ଆରତି ଉପରେ ସବୁବେଳେ ବିମୁଖ । ତୁମେ ବଡ଼ ଭାଇ ପ୍ରମିଳା ହେଲି ବଡ଼ ଭଉଣୀ । ବଡ଼ମାନେ ସବୁବେଳେ ତ ସାନଉପରେ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ବିସ୍ତାର କରନ୍ତି ।

ରଜତ୍—ବଡ଼ ସାନର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ ମାଉସୀ । ସାନ ଭଉଣୀ ଉର୍ମିଳା ଉପରେ ପ୍ରମିଳା ତ ବେଶ୍ ଖୁସି ।

ବାସନ୍ତୀ—ଖୁସି ନ ହେବ କାହିଁକି ? କାଲି ଗୁଡ଼ା ପଅରେ ଦିନ ତା'ର ତ ବାହାଘର । ପାଖଛଡ଼ା ହଉଚି ଯେତେବେଳେ···

ରଜତ୍—ପ୍ରକୃତରେ ମାଉସୀ, ଏ ବାହାଘର ପାଇଁ ପ୍ରମିଳା ଖୁବ୍ ଖୁସି । ଝିଅ ବାହାଘର ଆଜିକାଲି ଯୋଉ ସମସ୍ୟା ହୋଇ

ଉଠିଥିଲା, ଭଗବାନ ବଡ଼ଲୋକ—ଏତେଦିନେକେ ପ୍ରମିଳା ମୁଣ୍ଡରୁ ଗୋଟେ ବୋଝ ଓହ୍ଲାଇଗଲା ।

ବାସନ୍ତୀ—(ବିରକ୍ତରେ) ତୁମେ କଅଣ କହିବାକୁ ଚାହଁ ରଜତ୍...ଊର୍ମିଳା, ପ୍ରମିଳା ମୁଣ୍ଡରେ ବୋଝ ହୋଇଥିଲା ? ଆମେ ତା'ର କେହି ନୋହୁ ? ବାପ ମା' ଆଉ ଥାଉ ଭଉଣୀ କଅଣ ଭଉଣୀର ବୋଝ ହୋଇ ରହେ ?

ରଜତ୍—ମୁଁ ଠିକ୍ ସେ କଥା କହୁନି ମାଉସୀ ! ବଡ଼ଭଉଣୀ ହିସାବରେ ପ୍ରମିଳାର ଦାୟିତ୍ୱ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଥିଲା । ସେ'ତ ଊର୍ମିକୁ ପ୍ରାଣଦେଇ ଭଲ ପାଏ । କିଏ କଅଣ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲା ମାଉସୀ, ଏତେ ବିଫଳତା ଭିତରେ ଶେଷରେ ଊର୍ମି ପାଇଁ ଏମ୍.ଏ ପାସକରା ଜଣେ ସରକାରୀ ଅଫିସର୍ ବରପାତ୍ର ମିଳିବ ବୋଲି । ସବୁଆଡ଼ୁ ବିଚାର କଲେ ବିଭୂତି ବାସ୍ତବିକ୍ ଶହେକରେ ଗୋଟିଏ...

ବାସନ୍ତୀ—ଶହେକରେ ଗୋଟିଏ ହଉ ବା କୋଟିଏରେ ଗୋଟିଏ ହଉ, ସବୁ ହେଲା ଭାଗ୍ୟ ମହତ ଖେଳ । ବରପାତ୍ର ସିନା ଠିକ୍ ହୋଇ ଯାଇଚି, ଏଣେ ଯେ କିଛି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇନି !

ରଜତ୍—ସବୁ ହୋଇଯିବ ମାଉସୀ ! ଆପଣ କିଛି ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁନି । ଊର୍ମିଳାର ବାହାଘର କେତେ ଆଡ଼ମ୍ବର, କେତେ ଯାକ୍‌ଯମକରେ ହବ, ଆପଣ ଦେଖିବେ ।

ବାସନ୍ତୀ—ବର୍ତ୍ତମାନ ଜିନିଷପତ୍ରର ଦରଦାମ୍ ଯାହା ହେଉଚି ସେଥିରେ କଅଣ ଆଉ ଯାକ୍‌ଯମକରେ ବାହାଘର କରି ହୁଏ ରଜତ୍ ! ଖାଲି ବିଧିରକ୍ଷା କରି କାମ ଚଳେଇନେବା କଥା, (Pause) ହଁ, ତୁମେ ବସ...ମୁଁ ଦେଖେ...ଊର୍ମି

କାହିଁକି ଏ ଯାଏ ତୁମ ପାଇଁ ଚ’ ଆଣିଲାନି ! (ତରତର ହୋଇ ଚାଲିଗଲେ ଭିତରକୁ)

(ବାସନ୍ତୀ ଯିବା ପରେ ଟେବୁଲ ଉପରୁ ଖଣ୍ଡେ ମାସିକ ପତ୍ରିକା ଆଣି ରଜତ ପଢ଼ିବସିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ହସି ହସି ଭିତରୁ ଆସିଚି ଟୁଲୁ ।)

ଟୁଲୁ—Very sorry ରଜତ୍‌ଭାଇ, ତୁମ ପାଇଁ ମୁଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ ।

ରଜତ୍‌– କାହିଁକି ? କ’ଣ ହେଲା ?

ଟୁଲୁ—No ଚ’...

ରଜତ୍‌—No ଚ’, ତା’ ମାନେ ?

ଟୁଲୁ—ତା’ ମାନେ, ଅପାର କଡ଼ା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ···ଚ’ ଖାଇବାକୁ ସମୟ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଧିବାବୁଙ୍କ ଦୋକାନକୁ ଯିବାକୁ ହବ ।

ରଜତ୍‌—ତା’ହେଲେ ଆଉ ଡେରି କାହିଁକି ?

(ପତ୍ରିକା ଉପରେ ନଜର ଥାଏ)

ଟୁଲୁ--ରଜତ୍‌ଭାଇ, ପକେଟ୍‌ରେ କେତେ ମହଜୁଦ୍‌ ଅଛି କହିଲ ?

ରଜତ୍‌— କୋଉ କଥା କହୁଚୁ ?

ଟୁଲୁ—ବୁଝି ପାରୁନ କି ? ଅପା ତ ଆଜି ରେଷ୍ଟୁରେଣ୍ଟରେ ଚ ଜଳଖିଆ ଖାଇବାକୁ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍‌ କରିଚି । କେତେ ଟଙ୍କା ଆଣିଚ ଶୁଣେ !

ରଜତ୍‌—ଏ ଧରଣର ପ୍ରଶ୍ନ କରିବୁ ନି ! ତୋର ଯୋଉମାନେ ସମ୍ମାନର ପାତ୍ର, ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବାକୁ ଶିଖ୍‌—

ଟୁଲୁ—ମୁଁ ତ ତୁମର କିଛି ଅସମ୍ମାନ କରିନି ରଜତ୍‌ଭାଇ ! ରାଗିଯାଉଚ କାହିଁକି ? ପ୍ରଶ୍ନଟା ଯେବେ ମନକୁ ନ ପାଇଲା, ତେବେ ମୁଁ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଫେରେଇ ନେଲି ।

ରଜତ—ଟୁକୁ !!

ଟୁକୁ— ଟୁକୁର ଆଜି କି ଆନନ୍ଦ, କି ଫୁର୍ତ୍ତି, ତୁମେ ବୁଝିପାରିବନି ରଜତ ଭାଇ ! ଦି' ଦି'ଟା ଅପାଙ୍କର ଶୁଭଶଂଖ ବାଜିବ, ଉମିଅପାର କାଲି ଗୁଡ଼ି ପଅର ଦିନ···ଆଉ ଅପାର ଆସନ୍ତା ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ !

ରଜତ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ଏ ସବୁ ତୁ କ'ଣ କହୁଚୁ ଟୁକୁ ? ତୋ ଅପା ବାହାହେବ ଆରମାସରେ ?

ଟୁକୁ—ହଁ, ବାପା ତ ପଡ଼ିଶାଘର ପଟ୍ଟନାୟକବାବୁଙ୍କୁ କହୁଥିଲେ । ଗୋଟାଏ ଭଲ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସି ଯୁଟିଚି । ବାପାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସବୁ କଥାବାର୍ତ୍ତା ସରିଲଣି । ଉମି ଅପାର ବାହାଘର ପରେ ନିର୍ବନ୍ଧ ହବ ।

ରଜତ୍—କିନ୍ତୁ ମୁଁ ରୋଜ ଆସୁଚି ତୁମ ଘରକୁ; ଏ ଖବର ତ କାହିଁ ମତେ କେହି ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ?

ଟୁକୁ—କିଏ ତୁମକୁ କହିବ ରଜତ ଭାଇ ? ମୋ ଛଡ଼ା ଏ ଘରେ କେହି ଏ କଥା ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । Very ସିକ୍ରେଟ୍ ନିଉଜ୍— ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଆଉ କାହାକୁ କହିବନି ।

ରଜତ—ଆଚ୍ଛା ଟୁକୁ ! ବରପାଟି କ'ଣ କରେ ଜାଣିଚୁ !

ଟୁକୁ—ତା' ଆଉ ଜାଣିନି ରଜତ ଭାଇ ! ଲୋକସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗରେ ଜଣେ ନାମଜାଦା ଅଫିସର । ପାତ୍ର ହିସାବରେ ରଉଦ କାରେକ୍ଟ୍ ନୁହଁନ୍ତି ମ, ଅପା ପାଇଁ ଏକାବେଳକେ ଫିଟ୍···ହେଲେ ଚନ୍ଦ୍ରମାରେ ତ କଳଙ୍କ ଥାଏ, ତେଣୁ ତାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଅଛି ।

ରଜତ—କଳଙ୍କ !! (ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଚ)

ଟୁକୁ—ହଁ, ତିନିବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ତାଙ୍କୁ ଟି. ବି. ହୋଇଥିଲା, ତେଣୁ ତାଙ୍କର ଯୌତୁକ ଦାବୀ ମଧ୍ୟ କରୁ ନାହାନ୍ତି ।

ରଜତ—ତୁ ସତ କହୁଚୁ ଟୁକୁ ? ବାପା ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜି ହୋଇଚନ୍ତି !

ଟୁକୁ—ରାଜି ହେବାକୁ ବାପା ଏକରକମ ବାଧ୍ୟ । ଝିଅ ପିଅ, ଆଉ କେତେଦିନ ଘରେ ରଖିବେ ! ଆଉ ଗୋଟେ ଶୁଭ ଖବର ଶୁଣିଚ ରଜତ ଭାଇ !···ଅପାର ଭାବୀ ସ୍ୱାମୀ ମତେ ତାଙ୍କର ଲୋକସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗରେ ଚାକିରୀ କରେଇ ଦେବେ ବୋଲି ନିର୍ଭର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ମଧ୍ୟ ଦେଇଚନ୍ତି ।

ରଜତ - କିନ୍ତୁ ଏ ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ କଥା । ଜଣେ ଟି.ବି. ପେସେଣ୍ଟ୍···

ଟୁକୁ—(ବାଧା ଦେଇ) ଉହୁଁ, ଭୁଲ ହେଲା ରଜତଭାଇ—କୁହ, ଜଣେ ଭୂତପୂର୍ବ ଟି ବି. ପେସେଣ୍ଟ୍ ।

ରଜତ୍—(ଚେଆରରୁ ଉଠି ଝରକା ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ)

ଟୁକୁ—ଆରେ, ହଠାତ୍ କ'ଣ ହେଲା ରଜତ୍ ଭାଇ ! ବସ, ଅପା ଆସୁଚ ଯେ··· (ମୁହଁରେ ଦୁଷ୍ଟାମି ହସ)

(ବାହାରେ ସେତେବେଳେ ବିୟୋଗାନ୍ତ ସଂଗୀତର ଝଙ୍କାର ଭାସି ଆସୁଥାଏ ରେକର୍ଡ ମାଧ୍ୟମରେ)

[ପ୍ରବେଶ କଲା ସଦ୍ୟସ୍ନାତା ପ୍ରମିଳା । ବେଶଭୂଷାରେ ସବୁଜତା ଫୁଟିଉଠିଚ—ଗୋଡ଼ରେ ସ୍ଲିପର୍—ହାତରେ ବ୍ୟାଗ୍ ମୁହଁରେ ଫେସ୍ ପାଉଡ଼ରର ପ୍ରଲେପ ।]

ପ୍ରମିଳା—(ଡାକ ଡାକ ଆସିଲା) ଟୁକୁ···ଟୁକୁ ! ତତେ ମା' କେତେଣେ ଖୋଜୁଚନ୍ତି । ତୁ ଏଠି କ'ଣ କରୁଚୁ ?

ଝୁଲୁ—ରଞ୍ଜୁଭାଇଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆଳାପ କରୁଥିଲି । ତୁମି ଅପା ବାହା ହବ, ମନରେ ମୋର କି ଆନନ୍ଦ···

ପ୍ରମିଳା—ତୋର ଏ ଆନନ୍ଦ କେତେଦିନ ରହିବ, ଦେଖିବ ଯେ ! ଘରର ଦାୟିତ୍ୱ ଯେତେବେଳେ ମୁଣ୍ଡରେ ପଡ଼ିବ···

ଝୁଲୁ—ଘରର ଦାୟିତ୍ୱ ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ପଡ଼ିବ ? ତୁ, ତ ଅଛୁ ।

ପ୍ରମିଳା—ମୁଁ ଆଉ କେତେଦିନ ତୁମ ଘରେ ?

ଝୁଲୁ—କ'ଣ ଏମିତି କହୁଚୁ ଅପା ? ଆମ ଘରୁ ତୁ କୁଆଡ଼େ ଯିବୁ ?

ପ୍ରମିଳା – (ଚଡ଼ା କଣ୍ଠରେ) ସେ କଥା ଜାଣି ତୋର କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ । ତତେ ମୁଁ ବୁକ୍ ହାଉସ୍‌ରୁ ଯୋଉ ବହି ଆଣିବାକୁ କହିଥିଲି, ତାକୁ ତୁ ଆଣିଲୁ ନା ନାହିଁ ?

ଝୁଲୁ—ଆଜି ତ ଆଣିବାର କଥା, ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଆଣି ଦେବି । ହଁ, ଅପା ମନେ ପଡ଼ିଲା, ଫାର୍ମ୍‌ରୁ ଲୋକ ଆସିବେ ତୋ ସଙ୍ଗେ ଘର ଡେକୋରେସନ୍ ବିଷୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ।

ପ୍ରମିଳା—ତାକୁ ଖବର ଦେ, ଆଜି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ସୁବିଧା ନାହିଁ । କାଲି ସକାଳେ ଆସିବେ ।

ଝୁଲୁ—କାହିଁକି ଅପା ! ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ବାପା ତ ଘରେ ଥିବେ । ସେମାନେ ଆସି ବାପାଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଯିବେ ।

ପ୍ରମିଳା—ନା, ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ବାପାଙ୍କୁ ଆଜି କେହି ବିରକ୍ତ କରିବେନି । କାଲି ସକାଳେ ସେମାନେ ମୋ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବେ ।

ଝୁଲୁ—ତା' ହେଲେ ତୁ ଟିକେ ଅପେକ୍ଷା କରି ଯା ନା ଅପା ! ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଏଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଡାକି ଦଉଚି ।

ଆଜ୍ଞା କଥା ଛାଡ଼ିଗଲେ କାଲଠୁ ସେମାନେ କାମ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବେ ନା···

ପ୍ରମିଳା—ତୋର ସେ ବିଷୟରେ କାହିଁକି ମୁଣ୍ଡ ଖେଳୁଚି ଟୁକୁ ? ତୁ ଯା', ମା'ଙ୍କୁ କହି ଟଙ୍କା ଦୁଇଶ ଆଣ—ନିଧିବାବୁଙ୍କୁ ଆଜି ଦୁଇଶ ଟଙ୍କା ଦବାକୁ ହବ । ଯା'—ନେଇଆ ଟଙ୍କା ।

ଟୁକୁ—ମା'ଙ୍କ ପାଖରେ କ'ଣ ଏତେ ଟଙ୍କା ଥିବ ?

ପ୍ରମିଳା— (ବିରକ୍ତରେ) ଆଃ - ଥିବ କି ନଥିବ, ସେ କଥା ମୁଁ ଜାଣେ । ତତେ ମୁଁ ଯାହା କହିଲି, ସେଇୟା କର; ବାଜେ ପ୍ରଶ୍ନ କରନା ।

ଟୁକୁ—ମୋର ପ୍ରଶ୍ନଟା ବାଜେ ନୁହେଁ ଅପା ! ତୁ ହୁଏତ ମତେ ବାଜେ ତାଲିକାରେ ନେଇ ଯାଇଚୁ ।

ପ୍ରମିଳା—ତୋ ପରି ଅକର୍ମା ପିଲାକୁ ଆଉ କୋଉ ତାଲିକାରେ ନେବି କହ ?

ରଜତ୍—(ଝରକା ପାଖରୁ ଆସି) ଯା' ଟୁକୁ···ମା'ଙ୍କ ପାଖରୁ ଟଙ୍କା ନେଇ ଆ'—ଆମର ଡେରି ହେଇଯାଉଚି ।

ଟୁକୁ—ଗଲି ରଜତ୍ ଭାଇ ! ଅପା ଟଙ୍କା ନ ଆଣି ଖାଲି ହାତରେ କାହିଁକି ଯେ ଚାଲି ଆସିଲା······

(କଥା ଅଧା ରଖି ଚାଲିଗଲା ହସିହସି)

ପ୍ରମିଳା—ଆପଣ ମୋ ପାଇଁ ବହୁତ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କଲେଣି ରଜତ୍‌ବାବୁ···

ରଜତ୍—ମୋ ଅପେକ୍ଷା କିନ୍ତୁ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହି ଯାଉଚି ପ୍ରମିଳା ! ଶେଷରେ ମତେ ନିରାଶ ହେଇ ଏ ଘରୁ ଫେରିବାକୁ ହବ ।

(ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲା)

ପ୍ରମିଳା—ଆପଣ ଏ କ'ଣ କହୁଚନ୍ତି ରଜତ୍‌ବାବୁ ? ଆପଣଙ୍କ କଥା ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନି ।

ରଜତ୍—ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରୁନି ପ୍ରମିଳା ! ଘଟଣା ଏତେ ଦୂରକୁ ଆଗେଇ ଯିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ମତେ ସେଇ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ବୁଡ଼େଇ ରଖିଚ ?

ପ୍ରମିଳା ଆପଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତୁ ରଜତ୍‌ବାବୁ ! କ'ଣ ଆପଣ କହିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ।

ରଜତ୍ ମୁଁ କିଛି ଚାହେଁ ନି ପ୍ରମିଳା ! ତୁମ ବାପା ଚାହୁଁଚନ୍ତି ତୁମକୁ ଲୋକସଂପର୍କ ବିଭାଗର ଜଣେ ନାମଜାଦା ଅଫିସରଙ୍କ ସହିତ ବାହା ଦେବାକୁ···

ପ୍ରମିଳା—(ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ) ଏ ଖବର ଆପଣଙ୍କୁ କିଏ ଦେଲା ?

ରଜତ୍—ଖବରଟା ସତକି ମିଛ ଆଗ କୁହ···

ପ୍ରମିଳା—ମୁଁ ପଚାରୁଚି, କିଏ ଆପଣଙ୍କୁ ଏ ଖବର ଦେଇଚି !!

(ତୀକ୍ଷ୍ଣ ସ୍ୱର)

ରଜତ୍—ସଠିକ ନାଁଟା କହିବାକୁ ମନା ଅଛି । ତେବେ ଏଇ ପାଖଆଖରୁ ମୁଁ ଖବରଟା ପାଇଲି ।

ପ୍ରମିଳା—ମିଛ କଥା । ଏ ଧରଣର ପ୍ରସ୍ତାବ ଆମ ଘରେ କେବେ ଉଠିନାହିଁ କି ଉଠିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ଆପଣ ଏ କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କଲେ କେମିତି ?

ରଜତ୍ ଯେମିତି ସମସ୍ତେ କରନ୍ତି । ବୟସ୍କା ଝିଅ ଘରେ ଥିଲେ ବାପା, ମାଆ କେତେ ଗୁପ୍ତରେ ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ପକାନ୍ତି । ଝିଅଟି ତାଙ୍କର ଉଚ୍ଚ ଦରମା ପ୍ରାପ୍ତ ଅଫିସରଙ୍କ ଘରେ

ସଂସାର କରୁ, ଯା'ସବୁ ବାପ-ମା, ଗୃହାନ୍ତ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତା'ର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହବ ବା କାହିଁକି ?

ପ୍ରମିଳା—ପାଗଳାମି ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ରଜତ୍‌ବାବୁ ! ମତେ ନ ଜଣେଇ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ଏ ଘରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଇ ପାରେନା ! ଆପଣଙ୍କୁ ମୋର ଶେଷ ଅନୁରୋଧ···ଆଜ ଆପଣ ବାପାଙ୍କୁ ମୁହଁ ଖୋଲି ସବୁ କଥା ଜଣେଇ ଦେବେ । ବହୁତ ଭାବି-ଚିନ୍ତି ଶେଷରେ ମୁଁ ଏଇୟା ଠିକ୍ କଲି······

ରଜତ୍—ତୁମେ ହୁଏତ ଭୁଲ କରୁଛ ପ୍ରମିଳା ! ମୁଁ ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ସ୍କୁଲ ମାଷ୍ଟର୍—ଆୟ ମୋର ଅତି ସୀମିତ । ଭବିଷ୍ୟତ ଉନ୍ନତିର୍ ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ଯ ମୋର ନାହିଁ । ଏଥିରେ ତୁମେ ଲୋକସମ୍ପର୍କବିଭାଗର ଅଫିସରଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି···ମତେ ଗ୍ରହଣ କରିବା·········

ପ୍ରମିଳା—(ଚେଙ୍କି ଉଠି) ରଜତ୍‌ବାବୁ !!

ରଜତ୍—ବର୍ତ୍ତମାନ ବି ସମୟ ଅଛି ପ୍ରମିଳା ! ତୁମେ ଭଲକରି ବିଚାର କର । ଗୋଟାଏ ପାଖରେ ସୁଖ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ପ୍ଳାବନ, ଅନ୍ୟ ପାଖରେ ହାହୁତାଶମୟ ବ୍ୟାଧି ଘେରା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ—ଏ ଦୁଇଟାରୁ ତୁମେ କୋଉଟାକୁ ବାଛିନବ ପ୍ରମିଳା ? ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ନା ବ୍ୟାଧିଘେରା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ?

ପ୍ରମିଳା—ଆପଣଙ୍କର ଆଜି କ'ଣ ହେଇଚି, ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନି । ପ୍ରମିଳାକୁ ଆପଣ ପ୍ରଗତିଯୁଗର ଝିଅ ବୋଲି ଭାବି ଏବେ ବି ଚିହ୍ନି ପାରିଲେନି ? କାହାକୁ ସେ ଆଜଯାଏ ଉପାସନା କରି ଆସିଚି ! କିଏ ଚହଲେଇ ଦେଇଚି ତା'ର

ପଥର ଘରି ମନକୁ ! କାହାର ଇଙ୍ଗିତରେ ସଂସାର ବାନ୍ଧିବାକୁ ସେ ଆଜ ବଦ୍ଧ ପରିକର ?

ରଜତ୍—ତଥାପି ମୋ ମନରେ କନ୍ତୁ ରହିଯାଉଛି ପ୍ରମିଳା ! ଖବର ପାଇବା ପରେ ମୋର ବିବେକ ମତେ କହୁଛି····· ମୁଁ ଅଯୋଗ୍ୟ—ତୁମକୁ ଜୀବନସଙ୍ଗୀନୀରୂପେ ବରିବାକୁ ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଯୋଗ୍ୟ ।

ପ୍ରମିଳା—ସେ କଥା ମୁଁ ଜାଣେ ରଜତବାବୁ ! ସଂସାରରେ ମୋ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କୋଉ ଝିଅର ଜୀବନସାଥୀ ହବାକୁ ଆପଣ ପୂରାପୂରି ଅଯୋଗ୍ୟ । କାରଣ ଆପଣଙ୍କଠି ତାରୁଣ୍ୟ ଅଛି, ହେଲେ ପ୍ରଗଲ୍‌ଭତା ନାହିଁ ।

ରଜତ୍—ସେଇଥି ପାଇଁ କହୁଛି, ତୁମେ ଆଉ ଥରେ ଭାବି ଦେଖ ପ୍ରମିଳା ! ଏ ଭୁଲ ତୁମେ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ ସୁଧାରି ନିଅ ।

ପ୍ରମିଳା—ଯଥେଷ୍ଟ ଭାବିଛି ରଜତ୍‌ବାବୁ ! ଦିନ ଦିନ, ମାସ ମାସ, ମୁଁ କେବଳ ଆପଣଙ୍କ କଥାହିଁ ଭାବିଛି । ଆପଣ ଯେବେ ଏକାନ୍ତ ମତେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନାରାଜ ହେବେ, ତେବେ ସାରାଜୀବନ ମୁଁ ଏଇ କୁମାରୀ ତାଲିକାରେ ରହିଯିବି । ପ୍ରମିଳାର ପ୍ରଥମ ଆଉ ଶେଷ ଅଭିଳଷିତ ହେଲେ ଆପଣ !

(କଣ୍ଠରେ ଆର୍ଦ୍ରତା)

ରଜତ୍—ପ୍ରମିଳା ! !

ପ୍ରମିଳା—(ଭାରି କଣ୍ଠରେ) ପ୍ରମିଳା ସୁଖ ପାଇବାକୁ ଜନ୍ମ ହୋଇନି ରଜତବାବୁ ! ତାର ରୂପ ନାହିଁ, ଆକର୍ଷଣ ନାହିଁ । କିଛି ନାହିଁ ! ଆପଣ ତାକୁ ମନଇଚ୍ଛା ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ପାରିବେ । ସେ ଧକ୍‌କା ମଧ୍ଯ ସେ ସହିପାରିବ । ଜୀବନର

ଜୟମାଙ୍କି ତାର ସଫଳତାରେ ରଜତବାବୁ ! ଦୁନିଆର ବଦ୍ଧୃତକୁ ସେ ବେଶ୍ ହସି ହସି ହଜମ୍ କରି ପାରିବ ।
(ଶେଷ ଆଡ଼କୁ କଣ୍ଠ ରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଚି)

ରଜତ—ମତେ କ୍ଷମା କର ପ୍ରମିଳା—ମୁଁ ହୁଏତ ତୁମ ନିକଟରେ ଘୋର ଅପରାଧୀ ।

ପ୍ରମିଳା – ସେଇ ଅପରାଧରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ ଆପଣ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବାପାଙ୍କ ସହିତ ମୁକାବିଲା କରନ୍ତୁ । ବେଶ ନିରୋଳାରେ ଆପଣ କଥାର ଉପକ୍ରମ କରି ପାରିବେ । ଘର ଆମର ଆଜି ଏକାବେଳେକେ ଖାଲି ।

ରଜତ—ମୋର କିନ୍ତୁ ଭୟ ହଉଚି ପ୍ରମିଳା ! ବାପା ତୁମର ଯେବେ କଥାଟାର ଭିନ୍ନ ଅର୍ଥ କରନ୍ତି···

ପ୍ରମିଳା—କୌଣସି ଅର୍ଥ କରିବାର ପ୍ରୟୋଜନ ପଡ଼ିବନି । ବାପା ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରିବେ···ତାଙ୍କର ଅନୁମତି ପାଇବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ପଚରା ହଉନି, କେବଳ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଖାତିରରେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେଇ ଦବାର କଥା । ସେ ରାଜି ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଆମର କିଛି ଯାଏ ଆସେନା । ଆପଣ ଦେଖିବେ···ବାପା ବିରୋଧ କଲେ ମୁଁ ଠିକ୍ ଆପଣଙ୍କ ହାତ ଧରି ଏ ଘରର ମମତା ଚିରଦିନ ପାଇଁ ତୁଟେଇ ଦେଇ ପାରିବି ।

ରଜତ—ପ୍ରମିଳା !!

ପ୍ରମିଳା—ପୁଣି କାହିଁକି ଉର୍ମିଳା ? ମୋ ଉପରେ ତେବେ କି ଆପଣଙ୍କ ଭରସା ପାଉନି ?

ରଜତ— ଭରସା ପାଉଚି ପ୍ରମିଳା ! ହେଲେ ମୁଁ କହୁଚି···

ପ୍ରମିଳା—ଆପଣଙ୍କର ଆଉ କଷ୍ଟ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ନିଧିବାବୁଙ୍କ ଦୋକାନରୁ ଲୁଗା ନେଇ ଆପଣ ସିଧା ଆସିବେ ଆମ ଘରକୁ । ବାପା' ସେତେବେଳକୁ ଘରକୁ ଫେରିଥିବେ ।

(ପ୍ରମିଳା, ପ୍ରମିଳା ଡାକ ଭିତରୁ ଆସିଲେ ବାସନ୍ତୀ । ହାତରେ ତାଙ୍କର ଗୋଟେ ସୁଦୃଶ୍ୟ ମନିବ୍ୟାଗ୍ । ପଛରେ ଝିଙ୍କୁ ମଧ ଅଛି)

ବାସନ୍ତୀ—(ମନିବ୍ୟାଗ୍ ଦେଇ) ଏଇ ନେ ପ୍ରମିଳା, ମନିବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ଠିକ୍ ଦୁଇଶ ଟଙ୍କା ଅଛି । ତୁମି ପାଇଁ ଶାଢ଼ୀ କିଣିଲାବେଳେ ଟିକେ ଦେଖିଶୁଣି ଆଣିବୁ ।

ପ୍ରମିଳା—ସେ ବିଷୟରେ ମୁଁ ସବୁବେଳେ ସଚେତନ ମା' ! ମୁଁ ତ ଆଜ ନୂଆ ଶାଢ଼ୀ କିଣୁନି ? ଆଚ୍ଛା, ଆମେ ତେବେ ଆସୁ । ଚାଲନ୍ତୁ ରଜତବାବୁ !

ବାସନ୍ତୀ—ଶିଘ୍ର ଫେରିବୁ ପ୍ରମିଳା ?

ପ୍ରମିଳା—ମୁଁ ତ କହିଛି ମା, ଉର୍ବଶୀ ପାଖରୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଫେରୁ ଫେରୁ ମୋର ସାମାନ୍ୟ ଡେରିହବ ।

ବାସନ୍ତୀ—ମୋର ଠିକ୍ ମନେ ଅଛି । ତେବେ ଶୀଘ୍ର ଫେରିଲେ ଭଲ । ବାପା ହୁଏତ ଖୋଜି ପାରନ୍ତି ।

ପ୍ରମିଳା—ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମୋର ଠିକ୍ ସମୟରେ ଦେଖାହବ ମା' ! (Pause) ଆସନ୍ତୁ···ଆଉ ଡେରି କରନ୍ତୁ ନି ।

(ପ୍ରମିଳା ଓ ରଜତ୍ ଚାଲିଗଲେ ବାହାରକୁ । ବାହାରେ ଦୁଆର ବନ୍ଦ ହବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ପାହାଚରେ ଦୁଇହଳ ପାଦଶବ୍ଦ ତଳକୁ ଯିବାର ଜଣାଗଲା)

ଟୁକୁ—(ଉଙ୍କି ମାରି ଦେଖିଲି ରଜତ୍ ଓ ପ୍ରମିଳା ଘରର ସୀମା ପାରି ହେଲେ କି ନାହିଁ । ତା'ପରେ ହସି ଉଠିଲି ଖୁବ୍ ଜୋରରେ···)

ବାସନ୍ତୀ—କ'ଣ ହେଲା ଟୁକୁ ? କାହିଁକି ଇମିତି ହସୁଚୁ ?

ଟୁକୁ—(ସେଇ ହସିବା ଅବସ୍ଥାରେ) କ'ଣ ଆଉ ହବ ମାଆ ? ମୁଁ ଯାହା ଭାବିଥିଲି ସେଇଆ । ଗୋଟାଏ ସାଙ୍ଘାତିକ ମିଛ କଥା କହି ରଜତ ଭାଇଙ୍କର ମୁହଁଟାକୁ ମୁଁ ଏକାବେଳେକେ କଳା ପକେଇଦେଲି ।

ବାସନ୍ତୀ—କ'ଣ କହିଲୁ ତାକୁ ?

ଟୁକୁ—ତାଙ୍କୁ କହିଲି, ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗର ଜଣେ ନାମଜାଦା ଅଫିସରଙ୍କୁ ବାପା ଠିକ୍ କରିଚନ୍ତି ଅପା ସଙ୍ଗେ ବାହାଦେବା ପାଇଁ । ଖବରଟା ଶୁଣି ରଜତ ଭାଇ ଯାହା ହେଲନା···

ବାସନ୍ତୀ—କାହିଁକି ଏ ମିଛ କଥା କହିଲୁ ତୁ ?

ଟୁକୁ—କାହିଁକି ନ କହିବି ? ଭିତରେ ଭିତରେ ସେ ଆମ ପରିବାରକୁ ଧ୍ୱଂସ କରିଦବାକୁ ବସିଚନ୍ତି । ମିଛ କଥା କହି ମୁଁ ତାଙ୍କର ମନର ଜୋରକୁ ଭାଙ୍ଗି ଚୂରମାର୍ କରି ଦେଇଚି । କଥା ପକେଇଲି ବେଳେ ବାପା ଯେବେ ବନ୍ଧୁମାନ ଅସମ୍ମତି ଜଣାନ୍ତି, ତେବେ ରଜତ ଭାଇଙ୍କର ସେଇ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ଅଫିସରଙ୍କର କଥା ମନେ ପଡ଼ିଯିବ ।

ବାସନ୍ତୀ—କିନ୍ତୁ ତୋ ବାପାଙ୍କର ସମ୍ମତି, ଅସମ୍ମତି ଉପରେ କିଛି ତ ନିର୍ଭର କରୁନି । ପ୍ରମିଳା ରଜତକୁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାହବ ।

ଟୁକୁ—ଅପେକ୍ଷା କର ମା' ! ଦେଖ, କୋଉ ପାଣି କୋଉ ଆଡ଼କୁ ଯାଉଚି । ରଜତଭାଇଙ୍କର ମନର ଜୋର ଥରେ ଭାଙ୍ଗିଗଲେ···

ଆଜି ଟିସା ଯୋଡ଼ି ହୋଇ ପାରିବନି । ଅପାକୁ ସେ ନିଶ୍ଚୟ କହିବେ···ମୁଁ ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ସ୍କୁଲ ମାଷ୍ଟର, ମୁଁ କ'ଣ ତୁମକୁ ସୁଖୀ କରି ପାରିବି ? ତା'ପରେ ଆରମ୍ଭ ହବ ଅପାର ଅଭିମାନ । ରଜତଭାଇ ମଧ୍ୟ ମୁହଁକୁ ଶୁଖେଇ ବସିବେ । ବାସ୍, ଲାଗିବ ପାଲା···

ବାସନ୍ତୀ—ଏ ବାଗରେ ତୋର ତ ବୁଦ୍ଧି କମ୍ ନୁହେଁ ଦେଖୁଛି ! ବହୁତ କଥା ଅନୁମାନ କରି ଶିଖିଲୁଣି । ଆଚ୍ଛା, ଏବେ ତୁ ମାଉସୀ ଘରକୁ ଗଲୁ···ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହିପୋଛି ନେଇ ଆସିବୁ ।

(ପକ୍କା ପାହାଚରେ ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା ।)

ଟିକୁ—ବାପା ଫେରିଲେ ବୋଧେ ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୁ ଆଉ ଡେରି କରନା । ଯା' । ବାପା ବୋଧେ ଭଗିମହାଜନଠୁ ଗହଣା ନେଇ ଆସିଲେ । ମୁଁ ଯାଏ ଦେଖେ··

(ଚାଲିଗଲେ ବାହାର ପଟକୁ)

ଟିକୁ—ନା, ମା'ଙ୍କର ଏକା ଜିଗର ଲାଗିଛି ମାଉସୀଘରକୁ ଯିବାକୁ । କ'ଣ ପାଖ ବାଟ ହେଉଛି ? ଭଡ଼ା କମ୍ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ସେମାନେ ପୁଣି ଯାଇ ସହର ଶେଷରେ ରହିଛନ୍ତି । ଓଃ, କି ଅସୁବିଧ···

ଉର୍ମିଳା—(କହି କହି ଆସିଛି ଉର୍ମିଳା) ଅସୁବିଧା ନା ଲେମ୍ବୁ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ସିଂଗଡ଼ା ମୁଁ ମିଛରେ ତିଆରି କଲି; କେହି ଖାଇଲେନି । କ'ଣ ଇମିତି ଜରୁରୀ କାମ ଥିଲା ଅପାର ! ସିଂଗଡ଼ା ଦି'ଟା ଖାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ସମୟ ନାହିଁ ??

ଟିକୁ—ଯାଆଲୋ ଉର୍ମିଅପା ! ଭଗି ମହାଜନ ପାଖରୁ ବାପା ତୋର ଗହଣା ଆଣିଛନ୍ତି । ଯା'—ଦେଖିବୁ ।

ଊର୍ମିଳା—ବା-ରେ, ମତେ ନ ଡକେଇଲେ ମୁଁ କାହିଁକି ଯିବ ?

(ସିଡ଼ି ପାଖରେ କାହାର ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା—ଟିକଏ ପରେ ଶିକୁଳି ଖଡ଼ ଖଡ଼ ମଧ୍ୟ ହେଲା)

ଟୁକୁ—କଏ ଡାକୁଛି ବୋଧେ...

ଅନ୍ତରାଳରେ ଜଣେକର କଣ୍ଠସ୍ୱର—ରତିକାନ୍ତବାବୁ ଘରେ ଅଛନ୍ତି ?

ଊର୍ମିଳା—ବାପାଙ୍କୁ କଏ ଖୋଜୁଛନ୍ତି । ଯା', ଦେଖ୍—

ଅନ୍ତରାଳେ ରତିକାନ୍ତଙ୍କର କଣ୍ଠସ୍ୱର—କଏ ?? ଆରେ, ଆସନ୍ତୁ, ଆସନ୍ତୁ, ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ ।

ଆଗନ୍ତୁକ—(ଅନ୍ତରାଳେ) ନା, ଆମେ ଆଉ ଭିତରକୁ ଯିବୁ କାହିଁକି? ଆପଣ ବରଂ ଟିକେ ବାହାରକୁ ଆସନ୍ତୁ । ଗୋଟାଏ ଦରକାରୀ କଥା ଅଛି ।

ରତିକାନ୍ତ—(ଅନ୍ତରାଳେ) ଆଚ୍ଛା ବେଶ୍, ମୁଁ ଯାଉଚି ।

(ସିଡ଼ି ଉପରେ ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା ଓହ୍ଲେଇ ଯିବାର)

(ପୁଣି ପ୍ରବେଶ କଲେ ବାସନ୍ତୀ)

ବାସନ୍ତୀ– ଆରେ, ତୁ ଏ ଯାଏ ଯାଇନୁ ଟୁକୁ !

ଊର୍ମିଳା– ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ କଏ ସବୁ ଆସିଚନ୍ତି ମା' ?

ବାସନ୍ତୀ–ଠିକ୍ କହି ପାରିବିନି । ତେବେ ତୋ ଶଶୁର ଘର ଲୋକ ହେବେ ବୋଧେ । ଯାଆ ଟୁକୁ, କାହିଁକି ଆଉ ମଠ ମଠ କରୁଚୁ !

ଟୁକୁ—ଯାଉଚି ମାଆ ଯାଉଚି । ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ବାଟ ଯିବି, ଟିକଏ ଭଲକରି ଦମ୍ ନେଇଯାଏ ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୁ କ'ଣ ଏଇ ସାଜ ପୋଷାକରେ ମାଉସୀ ଘରକୁ ଯିବୁ ?

ଟୁକୁ—କାହିଁକି, କ'ଣ ହେଲା ? ଫ୍ରକ୍ ପିନ୍ଧିବ ତ ମୁଁ ସାରା ସହରଟା ଚକର ଦେଉଚି । ମାଉସୀ ଏମିତି କୋଉ ଲାଟ୍ ସାହେବ କି !

ବାସନ୍ତୀ—ନା, ତତେ ପରିଷ୍କାର ଧୋତି ପଞ୍ଜାବୀ ପିନ୍ଧି ଯିବାକୁ ହବ । ଭଦ୍ର ଭାବରେ ନ ଗଲେ ମଉସା ତତେ ଘରେ ପୂରେଇ ଦେବେ ନି ।

ଟୁକୁ—ଯଥା ଆଜ୍ଞା ମା' ! ଏଣିକି ତୁମ କଥା ମତେ ମାନିବାକୁ ହବ । ମୁଁ ଚାଲିଲି ଡ୍ରେସ୍ ବଦଳେଇବାକୁ । (ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ)

(ଟୁକୁ ଯିବା ପରେ ବାସନ୍ତୀ ମଧ୍ୟ ଭିତରକୁ ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ—ପଛରୁ ଡାକଚି ଊର୍ମିଳା)

ଊର୍ମିଳା—ମାଆ···

ବାସନ୍ତୀ—(ଫେରି) ତୋର ପୁଣି କ'ଣ ହେଲା !

ଊର୍ମିଳା—ଅପା ଆଜକାଲି କାହିଁକି ଏମିତି ଖାଉଁ ଖାଉଁ ହଉଚି ? ମୁଁ ତାକୁ ଚା', ସିଂଗଡ଼ା ଖାଇବାକୁ କହିଲି । ଡେରି ହେଇ ଯାଉଚି ବୋଲି ସେ ରାଗରେ ନ ଖାଇ ଚାଲିଗଲା···

ବାସନ୍ତୀ—କାମବେଳେ ଖାଇବାଟା ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ ଊର୍ମି ! ତୁ ତା' କଥା କାହିଁକି ଧରୁଚୁ ? ତା' ମୁଣ୍ଡରେ କେତେବଡ଼ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଛି ଭାବିଲୁ ? ବାହାଘରରେ କେତେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହବ—ସବୁ ଚିନ୍ତା ତ ତାକୁଇ କରିବାକୁ ହଉଚି ?

ଊର୍ମିଳା—ମତେ ଏ ବାହାଘର ଭଲ ଲାଗୁନି ମା' ! ଆମ ଘରେ ମୋର ଦିନ ଗୁଡ଼ାକ ବେଶ୍ ସୁଖରେ କଟିଯାଉଥିଲା ।

ବାସନ୍ତୀ—ଝିଅମାନେ ତ ସବୁଦିନ ବାପଘରେ ରହନ୍ତି ନି ଉର୍ମି ! ଦିନେ ନା ଦିନେ ପରଘରକୁ ଯିବାକୁ ହୁଏ ।

ଉର୍ମିଳା—ସେଇ ପରଘରକୁ ମତେ ପଠେଇ ଦେବା ପାଇଁ ଏଇ କେତେ ଦିନହେଲା ଯୋଉ ଆୟୋଜନ ଚାଲିଚି, ସେଥିରେ ବାପାଙ୍କ ମୁହଁରେ ସବୁବେଳେ ଅବ୍‌ଶୋଷ୍ ଆଉ ଆବସାଦର ଛାଇ; ତୁମ ଆଖିରେ ସବୁବେଳେ ଭୟ, ଆତଙ୍କର ଚିହ୍ନ; ଆଉ ଅପା ତ ଚିନ୍ତାରାଜ୍ୟରେ ସବୁବେଳେ ବୁଡ଼ି ରହିଚି । ତୁମେ କ'ଣ ଭାବୁଚ ମା' ! ଏ ସବୁ ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନି ? ମୋ ପାଇଁ ସମସ୍ତେ ଦୁଃଖ ଭୋଗ କରୁଚନ୍ତି । ଖାଲି ଝୁନୁଟା କିଛି ବୁଝେନା ବୋଲି ସେ ନିର୍ବିକାର—

ବାସନ୍ତୀ—ତୁମେ ସବୁ କେଣ୍ଠୁ ଜାଣିନ ଉର୍ମି ! ଝୁନୁ ସବୁ କଥା ଇଚ୍ଛା କରି ଭୁଲିଯିବାକୁ ଚାହେଁ । ତେଣୁ ସେ ଏତେ ହାଲକା । କଲେଜରେ ପାଠ ପଢ଼ି ପାରିଲନି ବୋଲି ତା'ମନରେ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ । କୋଉଠି ଖଣ୍ଡେ ଚାକିରି ପାଇଲନି ବୋଲି ଦିନକୁ ଦିନ ସେ ହତାଶ ହେଇଯାଉଚି । ମୋର ସେଇଠି ଭୟ ଉର୍ମି—ସେ ଯେ ଥିଏଟର ଅଭିନେତ୍ରୀ ସଙ୍ଗେ ମିଳାମିଶା କରୁଚି, ଡ୍ରେନ୍ ପାଇପ୍ ଡ୍ରେସ୍ ପିନ୍ଧୁଚି, ସେଥିପାଇଁ ମୋର ତିଳେ ହେଲେ ଚିନ୍ତା ଦିକ ନାହିଁ । ବୟସ ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏ ସବୁ ତା'ର ଆପେ ଆପେ କମିଯିବ ।

ଉର୍ମିଳା—ତୁମେ କାହିଁକି ତା' କଥା ଏତେ ଚିନ୍ତା କରୁଚ ମାଆ ? ଜୀବନରେ ସେ କିଛି କରି ପାରିବନି । ଝୁନୁ ପାଇଁ ଆମ ଘରର ମାନମହତ ନିଶ୍ଚୟ ଦିନେ ପଦାରେ ପଡ଼ିବ ।

।ସନ୍ତୀ—ସେ କଥା କହିବୁନି ଊମି—ତା ଜୀବନର ସ୍ରୋତ କେତେବେଳେ କୋଉଠି ପହଞ୍ଚିବ, ସେ କଥା କେହି କହି ପାରିବେନି ।

ମିଳା—କିନ୍ତୁ ମାଆ ! ତୁମର ମୁହଁ କାହିଁକି ଏତେ ଶୁଖିଲା ଦିଶୁଚି କହିଲ ? ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଗୋଟେ ମନେ ମନେ ଭାବୁଚ ?

।ସନ୍ତୀ—ସେ କିଛି ନୁହେଁ ଊମି ! ମୁଁ ଠିକ୍ ଅଛି ।

ମିଳା—ମୋର ଗୋଟେ ସାନ କଥା ରଖିବ ମାଆ ?

।ସନ୍ତୀ—କଅଣ କହ……

ମିଳା—ତୁମେ ଅପାକୁ ଅତି ଶୀଘ୍ର ବାହା ଦେଇ ଦିଅ । ତା'ହେଲେ ତୁମର ଏ ଦୁର୍ଭାବନା ଅନେକଟା କମିଯିବ ।

।ସନ୍ତୀ—(ମ୍ଳାନ ହସି) ଅପାକୁ ବାହା ଦେଇ ଦେବ ନା ?

(ହସି ଉଠିଲେ ସାମାନ୍ୟ—ସେ ହସରେ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ନ ଲା, ଥିଲା ସ୍ତୂପୀକୃତ ବେଦନାର କରୁଣ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି)

(ଧୋତି, ପଞ୍ଜାବୀ ପିନ୍ଧି ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଭିତରୁ ତି ଫୁର୍ତ୍ତିରେ ଆସିଚି ଟୁକୁ ।)

ଟୁ—ମାଆ ! ପୋଷାକଟା ଏଥର ମନକୁ ପାଇଲା ତ ? ମୁଁ ଚାଲିଲି ମହାମାନ୍ୟ ମଉସାଙ୍କର ଇତିହାସ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବଙ୍ଗଳାକୁ···

ସନ୍ତୀ—ଜଲ୍‌ଦି ଫେରିବୁ ଟୁକୁ ! ଘରେ ବହୁତ କାମ ଅଛି ।

ଟୁ—ମନେ ରହିଲା ମାଆ ! (ଟୁକୁ ଯିବା ବେଳକୁ ବାହାରୁ ଆସିଲେ ରତିକାନ୍ତବାବୁ—ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧଳା ହୋଇ ଯାଇଚି । ବୟସ ପଚାଶରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ—ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ବିଷାଦର ଛାୟା ·)

ରତିକାନ୍ତ—କୁଆଡ଼େ ଯାଉଚ, ଟୁକୁ ?

(ଟୁକୁ ବାସନ୍ତୀ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁରହି ଉତ୍ତର ଦେଲା)

ଟୁକୁ—କୁଆଡ଼େ ନୁହେଁ ବାପା, ଏଇ ମାର୍କେଟ୍‌କୁ ଯାଉଚି ।

ରତିକାନ୍ତ—ତତେ ଶଙ୍କର ମହାନ୍ତିଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ହବ । ଲୋକଟା ବରାବର ମତେ ଠକି ଆସୁଚି ।

ଟୁକୁ—(ବାସନ୍ତୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ ପୁଣି ଥରେ ଚାହିଁ) ମୁଁ ଆଗ ମାର୍କେଟରୁ ଫେରିଆସେ ବାପା, ତା'ପରେ ଶଙ୍କରବାବୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବି ।

ରତିକାନ୍ତ—ଠିକ୍ ଅଛି; ତତେ ସେଠିକି ଯିବାକୁ ହବନି । ତୋ ଦେଇ ଘରର କିଛି ଗୋଟେ କାମ ହବ, ଏ ଆଶା କରିବା ଅନ୍ୟାୟ । (ଚିନ୍ତିତ ମନରେ ଚେଆରରେ ବସିଲେ)

(କିଛି ଉତ୍ତର ନଦେଇ ମୁହଁକୁ ଛୋଟକୁ ପୋଛି ଟୁକୁ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା । ହଠାତ୍ ପଛକୁ ଫେରି ବାସନ୍ତୀଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲା)

ଟୁକୁ—ମାଆ, ମୋର ଗୋଟେ ଚିଠି ଆସିବାର ଅଛି···

ବାସନ୍ତୀ—ହଉ ଯା,' ଚିଠି ଆସିଲେ ମୁଁ ତୋର ପଢ଼ାଘର ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖି ଦେଇଥିବି । (ଟୁକୁ ଚାଲିଗଲା)

(ଘର ଭିତରେ କିଛିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ନୀରବତା । ତା'ପରେ ଅତି କୋମଳ କଣ୍ଠରେ ବାସନ୍ତୀ କଥା ଆରମ୍ଭ କଲେ)

ବାସନ୍ତୀ—ଦିନତମାମ୍ ବୁଲି ବୁଲି ଖୁବ୍ କ୍ଳାନ୍ତ ହେଇଯାଇଚ ନା ?

ରତିକାନ୍ତ—ସେମିତି କିଛି ନୁହେଁ । ମୋ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ କପ୍ ଚା' ଆଣିଲୁ ଊର୍ମି···

(ଊର୍ମିଳା ଚାଲିଗଲା)

ବାସନ୍ତୀ—ସେମାନେ କାହିଁକି ଆସିଥିଲେ ? (ମୁହଁରେ ଉଦ୍‌ବେଗର ଚିହ୍ନ)

ରତିକାନ୍ତ—(ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ) ଆସିଥିଲେ ମୋଠୁ କେତୋଟା ଉତ୍ତର ଶୁଣିବାକୁ । ବଭୂତିର ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଏଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପୁଣି ଯିବାକୁ ହବ । ମୋର ଆଶଙ୍କା, ସେମାନେ ଏ ବାହାଘର ସମ୍ବନ୍ଧ ହୁଏତ ଭାଙ୍ଗି ଦେବେ ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଚମକି ଉଠି) ଏଁ ! କ'ଣ କହିଲ ? ବାହାଘର ସମ୍ବନ୍ଧ ଭାଙ୍ଗି ଦେବେ ?

ରତିକାନ୍ତ—ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହଉଚି ବାସ, ଅତୀତ ଜୀବନର ଆମର ସେ ଦୁର୍ବଳ ଇତିହାସ ସେମାନେ ଜାଣିବାର ସୁବିଧା ପାଇଲେ କେମିତି ?

ବାସନ୍ତୀ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ତିରିଶ ବର୍ଷ ତଳର ଘଟଣା, ଯାହାକୁ ଆମେ ମନରୁ ପାସୋର ଦବାକୁ ବସିଲୁଣି, ସେ ଖବର ସେମାନଙ୍କୁ କିଏ କହିଲା ? ଏ ଶୁଭ କାମରେ ଏତେବଡ଼ ଅହିତ ସାଧିବାକୁ କାହାର ପୁଣି ମନ ବଳିଲା, ମୁଁ କିଛି ଭାବି ପାରୁନି ।

ରତିକାନ୍ତ—ଏ ଦୁନିଆଟା ଅତି ଅଦ୍ଭୁତ ବାସ ! ସମଗ୍ର ମଣିଷ ଜାତିର ଗତି ଆଜି ନରକ ଆଡ଼କୁ । କାହାକୁ ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ? ମୁଁ ଭାବୁଚି, ଆମର ଅତି ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ଭିତରୁ କିଏ ହୁଏତ ସେଇ ପୁରୁଣା କାହାଣୀ ପେଡ଼ିଟି ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଖୋଲି ଦେଇଚନ୍ତି ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଅଥୟ ହୋଇ) କ'ଣ ସେମାନେ କହିଲେ, ମତେ ଟିକେ ଖୋଲିକରି କୁହ ? ମୋରି ପାଇଁ ଯେବେ ମୋ ଝିଅର ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଯାଏ···

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ଖାଲି ତୁମରି ପାଇଁ ନୁହେ ବାସ, ସେଥିରେ ମୋର ମଧ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାଗ ଅଛି । ବଉଭିତର ସାନ ମାମୁଁ ମତେ ଦେଖି ଦେଖି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ···ଆଜ୍ଞା ରତ୍ନକାନ୍ତବାବୁ, ଆପଣଙ୍କର ନିଶ୍ଚୟ ମନେ ଥିବ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ରୋଡ୍ ଜଙ୍କ୍ସନ୍ କଥା । ସେଇ ଷ୍ଟେସନ୍ ଜନାନା-ମୁଷାଫିରଖାନାରେ ଆପଣ ପ୍ରଥମେ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ ଆପଣଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ । ଏ କଥା ସତ କି ମିଛ ଆପଣ ବେଶ୍ ଭାବିଚିନ୍ତି ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତୁ ତ ?

ବାସନ୍ତୀ—ତାହେଲେ ସେମାନେ ଆମର ବାହାଘରର ସବୁ ବିଷୟ ଜାଣି ପାରିଚନ୍ତି । ଶେଷ ଜୀବନରେ ଭଗବାନ ଆଉ କାହିଁକି ଆମକୁ ପରୀକ୍ଷା କରୁଚନ୍ତି କହିଲ ? (Pause) ଆଚ୍ଛା ; ମୁଁ ଯେ ଧୀର ନନା ସାଙ୍ଗରେ ଘରଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଇଥିଲି, ଏ ଖବର କ'ଣ ତାଙ୍କ କାନକୁ ଯାଇଚି ? (ମନଟେ ବିଶେଷ ଚଞ୍ଚଳତା)

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ହୁଏତ ଯାଇଚି । ଯୌବନର ପ୍ରଥମ ଡାକରାରେ ତୁମେ ଯେ ଧୀର ନନାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଲକ୍ଷରେ ନିଆଁକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଥିଲ, ସେ କଥା ତାଙ୍କର ଅଜଣା ନାହିଁ । ତୁମ ଜୀବନର ରୋମାଞ୍ଚ ନାଟକ ପଚିଶି ବର୍ଷ ପରେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରୁଚି ବାସ ! ଯବନିକା କୋଉଠି ପଡ଼ିବ କିଛି ହବ ନି ।

ବାସନ୍ତୀ—(ବ୍ୟଥାଭରା କଣ୍ଠରେ) ନା-ନା; ତୁମେ ତାଙ୍କୁ ବୁଝେଇ ଦିଅ···ବାସ ତୁମରି ନିଷ୍ପାପ, ନିଷ୍କଳଙ୍କ । କୌଣସି ପାପ କାମରେ ସେ ହାତ ଦେଇ ପାରେନା । ଯୌବନର ପହିଲି ସକାଳରେ ଧୀର ନାନା ତାକୁ ପ୍ରବଞ୍ଚନା ଭିତରେ ଟାଣି ନେଇଥିଲି ସତ; ହେଲେ ନାରୀ ଜୀବନର ଅମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନକୁ ସେ

କେବେହେଲେ ପାଖଛଡ଼ା କରି ନଥିଲ । (କାନ୍ଦିବାରେ ଲଗିଲେ

ରତିକାନ୍ତ — ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା ବାସ ! ଏତେଦିନ ପରେ ତୁମେ ଆଜି ସେ ସବୁ ଫେରାଇ ଦଉଚ କାହିଁକି ? ସେଇ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ରୋଡ଼ରେ ଧୀରନନାକୁ ନ ପାଇ ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଲୁହର ବନ୍ୟା ଛୁଟେଇ ଚାଲିଥିଲ, ମୁଁ ତୁମ ନାରୀତ୍ୱର ପ୍ରକୃତ ପରିଚୟ ସେଦିନ ପାଇଥିଲି । ଗୋଟାଏ ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳ ପୁରୁଷକୁ ତୁମେ ଦିନେ ଭଲ ପାଇଥିଲ, ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲ — ସେତିକି ହୁଏତ ତୁମର ଅପରାଧ ହୋଇପାରେ । ହେଲେ ତୁମ ପବିତ୍ରତା ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯାଇ ପାରେ ନା ।

ବାସନ୍ତୀ—(କାନ୍ଦକାନ୍ଦ)ଗୋଟାଏ ବାଟଭୁଲା ଗାଉଁଲି ଝିଅର ଭବିଷ୍ୟତ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଲୋଟି ଯାଇଥାନ୍ତା ଧୂଳି ମାଟିରେ । ରେଲଲାଇନ୍ ତା'ର ହୁଏ ତ ଶେଷ ଆଶ୍ରୟ ହୋଇଥାନ୍ତା— ହେଲେ ଦେବତାର ଆଶୀର୍ବାଦରେ ତୁମେ ସେଦିନ ତାର ମାନ ସମ୍ମାନ ରକ୍ଷା କଲ······ଘର ବାହାର ସମସ୍ତଙ୍କର ଆପତ୍ତି ଓଜର ଭିତରେ ତୁମେ ତାକୁ ଶେଷରେ ସ୍ତ୍ରୀର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦେଲ······

ରତିକାନ୍ତ — ସେ ଇତିହାସର ଆବୃତ୍ତି ଆଜି ଦରକାର କଣ ବାସ ? ବିଭୂତିର ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ମତେ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯିବାକୁ ହବ । ସେ ଯେବେ ଏଇ ମିଥ୍ୟା ଅପବାଦ ପାଇଁ ଓମିର ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତି, ତେବେ ଆମର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଲୋପ ପାଇଯିବ ଏ ସଂସାରରୁ ।

ବାସନ୍ତୀ – ତାଙ୍କୁ କହିବ, ମାଆର ଦୋଷ ପାଇଁ ଝିଅର ଭବିଷ୍ୟତ ନଷ୍ଟ କରିବେ କାହିଁକି ? ଏ ସମୟରେ ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ ଊର୍ମି ମୋର କୋଉ କୁଳର ହବ ନା ଗୋ – ତୁମେ ଯାଅ··· ଆଉ ମୁହୂର୍ତ୍ତେବି ଡେରି କରନା । ଯାଅ – ମୋ ଊର୍ମିକୁ ଯେମିତି ହେଲେ ବଞ୍ଚାଅ······

ରତିକାନ୍ତ – କଥାଟା ପ୍ରଘଟ କରିବନା ବାସ ! ମୁଁ ଫେରିବା ଯାଏ ତୁମକୁ ସଂଯତ ହୋଇ ରହିବାକୁ ହବ । ଊର୍ମି ଯେମିତି ଯେ ଘଟଣାର ବିନ୍ଦୁ ବିସର୍ଗ ଜାଣି ନ ପାରେ ।

(ଚାଲିଗଲେ ବାହାରକୁ)

(ରତିକାନ୍ତବାବୁ ଚାଲିଗଲା ପରେ ବାସନ୍ତୀ ତାଙ୍କର ଯିବାବାଟକୁ ଚାହିଁରହିଲେ ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟିରେ । ଆଖିରେ ପୁଣି ତାଙ୍କର ଲୁହ ଜକେଇ ଆସିଲା – କାନି ପଣତରେ ଲୁହ ପୋଛୁଥିବା ବେଳେ ଭିତରୁ ଆସିଚି ଊର୍ମିଳା, ହାତରେ ତା'ର ଚା' ଓ ଜଳଖିଆ······)

ଊର୍ମିଳା – ମାଆ – ମାଆ ! ବାପା କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ?

ବାସନ୍ତୀ – (ମୁହଁ ନ ଫେରାଇ ନୀରବ ରହିଲେ)

ଊର୍ମିଳା – ଆରେ, ମୁଁ ଚା' ଜଳଖିଆ ଆଣୁଆଣୁ ବାପା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ! (ଜଳଖିଆ ଚା' ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖି) କ ଯୋଗରେ ମୁଁ ଶିଂଗଡ଼ା ତିଆରି କରିଥିଲି ? (Pause) କଅଣ ହେଲା ମାଆ ! ବାପା କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ?

ବାସନ୍ତୀ – (ତଥାପି ନୀରବ)

ଊର୍ମିଳା – (ବାସନ୍ତୀକୁ ଦୋହଲେଇ ଦେଇ) ମାଆ ! ତୁମେ କଣ କାଠ ପାଲଟିଗଲ ? (ବାସନ୍ତୀ କାନ୍ଦୁଥିବାର ଦେଖି) ଏଁ,

ତୁମ ଆଖିରେ ଲୁହ ? କଅଣ ହୋଇଚ ମାଆ ? ବାପା ଗ୍ଭ' ନଖାଇ ହଠାତ୍ କୁଆଡ଼େ ଗ୍ଭଲଗଲେ—ତୁମେ ଏକାକୀ ଏଠି କାନ୍ଦୁଚ ? ମତେ କହୁ ଲୁଚ଼ୁଅଚ ମାଆ ! କୁହ, ବାପା କୋଉଠୁ କଅଣ ଖବର ଆଣି ତୁମକୁ ଶୁଣେଇଲେ ? କୁହ ମାଆ, କୁହ; କାହିଁକି ତୁମେ କାନ୍ଦୁଚ ? (ଝୁଙ୍କେଇ ଦେଇଚ ବାସନ୍ତୀଙ୍କୁ)

ବାସନ୍ତୀ—ନା—ନା—କିଏ କହିଲା ମୁଁ କାନ୍ଦୁଚି ? ମୁଁ ବେଶ୍ ଆନନ୍ଦରେ ଅଛି ଊର୍ମି ! ମୋର ଆଜ ଅସରନ୍ତି ସୁଖ—ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ମୋ ହିଁଅର ବାହାଘର—ମୋ ଆଖିରେ ଲୁହ କୁଆଡ଼ୁ ଆସିବ ? ମୋର ଅଜ ଗଡ଼ଜୟ ହେଇଚ ଊର୍ମି ! ହଁ, ହଁ, ମୋର ଆଜ ଗଡ଼ଜୟ ହେଇଚି ।

(ଗୁଡ଼ିପିଡ଼ି ହେଇ ଭିତରକୁ ଗ୍ଭଲିଗଲେ)

ଊର୍ମିଳା—(ସ୍ତବ୍ଧ ହେଇ) ମାଆ—ମାଆ, ଶୁଣିଯାଅ ମାଆ ! ଶୁଣିଯାଅ !

—ଊର୍ମିଳାର ଚିତ୍କାର ଭିତରେ ନଇଁଆସିଚ—

—ଯବନିକା—

ଦ୍ୱିତୀୟାଙ୍କ

[…ରତିକାନ୍ତ ବାବୁଙ୍କର ପୂର୍ବବର୍ଣ୍ଣିତ ବୈଠକ୍‌ଖାନା ।
ପରଦା ଉନ୍ମୋଚନ ହେଲା ବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା ଘର ଭିତରେ
ଗାଢ଼ ଅନ୍ଧକାର । ଝରକା ଭିତର ଦେଇ ଦେଖାଯାଉଥାଏ…
…ନର କ୍ଷୀଣ ଆଲୋକ । ପ୍ରଶସ୍ତ ବାରଣ୍ଡାରେ ଅତି ଫୁର୍ତ୍ତିରେ ଛିଡ଼ା
ହୋଇଥାଏ ସୁନ୍ଦରୀ ନାରୀଟିଏ । ରାସ୍ତା ମଝିରୁ ଭାସି ଆସୁଥାଏ
…ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କର ମିଳିତ କୋଳାହଳ । ବୋଧହୁଏ ଗୁଡ଼ି ଉଡ଼ାରେ
ଦୁଇ ଦଳ ପିଲାଙ୍କର ତୀବ୍ର ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଚାଲିଛି ।

…ଘର ଭିତରେ ଦେଖାଗଲା ବାସନ୍ତୀ ଚେଆର ଟେବୁଲ୍
ଓ ଘରର ଚଟାଣ ପରିଷ୍କାର କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଟେବୁଲ୍
ଉପର ବହିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସେ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ସାଇତି ଦେଲେ ।
ତା' ପରେ ଆଲମାରି ଭିତରୁ ଘଣ୍ଟା ବାହାର କରି ଚାବି
ଦେବାରେ ଲାଗିଲେ ବାସନ୍ତୀ । ଏ ସବୁ କାମ ସେ ଯେମିତି
ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ପରି କରୁଥାନ୍ତି । ମନରେ ତାଙ୍କର ଫୁର୍ତ୍ତି ନାହିଁ
…ନି ଆନନ୍ଦ ନାହିଁ । ସେ ଏକାକୀ ଏଥର ଝରକା ନିକଟକୁ ଯାଇ
ଚାହିଁ ରହିଲେ ବାହାରକୁ । ମନରେ ତାଙ୍କର ଆଶା-ଆଶଙ୍କାର
ପ୍ରବଳ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ।…

କିଛି ସମୟ ପରେ ବାହାର ଦୁଆରେ ଠକ୍ ଠକ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ବାସନ୍ତୀ ତରବରରେ ଝରକା ପାଖରୁ ଆସି ଦୁଆର ଫିଟେଇବାକୁ ଗଲେ, ମାତ୍ର ଫେରିଲେ ଅତି ସନ୍ତ୍ରସ୍ତ ଚିତ୍ତରେ ପଛରେ ତାଙ୍କର ଧୀର ମନ୍ଥର ଗତିରେ ଆସୁଥାନ୍ତି ଧୀରେନ୍ ମହାନ୍ତି । ରତିକାନ୍ତବାବୁଙ୍କର ବୟସ ସଙ୍ଗେ ସମାନ ବୟସ ତାଙ୍କର—ହାତରେ ଥାଏ ଖଦ୍ଦେର ଓ୍ୱାକିଂ ଷ୍ଟିକ୍, ଆଖିରେ ପାଓ୍ୱାରଫୁଲ ଚଷମା, ମୁଣ୍ଡରେ ଗାନ୍ଧିଟୋପି, ମୁହଁରେ ବଙ୍କାହସ]

ଧୀରେନ୍—(ବଙ୍କ ହସି) ଆଜି କ'ଣ କଥା କହିବନି ବାସ ? ବହୁତ ଦିନ ପରେ ତୁମ ଘରକୁ ଆସିଚି; ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରି ପଦେ ମିଠା କଥା ଶୁଣାଅ···

ବାସନ୍ତୀ—(କାନ୍ଦିଲା କଣ୍ଠରେ) କାହିଁକି ତୁମେ ମୋ ଘରକୁ ଆସିଚ ? କ'ଣ ତୁମର ଏଠି କାମ ? କିଏ ତୁମକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲା ଆସିବାକୁ ?

ଧୀରେନ୍—ତୁମ ପାଖକୁ ଆସିବାକୁ କୌଣସି ନିମନ୍ତ୍ରଣର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ବାସ ! ଅତୀତରେ ଏ ଅଭାଗାକୁ ଏତେ ବେଶି ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଛ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ସେଥିରୁ କେତେଟା ହୁଏତ ବଳକା ରହିଯାଇଚି । (ଚେଆରରେ ବସି) ବସ, ଆଜିର ଏ ରସଭରା ସନ୍ଧ୍ୟାଟା ମୋର ତୁମରି ନିକଟରେ କଟିଯାଉ ।

ବାସନ୍ତୀ—ଏ ସବୁ ତୁମେ କ'ଣ କହି ଚାଲିଚ ଧୀରଭାଇ ? ତୁମେ କୋଉଠିକି ଆସି କ'ଣ କହୁଚ, କିଛି କ'ଣ ଜାଣି ପାରୁନ ?

ଧୀରେନ୍—ସ୍ମରୁଚ; ବେଶ୍ ପାରୁଚ ବାସ ! ଆଜ ତୁମେ ଦୁଇକନ୍ୟା ଓ ଗୋଟିଏ ପୁତ୍ରର ଜନନୀ—ପତ୍ତିସୋହାଗିନୀ ନାରୀ ବୋଲି ମନରେ ତୁମର ଅସମ୍ଭବ ଅହଙ୍କାର......

ବାସନ୍ତୀ—ସେ କଥା ଜାଣି ମଧ ତୁମେ କାହିଁକି ମୋ ପାଖକୁ ବାର ବାର ଆସ ? ତୁମ ମନରେ ଆଉ କଣ ଅଛି କୁହ ?
(କଣ୍ଠରେ ଚଞ୍ଚଳତା)

ଧୀରେନ୍—ମନଟା ମୋର ତିରିଶି ବର୍ଷ ତଳେ ଯାହା ଥିଲା, ଆଜ ବ ଠିକ୍ ସେଇଯୁା ଅଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—(ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ) ଓଃ, ମୁଁ ତୁମକୁ ନେହୁରା ହେଉଚି ଧୀରଭାଇ ! ଅତୀତର ସେ ଦୁର୍ବଳ ସ୍ମୃତିକୁ ତୁମେ ଆଉ କେବେ ମୋ ନିକଟରେ ଉତ୍ଥାପନ କରିବନି । ତୁମେ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏ ଘରୁ ଚାଲିଯାଅ—

ଧୀରେନ୍—ଚାଲିଯିବି ?

ବାସନ୍ତୀ—ହଁ, ହାତଯୋଡ଼ି ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଚି ଧୀରଭାଇ ! ତୁମେ ଏ ଘରୁ ଚାଲିଯାଅ, ଗୋଟାଏ ମିନିଟ୍ ମଧ ଡେରି କରନି ।

ଧୀରେନ୍—କିନ୍ତୁ ତୁମେ ତ ଜାଣ ବାସ ! ଧୀର ଭାଇ ଖାଲି ହାତରେ ଆସେ ସତ; ହେଲେ ଖାଲିହାତରେ ଫେରିଯିବା ତା'ର ଅଭ୍ୟାସର ବାହାରେ । ଏଇ ତିରିଶିବର୍ଷ କାଳ ସେ ଯାହାକୁ ଅନ୍ୱେଷଣ କରି ବୁଲୁଚି, ଯାହାର ଦୁରନ୍ତ ମୋହ ପାଇଁ ସେ ତୁମକୁ ମଧ ଭୁଲିପାଇ ପାରିଲା, ତାହାର ସ୍ପର୍ଶ ନ ପାଇଲେ ସେ କ'ଣ ଏତେ ସହଜରେ ଫେରି ଯାଇ ପାରେ ?

ବାସନ୍ତୀ—ମୋର ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ତୁମକୁ ଜଣା ନାହିଁ ଧୀର ଭାଇ ! ମଝିରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଅଛି । ମୋର ଝିଅ-ବାହାଘର···

ଧୀରେନ୍—ବାହାଘର !! (ହସି ଉଠିଲେ ଜୋରରେ) ଝିଅର ବାହାଘର ଯେ' କରୁଚ, ତାର ପୁଣି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ !! (ପୂର୍ବପରି ହସିବାରେ ଲାଗିଲେ)

ବାସନ୍ତୀ—ସତ କହୁଚି ଧୀର ଭାଇ ! ପାଖରେ ମୋର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଟଙ୍କା ନାହିଁ । ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର, ମୁଁ ଏକାବେଳକେ ଖାଲି ହାତ ।

ଧୀରେନ୍—ଏଇ ହାତ ଦିନେ ମୋର ଥାଳି ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ସେ ଦିନର ମୋହ, ସେ ଦିନର ଆଚରଣ ତୁମର ହୁଏ ତ ଆଜି ନାହିଁ । ନିଜର ସବୁ ଅଳଙ୍କାର ତୁମେ ଦିନେ ହସି ହସି ଏଇ ଧୀର ଭାଇ ହାତକୁ ବଢ଼େଇ ଦେଇଥିଲ—

ବାସନ୍ତୀ—ଧୀରଭାଇ ! ! !

ଧୀରେନ୍—ସେଇ ଧୂସର ଅତୀତ ମତେ ଦଂଶନ କରୁଚି ବାସ ! ତୁମେ ମୋର ଥିଲ—ଚିରଦିନ ମୋର ହୋଇଥାନ୍ତ—

ବାସନ୍ତୀ—(ଗର୍ଜି ଉଠି) ଧୀରଭାଇ !!

ଧୀରେନ୍—ପତିବ୍ରତା ନାରୀ ନିକଟରେ ମୋର ଆଜିର ଏ ଅତୀତ ରୋମନ୍ଥନ ହୁଏତ ପାପ···ଅପବିତ୍ରର କାହାଣୀ । ଗୋଟାଏ ଚରିତ୍ରହୀନର ଅର୍ଥହୀନ ପ୍ରଳାପ ବୋଲି ତୁମେ ହୁଏତ ସଫେଇ ଦେଇପାର । ହେଲେ ବାସ ! ସେଦିନର କୁମାରୀ ପ୍ରାଣ ତୁମର ଏ ସୃଷ୍ଟିଛଡ଼ା ଧୀରଭାଇ ପାଇଁ କେମିତି ବିଳପି ଉଠୁଥିଲା···

ବାସନ୍ତୀ—(ବାଧାଦେଇ) ଓଃ; ବନ୍ଦକର, ବନ୍ଦକର ଧୀରଭାଇ ! ଏ ବୟସରେ ଲଜ୍ଜ୍ୟାସରମ ତୁମେ କ'ଣ ଏକାବେଳକେ ପାସୋରି ଦେଲ ?? ନରହନ୍ତା ଖୁନୀ ଆସାମୀର ମଧ୍ୟ ବିବେକ ବୋଲି କିଛି ଥାଏ । ତୁମର କ'ଣ ସେତିକ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ?

ଧୀରେନ୍—ଖୋର୍ଦ୍ଧାରୋଡ଼ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବା ପରେ ଧୀରେନ୍ ମହାନ୍ତି ସବୁ କିଛି ଛାଡ଼ି ଦେଇ ପାରିଚି । ଆଉ ତା'ଛଡ଼ା ମଧୁବନ ଗାଁର ଭୂଆସୁଣୀ ଝିଅ ବାସନ୍ତୀ; ବାପା, ମା, ଭାଇଙ୍କ ମେଳରେ ଥାଇ ଯେବେ ପରପୁରୁଷର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇଁ ବିବେକକୁ ବାଟି ଘୋଟି ହଜମ କରିଦେଇ ପାରେ, ତେବେ ମୋ ପକ୍ଷରେ ସେଇଟା ସମ୍ଭବ ନ ହେବ କାହିଁକି ?

ବାସନ୍ତୀ—ମୋର ଶେଷ ଅନୁରୋଧ ଧୀରଭାଇ ! ଏ ବାସନ୍ତୀକୁ ତୁମେ ଯେବେ ପ୍ରକୃତରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଥିଲ, ତେବେ ସେଇ ଖାତିରରେ ଆଜ ତାକୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଦିଅ । ତା'ର ଆଜର ଦୁଃଖ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ।

ଧୀରେନ୍—ମୋ ଚେଷ୍ଟାରେ ମୁଁ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ରଖିନି ବାସ ! ତୁମର ଭାବୀ ଜାମାତା—ମାନେ ବିଭୂତିଭୂଷଣଙ୍କର ଗୁଣଗ୍ରାହୀ ପିତୃଦେବ ହୟଗ୍ରୀବ ଗ୍ରେଟରାୟଙ୍କୁ ଆମ ପ୍ରଣୟ ଇତିହାସର କେତେଟା ପୁଲକିତ କାହାଣୀ ମୁଁ ଅତି ଦକ୍ଷତାର ସହ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିସାରିଚି ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆତଙ୍କରେ) ଧୀରଭାଇ !!

ଧୀରେନ୍—ତା ଛଡ଼ା ଆଉ ଉପାୟ କ'ଣ ଥିଲା ବାସ ? ମୋର ଭଲପାଇବା, ମୋର ଅନାବିଲ ପ୍ରେମର ପୃଷ୍ଠଭୂମିକା ଯେବେ

କୌଣସି ଚଳଚିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ବା ଉପନ୍ୟାସ ନାଟକରେ ପ୍ରତିଭାତ ନ ହେଲା, ତେବେ ନିଜର କାହାଣୀ ନିଜେ ଗାଇବା ଛଡ଼ା ମୋର ଆଉ କ'ଣ ବାଟଥିଲା କୁହ ?

ବାସନ୍ତୀ—(କାନ୍ଦଲା କଣ୍ଠରେ) ଏକଥା ତୁମେ କରିପାରିଲ ଧୀରଭାଇ ? ଦୀର୍ଘ ୩୦ ବର୍ଷ ପରେ ତୁମେ ମୋର ଏତେବଡ଼ ସର୍ବନାଶ କରି ପାରିଲ ?

ଧୀରେନ୍—ବେଶ୍ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ ପାରିଲି । ମୋ ଦେଇ ସବୁଟା ସମ୍ଭବ ଏକଥା ତୁମେ ଖୁବ୍ ଭଲକରି ଜାଣ । ମୋର ଆଜିର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ତୁମକୁ ଅବଶ୍ୟ ଜଣାନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ପଇସା ମୂଳଜମା ନଥାଇ ମୁଁ ଏବେ ହଜାର ହଜାର ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କରିପାରୁଛି । ମୋର ସୁଖପାଇଁ ମୁଁ ଅନ୍ୟର ସୁଖ, ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ, ବିନା ଵିଚାରରେ ଧୂଳିସାତ୍ କରିଦେଇ ପାରେ ।

ବାସନ୍ତୀ—ଗୋଟାଏ ଯୁଗ ପରେ ମତେ ଅସତୀ, କଳଙ୍କିନୀ ବୋଲି ପ୍ରଘଟକରିବାରେ ତୁମେ କି ସୁଖ ପାଇଲ ଧୀର ଭାଇ ? ଯାହା ସହିତ ମୁଁ ସାତପୁରୁଷକୁ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧିବାକୁ ଯାଉଛି, ତୁମେ ତା'ର ଆଖିରେ ମତେ ଭ୍ରଷ୍ଟ କରିଦେଇ କ'ଣ ଲାଭ ପାଇଲ, କହିପାରିବ ?

ଧୀରେନ୍—ଲାଭ ନ ଥାଇ ମୁଁ ବଣିଜ କରେନି ବାସ ! ତୁମ ଘରକରଣାର ପ୍ରଥମ ଦଶ ବର୍ଷ ମୋତେ ବେଶ୍ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ରଖିଥିଲ; ଯେତେବେଳେ ଯେତେ ଟଙ୍କା ମାଗିଛି, ପାଇଛି । କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ (Pause) ଘର ସଂସାର ତୁମର ଯେତିକି ପୋଖତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା, ଅତୀତକୁ ତୁମେ ସେତିକି ଭୁଲିଯିବାକୁ ବସିଲ । ମୋର ପ୍ରାପ୍ୟ ମୁଁ ତୁମଠୁ ଅନେକ ଦିନ ହେଲା ପାଇ ନାହିଁ ।

ବାସନ୍ତୀ—କିଏ କରିବ ଅଭିଯୋଗ ତୁମର ଧୀର ଭାଇ !! ସବୁଦିନେ ତୁମକୁ କାହିଁକି ଠକିଥାନ୍ତି ? କି ମହାପାତକ ମୁଁ କରିଚି ? ଭଲ ମନ୍ଦ ବିଗ୍ଭର କରିବାର ଶକ୍ତି ଯେତେବେଳେ ମୋର ନ ଥିଲା, ତୁମେ ସେତେବେଳେ ମୋ ଚ଼ାରି ପାଖରେ ପ୍ରବଞ୍ଚନାର ଜାଲ ବିଛେଇ ଦେଲ । ସେତେବେଳେ ଜାଣିନଥିଲି ମୋ ଭଳି କେତେ ଝିଅଙ୍କୁ ପ୍ରଲୋଭନ ଭିତରକୁ ଟାଣିଆଣି ସେ ଖୋର୍ଦ୍ଧାରୋଡ଼ ଷ୍ଟେସନରେ ତୁମେ ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଛାଡ଼ିଦେଇଚ । ଶହ ଶହ ଝିଅର କୁମାରୀ ଜୀବନକୁ ଯେ ମାଟିଗୋଡ଼ି ପରି ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ପାରେ—ସେ ପୁଣି ସମାଜର କର୍ଣ୍ଣଧାର; ନିୟାମକ ।

ଧୀରେନ୍—ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସେଇଟା ନୁହେଁ ବାସ ! ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଚି ପରପୁରୁଷର ମୋହରେ ଯୋଉ ଝିଅ ଗାଁ, ଘର, ବାପା ମାଆଙ୍କୁ ଭୁଲିଯାଇ ମଧୁବନ ଗାଁର ପରଂପରାକୁ ଗୋଟାଏ ରାତିଭିତରେ ପୋଡ଼ି ଅଙ୍ଗାର କରି ଦେଇ ପାରିଲା, ସେ ଆଜି ସ୍ୱାମୀ, ପୁତ୍ର, କନ୍ୟାର ଗହଣରେ ଆଦର୍ଶ ନାରୀ !

ବାସନ୍ତୀ—ତୁମର ଅତ୍ୟାଚାର, ଅବିଚାର ମୁଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସହିଚି ଧୀର ଭାଇ ! ଏଣିକି ତୁମପରି ମତେ ମଧ୍ୟ ରୁକ୍ଷ କଠୋର ହେବାକୁ ହେବ । ଯାହାକୁ ତୁମେ ଭୁଣ୍ଡରେ ଆଦର୍ଶ ନାରୀ ବୋଲି କହି ଉପହାସ କରୁଚ, ଜୀବନର ଶେଷ ପାହାଚରେ ସେ ତୁମ ସହିତ ମୁକାବିଲା କରିବ । (କଣ୍ଠରେ ଦୃଢ଼ତା)

ଧୀରେନ୍—ମୁକାବିଲା !!! (ହସି ଉଠିଲେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ)

ବାସନ୍ତୀ—(ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଗଳାରେ) ଏ ହସ ତୁମେ ବନ୍ଦକର—ମୁଁ କହୁଚି ଏ ହସ ତୁମେ ବନ୍ଦକର—

ଧୀରେନ୍— (ହସିହସି) ସାବାସ ବାସ ! କଣ୍ଠରେ ହୁକୁମଣ୍ଡ, ଆଖିରେ ଝଲକ ରଖି ତୁମେ ଆଜିର ଅଭିନୟକୁ ବେଶ୍ ପ୍ରାଣବନ୍ତ କରିପାରିଲ । ତେବେ ଆଜି ତୁମ ସହିତ ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ସମୟ ମୋର ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ । ଯୁଦ୍ଧ ପର୍ବଟା ଅନ୍ୟଦିନକୁ ମୁଲତବି ରଖାଯାଉ ।

ବାସନ୍ତୀ—(ରାଗରେ) ମୁଁ ତୁମକୁ ପ୍ରଥମ ଆଉ ଶେଷଥର ପାଇଁ ସାବଧାନ କରି ଦଉଛି, ଏ ଘରର ଦରଜା ପାର ହେବାକୁ ତୁମେ ଭୁଲରେ ଆଉ କେବେ ସାହସ କରିବନି । ଭବିଷ୍ୟତରେ ସୀମା ଭିତରେ ରହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ···ନହେଲେ···

ଧୀରେନ୍—(ଦର ହସି) ନହେଲେ କଣ କରିବ ତୁମେ ??

ବାସନ୍ତୀ—ପାଗଲା କୁକୁରକୁ ଶାନ୍ତିଦେବା ପୂର୍ବରୁ, ସେ ଆପେ ଆପେ ନିଜ କର୍ମର ଫଳଭୋଗ କରି ସାରିଥାଏ ।

ଧୀରେନ୍—ସାହସଟା ତୁମର ଖୁବ୍ ଶିଖରକୁ ଉଠି ଯାଇଛି ଦେଖୁଚି । ଦୀପଟା ଲିଭିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଖୁବ୍ ଭଲକରି ଜଳି ଉଠେ ନା···

(ରାଗରେ ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇଗଲେ)

ବାସନ୍ତୀ—ସେ ଜ୍ୱଳନ କ'ଣ ତୁମେ ବରଦାସ୍ତ କରି ପାରିବ ଧୀରଭାଇ ? ପାରିବ ତୁମେ ବିଷକନ୍ୟା ବାସନ୍ତୀର ବିଷ ହଜମ କରି ?

ଧୀରେନ୍—ନୀଳକଣ୍ଠଙ୍କର ବରପୁତ୍ର ମୁଁ ବାସ···ଗରଳ ଉଦ୍‌ଗାର କରୁଚ ଯେତେବେଳେ, ଗରଳ ଭକ୍ଷଣ କରିବା ମୋ ପକ୍ଷରେ କିଛି ବଡ଼ କଥା ନୁହେ । (ହାତ ଘଣ୍ଟାକୁ ଦେଖି) ଆରେ ଏତେ ବେଗି ସାତ ବାଜିଗଲା···

(ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ବାହାରେ ମାଇକ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ପୋଲିସ୍ ଅଫିସର କହିବାର ଶୁଣାଗଲା)

(ବାହାରୁ—ବର୍ତ୍ତମାନ ସାତ୍ ବାଜି ସାତମିନିଟ ହୋଇଛି ଧୀରେନ ମହାନ୍ତି ! ତୁମେ ଏ ଘରକୁ ଆସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୋଲିସ ଭ୍ୟାନ୍ ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛି । ଆଇନକୁ ତୁମେ ଆଉ ଫାଙ୍କି ଦେବାର ସୁବିଧା ପାଇବନି । ଶୀଘ୍ର ଆସି ପୋଲିସ୍ ଭ୍ୟାନ୍‌ରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କର; ତୁମକୁ ମାତ୍ର ୩ମିନିଟ ସମୟ ଦିଆଗଲା, **Come quick.**)

ଧୀରେନ୍—ପରଞ୍ଜିନା ମିଳିଗଲା ବାସ ! ପୋଲିସ ମୋ ପିଛା ଧରିଥିଲା ବୋଲି ମୁଁ ଆସିଥିଲି ତୁମରି ଅଞ୍ଚଳ ତଳେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବାକୁ । ହେଲେ ସେ ଅଭିଳାଷ ମୋର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପାରିଲାନି । ଆଇନ୍ ଆଖିରେ ଧୂଳିଗୁଣ୍ଡି ବହୁଦିନ ରାଜଭୋଗ କଲି । ଦରିଆ ସେପାରିର ଚୋରାମାଲ ହେର୍‌ଫେର୍ କରି ମୁଁ କୋଟିପତି ହେବାର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲି—ମୋ ଜୀବନର ନାଟକ ଏଇଠି ସରିଗଲା ବାସ ! ଜୀବନର ବାକି ସମୟତକ ଜେଲ୍ ଭିତରେ କଟିଯିବ । (ଘଣ୍ଟାକୁ ଦେଖି) ମିଆଦ ଆଉ ଦୁଇମିନିଟ ରହିଲା···ପୋଲିସ ନିକଟରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ହେବ ।

ମାଇକ—ଧୀରେନ୍ ମହାନ୍ତି ! ଏବେବି ସମୟ ଅଛି; ଘରୁ ବାହାରି ଆସ···

ବାସନ୍ତୀ—(ବ୍ୟସ୍ତରେ) ଚାଲିଯାଅ ଧୀରୁଭାଇ··ମୋ ଘରେ ଲୁଚିରହି ତୁମେ ଆଉ ଅନର୍ଥ ସୃଷ୍ଟି କରନି । ଯାଅ ତୁମେ···

ଧୀରେନ୍—ଗଲି ବାସ···ଜେଲ୍‌ରେ ଯେବେ ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ, ତେବେ ଆପଣାର ଲୋକହିସାବରେ ଖବରଟା ପ୍ରଥମେ ତୁମର ପାଖକୁ ଆସିବ । ମୋର ଶେଷ ଆଶୀର୍ବାଦ···ତୁମର ମଙ୍ଗଳ ହେଉ···

(ଧୀର ପଦକ୍ଷେପରେ ଚାଲିଗଲେ ବାହାରକୁ)

(ଧୀରେନ୍ ମହାନ୍ତି ଚାଲିଯିବା ପରେ ବାସନ୍ତୀ ବାହାରକୁ ଚାହିଁରହିଲେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଆଖିରେ । ମଟର ଷ୍ଟାର୍ଟ ହେବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା···ନୀରବରେ ବାସନ୍ତୀ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାନ୍ତି । ଘରଭିତରୁ ଆସିଲା ହସି ହସି ଊର୍ମିଳା···)

ଊର୍ମିଳା—(ହସିହସି ଆସି) ମା···ମାଆ···ଗୋଟାଏ ମଜା କଥା ଶୁଣ ମା'···ଏଇ ନାକକାନ୍ଦୁରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ ଗୁରୁବାରୀ ମ··· କୁ ଅମୃତ ମତେ ଭିଡ଼ ଓଟାର ଏଯାଏ ବସାଇ ରଖିଥିଲା··· ଟିକିଶାଳରୁ ଢେଙ୍କାନାଳ ଯାଏ ଗପ ଯୋଡ଼ିଦେଲା ତ ! ବାହାହେଲା ପରେ ମୁଁ କେମିତି ତାଙ୍କ ଠାରରେ କଥା କହିବି··· ରାତି ପାହିବାଯାଏ କେମିତି ଶାଶୁବୁଢ଼ୀର ଗୋଡ଼ ଘସିବି··· ନଣନ୍ଦମାନଙ୍କୁ କେମିତି ସ୍ନୋ ପାଉଡର ଦେଇ ଆପଣାର କରିବି···ଏମିତି କେତେ କ'ଣ ସେ ତ ଗାଇ ଚାଲିଲା । ଏ କାଳରେ ମୁଁ ପୁଣି ଶାଶୁବୁଢ଼ୀର ଗୋଡ଼ ଘସିବି ? ହୁଁ··· କଣ ଯେ କୁହେ···

(ବାସନ୍ତୀ ଝରକା ନିକଟରେ ଠିଆହୋଇ ବାହାରକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତି । ତୁଣ୍ଡରେ ତାଙ୍କର କଥା ନାହିଁ ।)

ଊର୍ମିଳା—ମୋ କଥାର କାହିଁକି ଜବାବ ଦଉନାହିଁ ମା ? ମୁଁ ଏତେ କଥା କହିଲଣି । ତୁମେ ଉଁ କି ଚୁଁ କରୁ କହୁନାହିଁ ?

(Pause) ମା'···କାହିଁକି ତୁମେ ଘରଟାକୁ ଅନ୍ଧାର କରି ଝରକା ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଛ ?

(ଲାଇଟର ସୁଇଚ୍ ଟିପିଦେଲା—ଆଲୋକର ବନ୍ୟା ଖେଳିଗଲା ଘର ଭିତରେ ।)

ବାସନ୍ତୀ—(ଝରକା ପାଖକୁ ଆସି) ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ ରୁଟି ତିଆରି କରିବୁ ପରା···ଯା'—ଆଉ ଡେରି କରନା । ସେ ଏଇନେ ଆସିଲେ ଖାଇବେ ।

ଊର୍ମିଳା—(ଅଭିମାନ କରି)ହଁ ଖାଇବେ । ଆଜି ସକାଳୁ ତ ତାଙ୍କର ଖାଇବା ନାହିଁକି ପିଇବା ନାହିଁ । ସିଂଗଡ଼ା ତିଆରି କଲି; ସେତକ ସେମିତି ଥୁଆ ହୋଇଛି । ଆଜି ଦିନଟା ଯେମିତି ନିଷ୍ଫଳାରେ କଟିଛି, ରାତିଟା ମଧ୍ୟ ସେମିତି ଯିବ .

ବାସନ୍ତୀ—ତର୍କ କରନା ଊର୍ମି ! ଯା' ତୋ କାମ ତୁ ସାରିଦେ । ସଞ୍ଜ ହୋଇଗଲା, ଏ ଯାଏ ଟୁକୁ ଫେରିଲାନି ।

ଊର୍ମିଳା—ଟୁକୁ କଥା କାହିଁକି ଭାବୁଛ ମା ? ସେ କ'ଣ ରାତି ଦଶଟା ପୂର୍ବରୁ କେବେ ଘରକୁ ଫେରେ ?.

ବାସନ୍ତୀ—ନା – ନା, ମୁଁ ତାକୁ କାନେ କାନେ କହିଥିଲି—ସଞ୍ଜ ଆଗରୁ ତା'ର ଯେମିତି ହେଲେ ଫେରିଆସିବାର କଥା ।

ଊର୍ମିଳା—ତାକୁ କ'ଣ ତୁମେ କିଛି କାମରେ ପଠେଇଛ ?

ବାସନ୍ତୀ—(ଚମକି ଉଠି) ନା ନା – ମୁଁ ତାକୁ କାହିଁକି କାମରେ ପଠେଇବି ? ସେ ରୋଜ ଯେମିତି ବୁଲିଯାଏ, ଆଜି ବି ସେମିତି ଯାଇଛି ।

ଊର୍ମିଳା—କିନ୍ତୁ ମା' – ମୁଁ ତ ଶୁଣିଛି, ଘରୁ ଯିବା ପାଇଁ ତୁମେ ତାକୁ ତାଗିଦା ଉପରେ ତାଗିଦା କରୁଥିଲ ।

ବାସନ୍ତୀ—ହଁ ଜଲଦି ଯାଇ ଜଲଦି ଘରକୁ ଫେରି ଆସିବାକୁ ମୁଁ ତାକୁ କହିଥିଲି । (Pause) କୁଆଡ଼େ ଗଲା ପିଲାଟା···

(ପୁଣି ଝରକା ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଗଲେ)

ଊର୍ମିଳା—ତୁମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନି ମା' ! ଟୁକୁର ଯେତେବେଳେ ଖୁସି ସେତେବେଳେ ଫେରିବ । ମୁଁ ଭାବୁଛି, ତା'ର ଘରକୁ ଫେରିବାର ସମୟ ହୋଇନି ।

ବାସନ୍ତୀ—ନା—ନା; ତାର ଫେରି ଆସିବା ଉଚିତ । ଆଜି ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ ନ କଲେ କାଲି, ପଅର ଦିନ ପରିଶ୍ରମ କରିବେ କେମିତି ?

ଊର୍ମିଳା—ଅଚ୍ଛା ମା' ! ତୁମେ ଟୁକୁ ଫେରିଲା ନି ବୋଲି ବ୍ୟସ୍ତ ହଉଚ—ହେଲେ ବାପା, ଅପାତ ବାହାରକୁ ଯାଇଚନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ କଥା ତ କାହିଁ ତୁମେ ଭାବୁନାହିଁ ?

ବାସନ୍ତୀ—ଡେରିରେ ଫେରିବ ବୋଲି ପ୍ରମିଳା ମୋତେ କହି ଯାଇଚି; ଆଉ ତୋ ବାପା ତ ବାହାର କାମ ସାରି ଘରକୁ ଫେରୁଥିବେ । କିନ୍ତୁ ଟୁକୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରିଲାନି କାହିଁକି ?

ଊର୍ମିଳା—ଆସୁଥିବ ମା, ଆସୁଥିବ । ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଶୀଘ୍ର ଫେରିବାକୁ କହିଚ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସୁଥିବ । ଏଥର ତୁମେ ଆସିଲ; ଠାକୁର ଘର କାମ ସାରି ମୋ ସିଂଗଡ଼ାରୁ କିଛି ଖାଇବ ।

ବାସନ୍ତୀ—ନା, ଥାଉ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ମୁଁ ଯାହାହେଲେ କରିବ ।

ଊର୍ମିଳା—ତୁମେ ଆଜ କାହିଁକ ଏମିତ ହଉଚ, ମୁଁ କିଛି ଭାବି ପାରୁନ । ଟିକକ ପୂର୍ବରୁ କାନ୍ଦୁଥିଲ, ଏବେ ବି ପୂରା ଅନ୍ୟମନସ୍କ ! କଣ ତୁମର ହୋଇଚି କହିଲ ?

ବାସନ୍ତୀ—(ମ୍ଳାନ ହସି) ନା ଊର୍ମି, ମୋର କଣ ହେବ ? ତେବେ ଆଗରେ ବାହାଘର; କାମଥିଲେ ମନରେ କେତେ ପ୍ରକାର ଭାବନା ଆସେ ।

ଊର୍ମିଳା—(ଝରକାରେ ଚାହିଁ) ଏଇ ତ, ତୁମର ଶ୍ରୀମାନ୍ ଫେରୁଚନ୍ତି ମାଆ !

ବାସନ୍ତୀ—କିଏ, ଟୁକୁ ? (ଝରକା ନିକଟକୁ ଆସି ଉଙ୍କି ମାରିଲେ)

ଊର୍ମିଳା—ଓହୋ, ଟୁକୁର ଆଉ ଟିକେ ଡେରିହେଇଥିଲେ, ମା'ଙ୍କର ଆଜ ନିଶ୍ଚୟ ଚେତା ବୁଡ଼ିଯାଇଥାନ୍ତା ! ସତେ ମା', ତୁମେ ତାକୁ ଏତେ ଭଲପାଅ...

ବାସନ୍ତୀ—(ହୃକୁମନ୍ତ କଣ୍ଠରେ) ଊର୍ମି !!

ଊର୍ମିଳା—ମୁଁ ଗଲି ମା'—ତୁମେ ଆଜ କେତେବେଳେ କି ମୂର୍ତ୍ତି ଧରୁଚ... ! (ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ)

(ବାସନ୍ତୀ ନୀରବରେ ବସି ରହିଲେ । ଅବଶ ଚାଲିରେ ବାହାରୁ ଆସିଲା ଟୁକୁ)

ଟୁକୁ—ମାଆ...!

ବାସନ୍ତୀ—ଫେରିବାକୁ ତୋର ଏତେ ଡେରିହେଲା ଟୁକୁ !

ଟୁକୁ—ମଉସା, ମାଉସୀ ଆମ ଘରକୁ ଆସିବାକୁ ମନା କରିଦେଲେ । ମୁଁ କେତେ ଯୁକ୍ତିତର୍କ କଲି—ହେଲେ ସବୁ ଅକାରଣ ହେଇଗଲା ।

ବାସନ୍ତୀ—କାହିଁକି ମନା କଲେ ?

ଟୁକୁ—ସେମାନଙ୍କର ଦୋସ୍ତି ଦେଖିବା ପାଇଁ ଟିକଟ କଟାହୋଇ ଯାଇଛି । ସପରିବାର ସିନେମା ଯାତ୍ରା···

ବାସନ୍ତୀ—ଯାହାହେଉ ରକ୍ଷା ମିଳିଗଲା···

ଟୁକୁ—ରକ୍ଷା ମିଳିଲା ? ? ମଉସା ମାଉସୀକୁ ଡାକି ଆଣିବାକୁ ମତେ ବସେଇ ଉଠେଇ ଦେଲନି···ଏତେବେଳକୁ ଏମିତି କଣ କହୁଛ ?

ବାସନ୍ତୀ—ଚକ ଘୂରି ଯାଇଛି ଟୁକୁ ! ତୋ ଭୂମି ଅପାର ବାହାଘର ହୁଏ ତ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇପାରେ ।

ଟୁକୁ—ବାହାଘର ବନ୍ଦହୋଇ ଯାଇପାରେ ? ଯେଁ ତୁମେ କ'ଣ କହୁଛ ମା ?

ବାସନ୍ତୀ—ହଁ ଟୁକୁ···ସବୁ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ହୋଇ ଯାଇଛି । ତୋ ବାପା ଯାଇଛନ୍ତି ବଭ୍ରୁଭୁର ବାପାର ପାଖକୁ । ଏ ସମୟରେ ତୋର ମଉସା ମାଉସୀ ଆସିଥିଲେ ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ହେଇଥାଂତା ।

ଟୁକୁ—କିନ୍ତୁ ମା ! ଘଟଣା କ'ଣ ହେଲା କହିଲ ? ଦୁଇଦିନ ପୂର୍ବରୁ ବାହାଘର ହବନି ବୋଲି କାହିଁକି ତୁମେ କହୁଚ ?

ବାସଂତୀ– ସେ କଥା ଶୁଣି ତୋର କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ ।

ଟୁକୁ—କାରଣଟା ତାହେଲେ ତୁମେ ମତେ କହିବନି ?

ବାସନ୍ତୀ—ନାଁ । –ତୋ ବୟସର ପିଲା ସେ କାରଣଟା ଜାଣିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ ।

ଟୁକୁ – ମୁଁ ଜାଣେ ପରା, ଗୃହକର୍ମ କରୁନି ବୋଲି ମୋ ଉପରେ ତୁମର ମାୟାମମତା ଏବେ ତଳକୁ ଖସି ଖସି ଜିରୋ ପଏଣ୍ଟରକୁ ଆସିଲାଣି । ଠିକ୍ ଅଛି; ଏ ଘରେ ମୁଁ ତେବେ କାହିଁକି

ରହିବ ? ମା'ତ ଘର କରିଦେଲେ; ଏଣିକି ପୃଥିବୀ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କରିବା କଥା—(ଆଗେଇଲା ଯିବାକୁ)

ବାସନ୍ତୀ—ପାଗଳାମି କରନା ଟୁକୁ ! ଆ, ମୋ ପାଖକୁ ଆ··· ଯାହା ତୋର ଜାଣିବାର କଥା ନୁହେଁ ସେ କଥା ଉପରେ ତୁ ଏତେ ଜୋର ଦେଉଚୁ କାହିଁକି ?

ଟୁକୁ—ଘରର ପୁଅ ହିସାବରେ ମତେ ସବୁ କଥା ଜାଣିବାକୁ ହବ ମା ! ଯଦି କଥା ଖୋଲି କହିବ ତ ତେବେ ଘରେ ରହିବ, ନ ହେଲେ ଆଉ କେତେଦିନ ପରେ ତୁମେ ଖବର କାଗଜରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବ "ଟୁକୁ ଫେରିଆ—ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ। ତତେ ମୁଁ ସବୁ କଥା କହିବ, ତୁ ଫେରିଆ···"

ବାସନ୍ତୀ—ନାଇଁରେ ଟୁକୁ—ସବୁକଥା ଶୁଣିଲେ ତୋ ମାଆକୁ ତୁ ଆଜି ତୋର ଯୋଉ ଆଖିରେ ଦେଖୁଚୁ, ସେ ଆଖି ତୋର ନିଶ୍ଚୟ ବଦଳିଯିବ; ତୁ ହୁଏ ତ··· (ଅଟକି ଗଲେ)

ଟୁକୁ—ଭୂମିକାର ଦରକାର ନାହିଁ ମା' ! କ'ଣ ହେଇଚି ଶୀଘ୍ର କୁହ···

ବାସନ୍ତୀ—ଆଚ୍ଛା, ତେବେ ବସ୍ ! ଦୂରରେ ନୁହେଁ—ମୋ ପାଖରେ ବସ୍ !

ଟୁକୁ—ବସିଲି ମା'—ତୁମେ କଥା ଆରମ୍ଭ କର !

ବାସନ୍ତୀ—(ନିମ୍ନ ସ୍ୱରରେ) ବହୁତ ଦିନ ତଳେ ମୁଁ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଆସିଥିଲି; କାହିଁକି ଆସିଥିଲି, କିଭଳି ଆସିଥିଲି, ସେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବୁନି ! ତୋ ମାମୁଁ ଘର ସାଙ୍ଗରେ ଏ ଘରର ଜଣାଶୁଣା ବହୁଦିନର । ଖୋର୍ଦ୍ଧାରୋଡ୍ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ମତେ ଅସହାୟ

ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ତୋ ବାପା ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସିଲେ । ତୋ ଅଜା କିନ୍ତୁ ମାଡମାନ୍—ଘରଗୁଡ଼ି ପଳେଇ ଯାଇଥିଲି ବୋଲି ସେ ଆଉ ତାଙ୍କ ଘରେ ଜାଗା ଦେଲେ ନାହିଁ । ତୋ ବାପା ତେଣୁ ବାଧ ହେଲେ ମତେ ବାହାହେବା ପାଇଁ । ବହୁଦିନର ପୁରୁଣା କଥା ଠାକୁ—ପ୍ରାୟ ତିରିଶି ବର୍ଷ ତଳର କଥା…

ଟୁକୁ—ଓଃ, ଏଇକଥା—ମୁଁ ତ ଭାବିଥିଲି ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଗୋଟେ ସାଂଘାତିକ ଘଟଣା ହୋଇଥିବ । ହେଲେ ମା' ତୁମେ ଆଜି ମୋର ଗୋଟେ ମସ୍ତବଡ଼ ଭୁଲ ଭାଙ୍ଗିଦେଲ । ବାପା ତୁମକୁ ସବୁବେଳେ କଡ଼ାକଡ଼ା କଥା କହନ୍ତି । ସତ କହୁଚି ମା'— ମୋର ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ବୋଲି କିଛି ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ମୋର ଭୁଲ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଚି । ତିରିଶି ବର୍ଷ ତଳେ ସେ ତୁମର ସମ୍ମାନ ରଖିଛନ୍ତି—ଏ କଥା ଶୁଣିବା ପରେ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ମୋର ମୁଣ୍ଡ ନଇଁ ଯାଉଚି ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୋ ବାପା ମଣିଷ ହିସାବରେ କେତେ ବଡ଼, ସେ କଥା ମୁଁ ଜାଣେ । ମଣିଷର ବାହାର ରୂପଟା ପ୍ରକୃତ ପରିଚୟ ନୁହେଁ ଟୁକୁ ! ବାହାରକୁ ସିନା ସେ ରୁକ୍ଷ, କଠୋର; ହେଲେ ତାଙ୍କ ହୃଦୟ ଅତି ସ୍ୱଚ୍ଛ—ଅତି ମହତ୍ ।

ଟୁକୁ—ବାସ୍, ବୁଝିଗଲି—ଆଉ ମତେ କହିବାକୁ ହବନି ! ଗୋଟାଏ ପୁରୁଣା ଇତିହାସକୁ ଖଣ୍ଡିକରି ସେମାନେ ତା ହେଲେ ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାଙ୍ଗିଦେବେ ?

ବାସନ୍ତୀ—ସଠିକ୍ କିଛି କହିପାରିବିନି । ବାପା ଫେରିଲେ ସବୁ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

ଝୁନୁ—ଏଣେ କନୁ ରଜତ୍ ଭାଇ ଆଉ ଟିକକ ପରେ ଆସି ଅପା ବାହାଘର କଥା ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ ପକେଇବେ । ସେ ତ ଏ ଘଟଣାର ଉପଦ୍ରବସର୍ଗ ଜାଣିନାହାନ୍ତି ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୁ ଗୋଟାଏ କାମ କର ଝୁନୁ ! ଉର୍ବଶୀଘରୁ ପ୍ରମିଳା ଅପାକୁ ଏଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତୁ ଡାକିଆଣ୍ । ତାକୁ ଏ ଖବରଟା ଦେଲେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ରଜତ୍‌କୁ ବାରଣ କରିବ ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ କଥା ପକେଇବାକୁ ।

ଝୁନୁ—ଉର୍ବଶୀ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଲାଗିବ ଅଧଘଣ୍ଟାଏ; ଆସିବାକୁ ଲାଗିବ ଅଧଘଣ୍ଟାଏ—କିଛି ଲାଭ ହବନି ମାଆ ! ତା ଆଗରୁ ରଜତ୍ ଭାଇ ଲୁଗା ଗଣ୍ଠିଲ୍ ଧରି ଆସିଯିବେ । ମୁଁ କ'ଣ କହୁଚି କି ମାଆ, ରଜତ୍‌ଭାଇ ଆସିଲେ ତୁମେ ତାଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରାଇ ଦିଅ, ସେ ଯେମିତି ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ ଆଜି କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ନ ପକାନ୍ତି ।

ବାସନ୍ତୀ—ମୁଁ କେମିତି ରଜତ୍‌କୁ ସାବଧାନ କରିବି ଝୁନୁ ? ତାକୁ ତ ମୁଁ ଆଉ ତୁମର ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଯାଇଚି ବୋଲି କହି ପାରିବିନି ।

ଝୁନୁ—ତା'ହେଲେ କଣ ହେବ ମା ? ମୋର ତ ବୁଦ୍ଧିବଣା ହୋଇ ଯାଉଚି ।

ବାସନ୍ତୀ—ମୁଁ ତ ଚିନ୍ତା କରି ପାରୁନି । ବନ୍ଧୁଙ୍କର ବାପାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ସେ କି ଅବସ୍ଥାରେ ଘରକୁ ଫେରୁଛନ୍ତି କେଜାଣି ? ତାଙ୍କର ମନର ଅଶାନ୍ତି ସାଙ୍ଗକୁ ରଜତ୍ ଯେବେ ପ୍ରମିଳାର ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଏ, ତାହେଲେ କ'ଣ ଯୋହବ ......ବାପା ତୋର ଯୋଉ ରାଗୀ...

(ଟୁକୁ କଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା—କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ରତିକାନ୍ତ ବାବୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲା । କ୍ଲାନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପରେ ରତିକାଂତ ବାବୁ ଘରକୁ ଆସିଲେ)

ଟୁକୁ—(ନିମ୍ନ ସ୍ୱରରେ) ବାପା ଆସିଲେଣି ମା'…

ବାସନ୍ତୀ—ଆରେ ତୁମେ କେତେବେଳେ ଫେରିଲ, ମୁଁ ତ ଜାଣିନି !

ରତିକାନ୍ତ – (କର୍କଶ ଗଳାରେ) ତୁମେ କୋଉଦିନ କ'ଣ ଜାଣ ? ଆଖି ଆଗରେ ନ ଦେଖିଲା ଯାଏ, ତୁମେ କୋଉଦିନ କିଛି ଜାଣି ପାରନି। ତୁମର ପୁତ୍ରମଣି ଯେ କଲେଜରୁ ଯିବ ଏକଥା କ'ଣ ତୁମେ କୋଉଦିନ ଭାବି ପାରିଚ ? ମୁଁ କିନ୍ତୁ ବହୁ ଆଗରୁ ଜାଣିଚି…କୁଳ ବୁଡ଼ାଇ ବେଳକୁ ଘୋଡ଼ାମୁହାଁ ପୁଅର ଆବିର୍ଭାବ—

ବାସନ୍ତୀ – ଆଃ ! ଆସୁ ଆସୁ ତା ଉପରେ କାହିଁକି ଝାଡ଼ ହେଲ ?

ରତିକାନ୍ତ – ମିଛରେ । ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ କବଜାଗୁଡ଼ାକ ପୋକ ଖାଇ ଗଲାଣି । ଆଜି ବନ୍ଧୁଙ୍କର ମାମୁଁ ଯାହା କହିଲେ, ସେଥିରେ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଚଳକୁ ହୋଇଗଲା । ଭଦ୍ରଲୋକ କଲେଜର ପ୍ରଫେସର; ଦୁଇମାସ ତଳେ ପରୀକ୍ଷାବେଳେ ବାହାରୁ ଦଳେ ଗୁଣ୍ଡ ଚେୟାର ଟେବୁଲ ଭାଙ୍ଗିଲେ – କାଳି ଦୁଆତ ଫୋପାଡ଼ିଲେ ଖବରଟା ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଣିଥିବ ! ତୁମର ବଶିକେଶନ ସେଇ ଦଳର ଅଗ୍ରଣୀ ଥିଲେ । ଟୁକୁ ! ତୁ କାହିଁକି ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଦାଦାଙ୍କ ଉପରକୁ ଦୁଆତ ଫିଙ୍ଗିଥିଲୁ ?

ଟୁକୁ—ସେ ତେବେ ବନ୍ଧୁଭାଇଙ୍କର ଦାଦା ? (ମୁହଁରେ ସାମାନ୍ୟ ହସ)

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ପୁଅର ସୂକ୍ଷ୍ମ ହସଟା ଦେଖିପାରୁଚ ? କଥାଟା ଶୁଣି ମୋ ମୁଣ୍ଡଟା ଗୋଳମାଳ ହୋଇଗଲା, ଅଥଚ ତୁମ ଗୁଣଧରର ମୁହଁରେ ଏବେ ବି ହସ ଲାଗି ରହିଚ ।

ଟୁକୁ—ମୋର କିଛି ଭୁଲ ନାହିଁ ବାପା ! ସେ ମତେ ପ୍ରଥମେ ଗାଳି ଦେବାରୁ ମୁଁ ଚିଡ଼ିଗଲି ।

ରତ୍ନକାନ୍ତ—(ରାଗରେ) ତୁ ଚିଡ଼ିଗଲୁ ?? ମୁଁ ପଚାରୁଚି, ତୁ ସେ କଲେଜକୁ ଯାଇଥିଲୁ କାହିଁକି ? ତୋର ସେଠି କାମ କ'ଣ ଥିଲା ?

ଟୁକୁ—ସେ କଲେଜରେ ମତେ ନାଁ ଲେଖେଇ ଦେଲେ ନି । ମୋ ପରି କେତେଜଣ ଥାର୍ଡ଼ଡିଭିଜନ ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ୍ ଖୋସାମତି ତୋଷାମତି କରି ଜାଗା ପାଇଲେ, ଅଥଚ ମୋ ବେଳକୁ···

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ଚୁପ୍ କର ! କଲେଜରେ ପଢ଼ି ପାରିଲୁନି ବୋଲି ଶେଷକୁ ତୁ ଗୁଣ୍ଡାମି କରିବୁ ?

ଟୁକୁ—ଗୁଣ୍ଡାମି ନୁହେଁ ବାପା ! ଛାତ୍ର ଧର୍ମଘଟ ବେଳେ ଟିକିଏ ଆଉରି ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା ଘଟିଯାଏ ।

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ଶୁଣି ପାରୁଚ ବାସ—ଶୁଣ ! ତୁମ ପୁଅ କଲେଜରେ ନାଁ ଲେଖେଇ ପାରିଲାନି ବୋଲି ଛାତ୍ର ଧର୍ମଘଟରେ ଯୋଗ ଦେଇ ପ୍ରଫେସରଙ୍କ ଉପରକୁ କାଳି ଦୁଆତ ଫିଙ୍ଗିଲା । ଏଥିରେ ତା'ର ଅନୁତାପ ନାହିଁ—ଶୋଚନା ନାହିଁ । ତୁମେ ତାକୁ ଆଦର ଯତ୍ନ କରି କରି କ'ଣ କରି ଥୋଇଲଣି, ଥରେ ଚିନ୍ତା କରିପାରୁଚ ? ଇମିତି କୁଳାଙ୍ଗାର ପୁଅର ବାପ ହେବା ଅପେକ୍ଷା ମରିଯିବା ବରଂ ଭଲ ।

ବାସନ୍ତୀ—(ନରମ ଗଳାରେ) ହଉ ଥାଉ; ବଡ଼ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ଫେରିଛ । ଟିକେ ମୁଣ୍ଡ ଥଣ୍ଡା କରି ବସ । ଲେମ୍ବୁ ଦେଇ ଗ୍ଲାସେ ସରବତ ଆଣିଦେବି ?

ରତିକାନ୍ତ--ଲେମ୍ବୁଦେଇ ନୁହେ, ବିଷମିଶା ସରବତ ଗିଲାସେ ମୋର ଦରକାର ।

ବାସନ୍ତୀ—ଟୁଲୁ, ତୁ ଭିତରକୁ ଯା'—

ଟୁଲୁ—ହଁ, ମୁଁ ଗଲି ମା—(ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା—ଏତେ ଗାଳିମନ୍ଦ ପରେ ମଧ୍ୟ ତା ମନରେ କୌଣସି ଦୁଃଖ ନାହିଁ)

ବାସନ୍ତୀ—(ପଂଖାକରି) ପୁଅଟା ଉପରେ କାହିଁକି ତୁମେ ସବୁ ବେଳେ ଏମିତି ହୁଅ ? କୋଉଦିନ କ'ଣ କରିଥିଲା, ସେ କଥା ଆଜି ଶୁଣି ଅଶାନ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କଲେ କ'ଣ ଫଳ ମିଳିବ କହିଲ ?

ରତିକାନ୍ତ—ମୁଁ ତୁମକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କହି ରଖୁଚି ବାସ ! ଏଇ ଟୁଲୁ ପାଇଁ ମତେ ଦିନେ ଦେଶାନ୍ତରୀ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତୁମେ ତ ଘର ଛାଡ଼ି ପଦାକୁ ଯାଉନ; ବାଣ୍ଡରେ ମତେ ଯେତେବେଳେ ଲୋକେ ତା କୀର୍ତ୍ତିଗୁଡ଼ାକ କହୁଛନ୍ତି, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କି ଉତ୍ତର ଦେବି କୁହ ? ନାରାୟଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଗୁହାରି କରି କରି ଶେଷକୁ ତୁମେ ଯୋଉ ମହାକାଳ ଫଳଟିଏ ସୃଷ୍ଟି କଲ, ଶୁଦ୍ଧ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ କହିଲେ—ଅଖା ଧୋଉଥିବ, ଗୁଣ ଗାଉଥିବ ।

ବାସନ୍ତୀ—ହଉ ମୋ ଝିଅର ବାହାଘର କଥା କ'ଣ ହେଲା କୁହ ?

ରତିକାନ୍ତ—ଅଧିକା କଥା କହିବାକୁ ନାହିଁ । ଯାହା ହେବାର ଥିଲା ସେଇଆ ହେଲା ।

ବାସନ୍ତୀ—ମାନେ ? ସତକୁ ସତ ସେମାନେ କ'ଣ ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ ?

ରତିକାନ୍ତ - ସେମାନେ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇନାହାନ୍ତି ।

ବାସନ୍ତୀ—ତାହେଲେ ଆଉ କିଏ ଭାଙ୍ଗିଦେଲା ?

ରତିକାନ୍ତ—ମୁଁ ଭାଙ୍ଗିଦେଲି ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଚମକି ଉଠି) ଏଁ, ତୁମେ ଭାଙ୍ଗିଦେଲ ?

ରତିକାନ୍ତ—ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କଲି । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ମତେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରୁଥିଲେ, ବିନା ଆପତ୍ତିରେ ମୁଁ ତାକୁ ସହି ଯାଉଥିଲି; ହେଲେ ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ ସେଇ ପୁରୁଣା ଇତିହାସ ଗାଇ ତୁମର ଦୋଷ, ତ୍ରୁଟି, ନଜର ଦେଖାଇଲେ··

ବାସନ୍ତୀ—(ବ୍ୟସ୍ତରେ) ମୁଁ ତୁମକଥା କିଛି ବୁଝିପାରୁନି । ମତେ ଠିକେ ସବୁକଥା ବୁଝେଇ କୁହ । ସେମାନେ ମୋର କୋଉ ଦୋଷ ନଜର ଦେଖିଲେ ?

ରତିକାନ୍ତ—ମୁଁ ତୁମକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ କହୁଚି ବାସ···ବିଭୂତିର ବାପା କହିଲେ, ଝିଅର ବାପ-ମା'ଙ୍କ ନାଁରେ ଯେତେବେଳେ କଳଙ୍କ କାଳିମା ରହିଚି, ମୋ ପୁଅକୁ ସେ ଘରେ ବାହାଦେଲେ, ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ, ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନଙ୍କ ପାଖରେ ମତେ ନିଶ୍ଚୟ ଗ୍ଲେଠ ହୋଇଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତେବେ ଅନେକ ଆଲୋଚନା ପରେ ତା'ର ବିକଳ୍ପ ପ୍ରସ୍ତାବ ହେଲା । ନଗଦ ୫ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଲେ ସେ ଏ ବାହାଘର କଥା ପୁଣିଥରେ ବିଚାର କରିବେ, ନହେଲେ ସେ ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ବାହା ଦେଇଦେବେ ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କା ସେ ଦାବି କଲେ ?

ରତିକାନ୍ତ—ହଁ, ସେ ଟଙ୍କା ପୁଣି ଆଜି ସୁଧାସୁଦ୍ଧି ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବାସନ୍ତୀ—ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଟଙ୍କା ଆମେ କୋଉଠୁ ପାଇବା ? ଆଖିରବେଳକୁ ସେମାନେ ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ହେଲେ କାହିଁକି ?

ରତିକାନ୍ତ—ସେମାନେ କିନ୍ତୁ ନିଜକୁ ଦୟାର ଅବତାର ବୋଲି ଭାବୁଛନ୍ତି ବାସ ! ବିଭୂତିର ବାପାଙ୍କ ହାତଧରି ମୁଁ ଅତି ବିକଳରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲି—ପାଞ୍ଚହଜାର ନୁହେଁ···ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ନଗଦରେ ଦେଉଚି, ଆପଣ ମୋ ଝିଅର ସମ୍ମାନ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ; ହେଲେ··· (ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ପକେଇଲେ)

ବାସନ୍ତୀ—ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ତୁମେ ଏଇନେ କୋଉଠୁ ପାଇବ ? ପ୍ରମିଳା ତ ଯାହା ଦବାର କଥା ଦେଇ ସାରିଚି ।

ରତିକାନ୍ତ—ଆଉ ଛଅମାସ ପରେ ମୋର ଜୀବନବୀମା ମେଚୁଓର୍ କରୁଚି । ମୁଁ କହିଲି, ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଜୀବନବୀମା ମୁଁ ବିଭୂତିର ବାପାଙ୍କ ନାଁରେ ଲେଖିଦେବାକୁ ରାଜି ଅଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—କିନ୍ତୁ ସେ ତ ଆମର ଶେଷ ସମ୍ବଳ···

ରତିକାନ୍ତ—ହଁ ବାସ ! ଝିଅର ସୁଖ ସମ୍ମାନ ପାଇଁ, ମୋର ଶେଷ ସମ୍ବଳ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଦାନ କରିଦେବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲି ।

ବାସନ୍ତୀ—ସେମାନେ କ'ଣ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କାରେ ରାଜି ହେଲେନି ?

ରତିକାନ୍ତ—ହୁଏତ ହୋଇଥାନ୍ତେ···କିନ୍ତୁ··· (ଅଟକିଗଲେ)

ବାସନ୍ତୀ—କୁହ; ପୁଣି କଣ ହେଲା ? ଅଟକିଗଲ କାହିଁକି ? (ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲେ)

ରତିକାନ୍ତ—ତୁଣ୍ଡରେ ମୋର ଭାଷାର ଅଭାବ ରହିଯାଉଚି ବାସ··· ଦୁନିଆରେ ଝିଅର ବାପ ହେବା କ'ଣ ଏତେ ଗ୍ଲାନିକଥା ?

ବାସନ୍ତୀ—କ'ଣ କହିଲ କୁହ ? ବଡ଼କୁ ଆଶାକଲେ ବଡ଼ଟା ତ ହବାକୁ ହୁଏ···

ରତିକାନ୍ତ—ବଦ୍ଧୂଙ୍କର ବାପା ହୁଏତ ରାଜି ହୋଇଥାନ୍ତେ । ମୋର ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଦବା କଥା ଶୁଣି ସେ ତା'ର ଭଉଣୀଇ ଶଶଧର ବାବୁର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲେ; ହେଲେ ଶଶଧରବାବୁ କ'ଣ କହିଲେ ଜାଣ ?

ବାସନ୍ତୀ—କଥାଟାକୁ ଶୀଘ୍ର ସାରିଦିଅ ଭଲ · କାହିଁକି ମୋର ଉତ୍‌କଣ୍ଠା ବଢ଼ାଉଛ ?

ରତିକାନ୍ତ—ମୁହଁରେ କୁଟୀଳ ହସ ରଖି ଶଶଧରବାବୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ···ରତିକାନ୍ତବାବୁ ଯେତେବେଳେ ଏତେ ଆକୁଳ ଅନୁରୋଧ କଲେଣି, ତେବେ ସେଇ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କାରେ ରାଜି ହୋଇଯାଅ । ଝିଅଟିର ଭବିଷ୍ୟତ ତ ଆମକୁ ଭାବିବାକୁ ହବ । ତାର କି ଦୋଷ ? ସେ ତ ରତିକାନ୍ତ ବାବୁଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ସନ୍ତାନ । ତେଣୁ କୌଣସି ଅବିଶ୍ୱାସର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ । ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନ ହୋଇଥିଲେ ତା'ର ବାପା ମାଆଙ୍କର ବାହାଘରର ତାରିଖ ସଙ୍ଗେ ତା'ର ଜନ୍ମର ତାରିଖଟା ହିସାବ କରି ତଫାତ୍‌ଟା କେତେ ବୁଝିବାକୁ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ବାସନ୍ତୀ—(ବ୍ୟସ୍ତର ଶେଷ ସୀମାକୁ ଯାଇ) ଏକଥା ତୁମେ ଏଇଠି ବନ୍ଦକର । ଏ ପାପ କଥା ମୁଁ ଆଉ ଶୁଣି ପାରିବନି । ଏତେବଡ଼ ଆଘାତ, ଏତେବଡ଼ ଅପମାନ ପରେ କାହିଁକି ତୁମେ ମତେ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିଚ ଏ ଦୁନିଆରେ ? ମତେ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶେଷ କରିଦିଅ···ହଁ ହଁ, ନିଜ ହାତରେ ନିଜ କଳଙ୍କିନୀ ଘରଣୀର ତଣ୍ଟି ଚିପି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ଲୋପ କରିଦିଅ ।

ରତିକାନ୍ତ—ହଁ, ସେ ଟଙ୍କା ପୁଣି ଆଜ ସ୍ୱାଗତ ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବାସନ୍ତୀ—ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଟଙ୍କା ଆମେ କୋଉଠୁ ପାଇବା ? ଆଖିରବେଳକୁ ସେମାନେ ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ହେଲେ କାହିଁକି ?

ରତିକାନ୍ତ—ସେମାନେ କିନ୍ତୁ ନିଜକୁ ଦୟାର ଅବତାର ବୋଲି ଭାବୁଛନ୍ତି ବାସ ! ବିଭୂତିର ବାପାଙ୍କ ହାତଧରି ମୁଁ ଅତି ବିକଳରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲି—ପାଞ୍ଚହଜାର ନୁହେଁ···ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ନଗଦରେ ଦଉଚି, ଆପଣ ମୋ ଝିଅର ସମ୍ମାନ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ; ହେଲେ··· (ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ପକେଇଲେ)

ବାସନ୍ତୀ—ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ତୁମେ ଏଇନେ କୋଉଠୁ ପାଇବ ? ପ୍ରମିଳା ତ ଯାହା ଦବାର କଥା ଦେଇ ସାରିଚି ।

ରତିକାନ୍ତ—ଆଉ ଛଅମାସ ପରେ ମୋର ଜୀବନବୀମା ମେଚ୍ୟୁରିଟ୍ କରୁଚି । ମୁଁ କହିଲି, ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଜୀବନବୀମା ମୁଁ ବିଭୂତିର ବାପାଙ୍କ ନାଁରେ ଲେଖିଦେବାକୁ ରାଜି ଅଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—କିନ୍ତୁ ସେ ତ ଆମର ଶେଷ ସମ୍ବଳ···

ରତିକାନ୍ତ—ହଁ ବାସ ! ଝିଅର ସୁଖ ସମ୍ମାନ ପାଇଁ ମୋର ଶେଷ ସମ୍ବଳ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଦାନ କରିଦେବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲି ।

ବାସନ୍ତୀ—ସେମାନେ କ'ଣ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କାରେ ରାଜି ହେଲେନି ?

ରତିକାନ୍ତ—ହୁଏତ ହୋଇଥାନ୍ତେ···କିନ୍ତୁ··· (ଅଟକିଗଲେ)

ବାସନ୍ତୀ—କୁହ; ପୁଣି କଣ ହେଲା ? ଅଟକିଗଲ କାହିଁକି ? (ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲେ)

ରତିକାନ୍ତ—ତୁଣ୍ଡରେ ମୋର ଭାଷାର ଅଭାବ ରହିଯାଉଚି ବାସ··· ଦୁନିଆରେ ଝିଅର ବାପ ହେବା କ'ଣ ଏତେ ଖ୍ରୋଟକଥା ?

ବାସନ୍ତୀ—କ'ଣ ହେଲା କୁହ ? ବଡ଼କୁ ଆଶାକଲେ ଟିକିଏ ତ ହବାକୁ ହୁଏ...

ରତିକାନ୍ତ—ବଙ୍କୁଡ଼ିର ବାପା ହୁଏତ ରାଜି ହୋଇଥାନ୍ତେ । ମୋର ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଦେବା କଥା ଶୁଣି ସେ ତା'ର ଭଣେଇ ଶଶଧର ବାବୁର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲେ; ହେଲେ ଶଶଧରବାବୁ କ'ଣ କହିଲେ ଜାଣ ?

ବାସନ୍ତୀ—କଥାଟାକୁ ଶୀଘ୍ର ସାରିଦିଅ ଭଲ · କାହିଁକି ମୋର ଉତ୍କଣ୍ଠା ବଢ଼ାଉଛ ?

ରତିକାନ୍ତ—ମୁହଁରେ କୁଟୀଳ ହସ ରଖି ଶଶଧରବାବୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ...ରତିକାନ୍ତବାବୁ ଯେତେବେଳେ ଏତେ ଆକୁଳ ଅନୁରୋଧ କଲେଣି, ତେବେ ସେଇ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କାରେ ରାଜି ହୋଇଯାଅ । ଝିଅଟିର ଭବିଷ୍ୟତ ତ ଆମକୁ ଭାବିବାକୁ ହବ । ତାର କି ଦୋଷ ? ସେ ତ ରତିକାନ୍ତ ବାବୁଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ସନ୍ତାନ । ତେଣୁ କୌଣସି ଅବିଶ୍ୱାସର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ । ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନ ହୋଇଥିଲେ ତା'ର ବାପା ମାଆଙ୍କର ବାହାଘରର ତାରିଖ ସଙ୍ଗେ ତା'ର ଜନ୍ମର ତାରିଖଟା ହିସାବ କରି ତଫାତ୍‌ଟା କେତେ ବୁଝିବାକୁ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ବାସନ୍ତୀ—(ବ୍ୟସ୍ତର ଶେଷ ସୀମାକୁ ଯାଇ) ଏକଥା ତୁମେ ଏଇଠି ବନ୍ଦକର । ଏ ପାପ କଥା ମୁଁ ଆଉ ଶୁଣି ପାରିବିନି । ଏତେବଡ଼ ଆଘାତ, ଏତେବଡ଼ ଅପମାନ ପରେ କାହିଁକି ତୁମେ ମତେ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିଛ ଏ ଦୁନିଆରେ ? ମତେ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶେଷ କରିଦିଅ...ହଁ ହଁ, ନିଜ ହାତରେ ନିଜ କଳଙ୍କିନୀ ଘରଣୀର ତଣ୍ଟି ଚିପି ଚିହ୍ନବର୍ତ୍ତି ଲୋପ କରିଦିଅ ।

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧର ବାସ ! ନିଜକୁ ଆଉରି ଶକ୍ତ କର । ସେ ଅପମାନର ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଇଛି । ମୁଁ ସେଇ ଶଶଧରବାବୁଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ବେଶ୍ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ କହିଲି···ଝିଅକୁ ପଛେ ଦାଣ୍ଡର ଭିକାରୀ ସଙ୍ଗେ ବାହା ଦେଇପାରେ, ହେଲେ ଯୋଉ ପରିବାର ଭଲମନ୍ଦ ବିଚାର କରିପାରେ ନା···ଯୋଉମାନେ ମଣିଷକୁ ମଣିଷର ସମ୍ମାନ ଦେଇ ଜାଣନ୍ତିନି, ସେ ପରିବାର ଭିତରକୁ ଜାଣି ଜାଣି ମୋ ଝିଅକୁ ମୁଁ ଦାନ କରି ପାରିବିନି । ଝିଅକୁ ମୋର ଆଗାମୀ ତିଥିରେ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାଦେବି— ହେଲେ ଆପଣଙ୍କ ବିଭୂତି ଭୂଷଣକୁ ନୁହେଁ । ଏଇ ଚେତାବନୀ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ତରକୁ ଅପେକ୍ଷା ନରଖି ମୁଁ ଚାଲି ଆସିଛି ବାସ ! ଊର୍ମିର ବାହାଘର ମୁଁ ତେଣୁ ନିଜେ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଭିତରେ ତୁମେ ଏଇନେ କୋଉଠୁ ବରପାତ୍ର ଖୋଜି ପାଇବ ?

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ନ ପାଇଲେ ନାହିଁ— ପ୍ରମିଳା ଯେମିତି ଚାକିରୀ କରୁଛି, ଊର୍ମିଳା ମଧ୍ୟ ଚାକିରୀ କରିବ । ଝିଅ ତ ମୋର ମୂର୍ଖ ନୁହେଁ ।

ବାସନ୍ତୀ—ହଁ, ଲୋକେ ତୁମକୁ ଖୁବ୍ ପ୍ରଶଂସା କରିବେ । ଝିଅକୁ ପାଠ ପଢ଼େଇଛି ବୋଲି ବାହାନା କରି ତାଙ୍କର ଅର୍ଜିଲା ଟଙ୍କାରେ ଘରେ ବସି ବସି ବେଶ୍ ଦିବ୍ୟ ଶାଳୀଅନ୍ନ ଭୋଜନ କରିବ ।

ରତ୍ନକାନ୍ତ—(ବଡ଼ ପାଟିରେ) ମୁଁ ଆଉ କ'ଣ କରିବି କୁହ ? ଝିଅ ଜନ୍ମ କରିଛି ବୋଲି ଦାନ୍ତରେ ତୃଣ ଧରି କ'ଣ ସେମାନଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ିବି ?

ବାସନ୍ତୀ—ଆଃ—ଟିକଏ ଆସ୍ତେ କଥା କୁହ; ପୁଅ ଝିଅ ଘରେ ଅଛନ୍ତି । ଶୁଣି ପାରିବେ ଯେ—

ରତିକାନ୍ତ—ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଏ ଘଟଣା ଜାଣି ପାରିବେ ବାସ ! ଆମର ଇଜ୍ଜତ୍, ଆମର ପତିଆରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଦାଣ୍ଡରେ ପଡ଼ି ହାଟରେ ଗଡ଼ଗଡ଼ଉଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—ହଉ, ଚୁପ ହୁଅ—ଉର୍ମି ଆସୁଛି । (କଥାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ବଦଳେଇ ନେଇ) (ଉର୍ମି ଆସିଛି—ଏଥର ସେ ସୁନ୍ଦର ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିଛି—ମୁଣ୍ଡରେ ଫୁଲ—ହାତରେ ସରବତ୍) ତୁମେ ଯୋଉ ବାହାଘର ପଲଙ୍କଟା ଆଣିଛ, ପଡ଼ୋଶା ଘର ଆଶା ବୋଉର ଡିଜାଇନ୍‌ଟା ମନକୁ ବେଶ୍ ପାଇଲା । ତେବେ ସେ କହୁଥିଲା, ଦାମ୍‌ଟା ଟିକଏ ବେଶୀ ହୋଇଗଲା । ତା'ର କଏ ଚିହ୍ନାଜଣା ଲୋକ ଅଛି । ତାକୁ ଅର୍ଡ଼ର ଦେଇଥିଲେ ଅନ୍ତତଃ ପଚାଶ ଟଙ୍କା କମ୍ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା ।

ରତିକାନ୍ତ—ହଁ, ପଚାଶଟା ଟଙ୍କା ବେଶୀ ନେଇଗଲେ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନା । ସେ' ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ପଲଙ୍କ ଦେଇ ପାରିଛି, ସେଇ ଯଥେଷ୍ଟ ।

(ଉର୍ମିଳା ସରବତ୍ ଗିଲସ ଆଣି ରତିକାନ୍ତବାବୁଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲା)

ରତିକାନ୍ତ—(ରାଗରେ) କ'ଣ ସେ ?

ଉର୍ମି—ସରବତ୍ ।

ରତିକାନ୍ତ—କିଏ ତତେ ସରବତ୍ ଆଣିବାକୁ କହିଲା ?

ଉର୍ମି—ଟିକୁ ତ କହିଲା—ବାପାଙ୍କୁ ଲେମ୍ବୁ ବେଶି ଦେଇ ସରବତ୍ ଦେଇଆ...

ରତ୍ନକାନ୍ତ—(ଗର୍ଜିଉଠି) ଝୁଲୁ ଏ ହୁକୁମଣ୍ଟ ତତେ ଦେଇଛ ! କୁଆଡ଼େ ଗଲା ସେ ? ମୁଁ କ'ଣ ତାକୁ ସରବତ୍ ପାଇଁ କହିଥିଲି ?

ବାସନ୍ତୀ—ସରବତ୍ ତ ଆସିଲାଣି । ପିଇନେଲେ କ୍ଷତି କ'ଣ ହଉଛି ।

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ନା, ସରବତ୍ ମୁଁ ପିଇବିନି ।

(ବାସନ୍ତୀ ଊର୍ମିଳା ହାତରୁ ସରବତ୍ ନେଇ ରତ୍ନକାନ୍ତ ବାବୁଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼େଇ ଦେଲେ । କୌଣସି କଥା ନକହି ଢକ୍ ଢକ୍ କରି ସେତକ ପିଇଦେଲେ ରତ୍ନକାନ୍ତ । ଗ୍ଲାସ ଧରି ଊର୍ମି ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା)

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ପ୍ରକୃତରେ ମୁଁ ବଡ଼ ଶୋଷିଲା ଥିଲି ବାସ ! ଏ ସରବତ୍ ଗ୍ଲାସ୍‌ଟା ମୋର ଜୀବନୀଶକ୍ତି ପୁଣି ଫେରାଇ ଆଣିଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—ତା'ହେଲେ ମିଛରେ ଝୁଲୁ ଉପରେ କାହିଁକି ବିରକ୍ତ ହଉଥିଲ ?

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ଝୁଲୁର ମୁରବିପଣିଆ ମୁଁ ଜମା ପସନ୍ଦ କରେନି । ମୋର ସରବତ୍ ଦରକାର ହୋଇଥିଲେ ମୁଁ ନିଜେ ଊର୍ମିକୁ କହିଥାନ୍ତି ।

ବାସନ୍ତୀ—ହଉ, ସେ କଥା ଛାଡ଼ । ବିଭୂତିର ବାପାଙ୍କୁ ତ ଚେତାବନୀ ଶୁଣେଇ ଚାଲି ଆସିଲ; ଏବେ ମୋ ଊର୍ମିର ବାହାଘର କେମିତି ହବ ?

ରତ୍ନକାନ୍ତ—(ଆକୁଳ କଣ୍ଠରେ) ସତରେ ବାସ ! କ'ଣ ଏବେ କରାଯିବ ? ଊର୍ମି ପାଇଁ ପାତ୍ର ପାଇବା କୋଉଠୁ ?

ବାସନ୍ତୀ—ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ବାକି ଅଛି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ତ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆସିଚ । ଏବେ କ'ଣ ଦୁଆରେ ଦୁଆରେ ବୁଲି ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହିବ···ଝିଅର ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଗଲା ?

ରତିକାନ୍ତ—(ହତାଶ କଣ୍ଠରେ) ମୁଁ ତ କିଛି ଭାବି ପାରୁ ନି । ସମସ୍ତେ ଯେତେବେଳେ ମତେ ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଯିବାର କାରଣଟା ପଚାରିବେ, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କି ଉତ୍ତର ଦେବି ? ଆମର ସଫେଇଟା ମୁଁ କେମିତି ଦେବି ?

(ଦୁଆରେ ଠକ୍ ଠକ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା)

ଏ ଅସମୟରେ ପୁଣି କିଏ ଆସିଲା ଘରକୁ । ବିଭୂତିର ବାପା କ'ଣ ପୁଣି ଲୋକ ପଠେଇଲେ ?

(ବାସନ୍ତୀ ଚେଆର ଛାଡ଼ି ଉଠି ଠିଆହେଲେ । ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ଉଦବିଗ୍ନତାର ଚିହ୍ନ । କବାଟ ଖୋଲିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଟୁକୁର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଅନ୍ତରାଳରେ ଶୁଣାଗଲା)

ଟୁକୁ—(ଅନ୍ତରାଳରେ) ଆରେ, ରଜତ ଭାଇ ? ? ତୁମର ଏତେ ବେଗି କାମ ସରିଗଲା ? ସବୁଗୁଡ଼ାକ ଦାମିକା ଶାଢ଼ୀ ଆଣିଚ ତ ?

ବାସନ୍ତୀ—ହେଇଟି, ରଜତ ବଜାରରୁ ଫେରି ଆସିଲାଣି । ଏବେ ତ ସବୁ ମୁସ୍କିଲ୍ ହେଲା······

ରତିକାନ୍ତ—ମୁସ୍କିଲ୍ ହେଲା ? କାହିଁକି ?

ବାସନ୍ତୀ—(ନିଜକୁ ସଜତ କରିନେଇ) ନା; ମୁଁ କହୁଥିଲି, ଏ ଖବରଟା ସେ ଜାଣିଗଲେ ହଠାତ୍ କାନକୁ କାନ ପାଞ୍ଚକାନ ହେଇଯିବ ।

ରତିକାନ୍ତ—ରଜତଙ୍କୁ ନ କହିଲେ ସେ ଜାଣିବ କେମିତି ? ଆଉ ତା'ଛଡ଼ା, ସେ'ତ ଆମ ଘରର ଲୋକ । ତାକୁ ଏ ଖବରଟା କହିଲେ ସେ ପାଞ୍ଚକାନ କରିବ କାହିଁକି ? ତାକୁ ମୋ ପାଖକୁ ଡାକିଲ !

ବାସନ୍ତୀ—(ଭୟରେ) ତୁମେ କ'ଣ ରଜତକୁ ସବୁ କଥା କହିଦେବ ?

ରତିକାନ୍ତ—ନା—ନା, ସବୁ କଥା କାହିଁକି କହିବ ? ତେବେ ହଁ, (କିଛିକ୍ଷଣ ଚିନ୍ତା କରି) ତୁମେ ଚୁପ୍ ରହିବ ବାସ ! ଯାହା କହିବାର କଥା, ମୁଁ ତାକୁ କହିବ । (ଡାକିଲେ) ରଜତ୍··· ରଜତ୍······

ରଜତ୍—(ଅନ୍ତରାଳରେ) ଯାଉଛି ଆଜ୍ଞା······

(କିଛି ସମୟ ପରେ ନୂଆ ଶାଢ଼ୀ ପ୍ୟାକେଟ୍ ସହିତ ପ୍ରବେଶ କଲା ରଜତ୍···ପଛରେ ତାର ଟ୍ରଙ୍କୁ । ଟେବୁଲ ଉପରେ ଲୁଗା ବଣ୍ଡିଲ ରଖିଲା ।)

ରଜତ୍—ଊର୍ମି ପାଇଁ ସାତଖଣ୍ଡି ଦାମିକା ଶାଢ଼ୀ ଆସିଛି । ଜ୍ବାଇଁର ପ୍ରଥମ ବରଣ, ଦ୍ୱିତୀୟ ବରଣ ଲୁଗା ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଅଛି । ଶାଶୁ ଓଳଗା, ନଣନ୍ଦପୁଚ୍ଛିଲା ସବୁ କଣା ହୋଇ ଯାଇଛି । ଦେଖନ୍ତୁ, ମୁଁ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଖୋଲି ଦଉଛି । (ପ୍ୟାକେଟ୍ ଖୋଲିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ)

ରତିକାନ୍ତ—ନା—ନା, ସେ ସବୁ ଏଇନେ ଥାଉ । ତୁମେ ତ ସବୁ ଦେଖି ଗୁହିଁ ଆଣିଛ । ଆଉ ଦେଖିବ କ'ଣ ? ତୁମେ ବସ ! ଚୁ' ଖାଇଛ କି ନାହିଁ କହିଲ ? ନା—ନା; ଏ ଗରମରେ

ଟୁ’ ଆଉ ଖାଇବ କାହିଁକ ? ଏ ଟୁକୁ ! ଉମିକୁ କହ, ରଜତ ପାଇଁ ଲେମ୍ବୁଦିଆ ସରବତ୍ ଗିଲାସେ ଆଣୁ ।

(ଟୁକୁ ବାସନ୍ତୀଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ମୁରୁକିହସା ଦେଲା— ତା’ପରେ ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ ।)

ରତିକାନ୍ତ—(ବଡ଼ପାଟିରେ) ଆରେ ହିଁ; ହି’ଟା ମିଠା ମଧ୍ୟ ସରବତ୍ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିବୁ ଟୁକୁ !

ବାସନ୍ତୀ—ଆଚ୍ଛା ରଜତ ! ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ବଜାରରେ ଖୁବ୍ ବୁଲାବୁଲି କରିଚ; କ’ଣ ଗାଧୋଇବା ଦରକାର ପଡ଼ୁଚି ?

ରଜତ୍—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ମତେ ଗାଧୋଇବାକୁ କହୁଚ ମାଉସୀ ?

ବାସନ୍ତୀ—ହିଁ ଆସ······ସାବୁନ, ଟାଓ୍ୱେଲ୍ ମୁଁ ଗାଧୁଆଘରକୁ ପଠେଇ ଦଉଚି ।

ରତିକାନ୍ତ—ତୁମର ଏ ଉଦ୍‌ଭଟ ଖିଆଲ କାହିଁକି ବାସ ? ଅବେଳାରେ ସେ କାହିଁକି ଗାଧୋଇବ, ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁନି । ନା ରଜତ୍ ! ରାତିରେ ଗାଧୋଇଲେ ତୁମ ଦେହରେ ଥଣ୍ଡା ଲାଗିବ । ସରବତ୍ ଆଉ ମିଠା ଖାଇ ତୁମେ ବରଂ ମୋର ପାଖରେ ବିଶ୍ରାମ ନିଅ ।

ବାସନ୍ତୀ—ସରବତ୍ ତିଆରି କରୁ କରୁ ନିଶ୍ଚୟ ସମୟ ଲାଗିବ । ରଜତ ବରଂ ଏଇ ସମୟ ଭିତରେ ଆଉ କୋଉଠି ଟିକିଏ ବୁଲିଆସୁ । ମୁଁ ଟୁକୁକୁ କହୁଚି, ସେ ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବ ।

ରତିକାନ୍ତ—ଆଚ୍ଛା ବାସ, ତୁମର କ’ଣ କିଛି କାଣ୍ଡଜ୍ଞାନ ନାହିଁ ? ଏଇନେ କହିଲ, ବଜାରରେ ଖୁବ୍ ବୁଲାବୁଲି କରିଚି । ପୁଣି

କୋଉ ବୁଦ୍ଧିରେ କହୁଚ, ଟୁକୁକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଆଉ ଥରେ ବୁଲି ଆସିବାକୁ । ତୁମେ ବରଂ ଗୋଟାଏ କାମ କର ବାସ ! ତୁମେ ଭିତରକୁ ଯାଇ ରନ୍ଧାବଢ଼ା କଥା ବୁଝ, ମୁଁ ଆଉ ରଜତ୍ ଏଇଠି ବସି କିଛି ସମୟ ଖୁସି ଗପ କରିବୁ ।

ରଜତ୍—ହଁ ମାଉସୀ ! ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ମୁଁ ଏକାବେଳେକେ ରାଜି । ମୁଁ ଆଜି ବଡ଼ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଚି । ଆଉ ବୁଲିଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ଆପଣ ଖାଇବା କଥା ବୁଝନ୍ତୁ—

ବାସନ୍ତୀ—ନା, ସେ ଦାୟିତ୍ୱ ମୁଁ ଉର୍ମି ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇଚି । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଗଳ୍ପ-ଆସରରେ ଯୋଗଦେବି । ଆଚ୍ଛା ରଜତ୍ ! ଏ ଯୋଉ ଚାଳ, ଅଟା ବଜାରରେ ମିଳୁଚି, ଯା'ର କେବେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହବ କହିଲ ?

ରତିକାନ୍ତ—(ରାଗରେ ବାସନ୍ତୀଙ୍କୁ ଚାହିଁ) ସେ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ ରଜତ୍ ! ତୁମର ଗୋଷ କ'ଣ କହିଲ ?

ରଜତ୍—ଆମର ଗୋଷ ?

ବାସନ୍ତୀ—ଆଚ୍ଛା ରଜତ୍ ! ତୁମେ ବଲାଙ୍ଗୀରରେ କୁଆଡ଼େ ମାଛ ଖାଇବାକୁ ପାଅନା ? ସେଠି ମାଛ କ'ଣ ଖୁବ୍ ମହରଗ ?

ରତିକାନ୍ତ—ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି ବାସ ! ତୁମେ ଆମର କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଚ କାହିଁକି ?

ବାସନ୍ତୀ—ନା-ନା, ମୁଁ କାହିଁକି ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବି ? ତୁମେ ତୁମର କଥାବାର୍ତ୍ତା କର । ତେବେ ଉର୍ମି କାହିଁକି ସରବତ୍ ଏ ଯାଏ ଆଣିଲାନି ? (ଡାକିଲେ) ଉର୍ମି ! (ଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ)

ରତିକାନ୍ତ—ତୁମେ କ'ଣ ତାକୁ ଡାକିବାକୁ ଯାଇଥିଲ ?

ବାସନ୍ତୀ—ହଁ; ଗୋଟାକ ଧାଳ ଧନ ଘରେ ସେ ଏକୁଟିଆ ରହିଲାଣି । ସେ ବରଂ ଏଇଠି ଆସି ତୁମ ସହିତ ଗପସପ କରୁ । ଟୁକୁ ମଧ୍ୟ ଆସିବା ଦରକାର ।

ରତିକାନ୍ତ—ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ସେମାନେ କାହିଁକି ଏଠିକି ଆସିବେ ?

ରଜତ୍—ନା ମାଉସୀ ! ସେମାନେ ଏଠିକି ଆସିବା କିଛି ଦରକାର ପଡ଼ୁନି ।

ରତିକାନ୍ତ—ଶୁଣ ରଜତ୍ ! କୌଣସି ଗୌରଚନ୍ଦ୍ରିକା ନ ବଖାଣି ମୁଁ ତୁମକୁ ଖୋଲିଖୋଲି ଗୋଟାଏ କଥା ପଚାରିବି ?

ରଜତ୍—ହଁ, ପଚାରନ୍ତୁ !

ରତିକାନ୍ତ—ତୁମେ ମୋର ଝିଅକୁ ବାହାହେବ ?

ରଜତ୍—(ଚମକି ଉଠି) କ'ଣ କହିଲେ ? ବାହା ହେବି ? କାହାକୁ ?

(ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇଉଠିଛି)

ରତିକାନ୍ତ—କାହାକୁ ବୋଲି କ'ଣ ପଚାରୁଛ ରଜତ୍ ? ଝିଅ ତ ସବୁବେଳେ ତୁମରି ଆଗରେ—ମୁଁ କ'ଣ ଆଉ କାହା ଘରୁ ଝିଅ ଆଣି ତୁମକୁ ବାହା ହବାକୁ କହୁଛି ?

ରଜତ୍—(ଆନନ୍ଦରେ ମୁହଁ ତା'ର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଲା) ଦେଖନ୍ତୁ; ଆପଣ ଯେବେ ମତେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଭାବୁଚନ୍ତି, ତେବେ ଏ ଆଦେଶ ଆପଣଙ୍କର ମୁଁ ମୁଣ୍ଡପାତି ଗ୍ରହଣ କରିନେବି ।

ବାସନ୍ତୀ—(ରତିକାନ୍ତଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି) ଦେଖ, ରଜତ୍‌କୁ ସବୁ କଥା ବୁଝେଇ ଦିଅ । ପରେ ଯେମିତି ସେ ଆମକୁ ଭୁଲ୍ ନ ବୁଝେ ।

ରତ୍ତିକାନ୍ତ—ଆରେ ସେ ଆମକୁ ଭୁଲ୍ ବୁଝିବ କାହିଁକି ? ସେ'ଠା ଖୁବ୍ ଖୋଲଖୋଲ କଥା । ମୁଁ ପଗ୍ଗୁରୁଛି; ସେ ମତେ ହଁ କି ନାହିଁ କହିବ । ତୁମେ ବୁଝି ସୁଝି ଉତ୍ତର ଦିଅ ରଜତ୍ !

ରଜତ୍—ମୁଁ ଠିକ୍ ବୁଝିଛି ଆଜ୍ଞା ! ସତ କହିଲେ, ପ୍ରସ୍ତାବଟା ମୁଁ ଆଜି ଆପଣଙ୍କୁ ଦେବି ବୋଲି ଭାବୁଥିଲି ।

ରତ୍ତିକାନ୍ତ—ତୁମେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲ ? ତା'ହେଲେ ତୁମେ କ'ଣ ଘଟଣାଟା ଜାଣ ନା କ'ଣ ?

ରଜତ୍ - କୋଉ ଘଟଣା ଆଜ୍ଞା ?

ବାସନ୍ତୀ—ନା-ନା, ଘଟଣା ଫଟଣା କିଛି ନାହିଁ । ତୁମେ ରଜତ୍‌କୁ ସବୁ କଥା ଖୋଲି କହୁନ କାହିଁକି ?

ରତ୍ତିକାନ୍ତ—ଶୁଣ ରଜତ୍ ! ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ କରି କହି ପାରୁନି । ତେବେ ଭବିଷ୍ୟତ ବର୍ଷ ତଳର ଗୋଟାଏ ଅର୍ଥହୀନ ଗୁଜବ୍ ତୁମ କାନକୁ ଆସିପାରେ । ତୁମେ କିନ୍ତୁ ସେ କୁତ୍ସାରଟନାରେ···

ରଜତ୍—ନାଇଁ ଆଜ୍ଞା, କୌଣସି ଗୁଜବ୍ ଶୁଣିବା ଲୋକ ମୁଁ ନୁହେଁ । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ବେଶ୍ ଜାଣେ । ଆପଣମାନେ ମତେ ଘରର ପୁଅ ହିସାବରେ ଦେଖନ୍ତି ।

ରତ୍ତିକାନ୍ତ—ତୁମେ ତା'ହେଲେ ମୋ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜି ?

ରଜତ୍ ଆପଣ ଯାହା ଆଦେଶ ଦେବେ, ସେଇଆ ହେବ ।

ରତ୍ତିକାନ୍ତ— ସଦା କହେ, ତୁମର ପଅରଦିନ ବାହାଘର !

ରଜତ୍ - ପଅର ଦିନ ??

ରତ୍ତିକାନ୍ତ—ହଁ, କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ବାହାଘରର ଆୟୋଜନ ତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଅବଶ୍ୟ ତୁମ ତରଫରୁ କିଛି

ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ ହବ । ତେବେ ତୁମକୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ସେ ଦିଗରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

ରଜତ୍—ମୋର କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା ! ତେବେ ଆପଣ ଏ ବିଷୟରେ ମାଆଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ।

ରତିକାନ୍ତ—ତୁମ ମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ମତେ ଯିବାକୁ କହୁଚ ? ବେଶ୍ ମୁଁ ଯିବ; ହେଲେ ସେ ମୋ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜି ହେବେ ତ ?

ରଜତ—ତାଙ୍କୁ ରାଜି କରେଇବା ସେମିତି କିଛି ବଡ଼ କଥା ନୁହେ । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ରାଜି ହେବେ । ସେ ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ମୋର ।

ରତିକାନ୍ତ—ତା'ହେଲେ ଚାଲ ରଜତ୍ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମ ମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ମୁଁ ଯିବ, ଚାଲ·· (ଉଠି ଠିଆହେଲେ)

ବାସନ୍ତୀ—ଟିକିଏ ଅପେକ୍ଷା କର । ଊର୍ମି ବୋଧେ ରଜତ୍ ପାଇଁ ସରବତ୍ ନେଇ ଆସୁଚି ।

ରତିକାନ୍ତ--ଆରେ ସତେ ତ···ନଖାଇ ତୁମେ ଯିବ ବା କେମିତି ? ଊର୍ମି ! (ଡାକିଲେ)

ଊର୍ମିଳା—(ଭିତରୁ) ଯାଉଚି ବାପା···

(ହାତରେ ସରବତ୍ ଓ ମିଠା ଧରି ପ୍ରବେଶକଲା ଊର୍ମିଳା । ପଛରେ ଟୁକୁ ମଧ୍ୟ ହସି ହସି ଆସିଚି ଓ ସିଧା ଝରକା ପାଖକୁ ଯାଇଚି । ରଜତକୁ ସରବତ୍ ଓ ମିଠା ଦେଇ ଊର୍ମିଳା ଚାଲି ଯାଉଥିଲା ।···)

ରତିକାନ୍ତ—ଯାଆନା ଊର୍ମି ! ଅପେକ୍ଷା କର । (ଊର୍ମିଳା ବାସନ୍ତୀଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆହେଲା)

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ମୋ ଊର୍ମିର ବେଶ ପରିପାଟୀ ଦେଖୁଚ ତ ରଜତ ? କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ମାନୁଚ !

ରଜତ—(ଊର୍ମିକୁ ସହଜ ଭାବରେ ଚାହିଁ) ଆପଣଙ୍କ ଊର୍ମିର ଡ୍ରେସ୍ଟା ବାସ୍ତବିକ୍ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ।

ଊର୍ମିଳା—(ହସି ହସି) ସତେ ? ମୋ ଡ୍ରେସର ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଦେଲଣି, ତୁମକୁ ଆଜ ଦ'ଟା ରସଗୋଲା ଆଣିଦିଏ ରଜତ ଭାଇ !

ବାସନ୍ତୀ—ରଜତକୁ ଆଉ ଭାଇ ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରିବୁନି ଊର୍ମି !

ଊର୍ମିଳା—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) କାହିଁକି ମା' ?

(ରଜତ ଓ ଟୁନ୍କୁ ଉଭୟେ ମଧ୍ୟ ଚକିତରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ)

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ସେଇ କଥା କହିବ ବୋଲି ମୁଁ ତତେ ଡାକଥିଲି । ସବୁ କଥା ତୋର ପ୍ରଥମେ ଜାଣିବା ଦରକାର ।

ଊର୍ମିଳା—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) କ'ଣ ଆପଣ କହୁଚନ୍ତି ବାପା ! ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନି ।

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ବୁଝିବୁ, ବୁଝିବୁ ଝିଅ ! ବିଭୂତିର ବାପା ପନ୍ଦର-ମିନିଟ୍ ତଳେ ଏ ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲେ । ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ ସେ ଆମ ଘରେ ବାହା ଦେବେ ନି ।

ରଜତ—(ଚମକି ଉଠି) ଆପଣ ଏ'କ'ଣ କହୁଚନ୍ତି ? ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲେ ?

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ତୁମେ କ'ଣ ଏ ଯାଏ ଘଟଣାଟା ବୁଝି ପାରିନାହିଁ ରଜତ୍ ? ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାଙ୍ଗି ନ ଥିଲେ ତୁମକୁ ମୁଁ କାହିଁକି ଅନୁରୋଧ କରିଥାନ୍ତି ?

ଊର୍ମିଳା—(ବାସନ୍ତୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ) ମାଆ ! (କଣ୍ଠ ତା'ର କରୁଣ) (ବାସନ୍ତୀ ଆଗ୍ରହରେ ତାକୁ ଯାକ ଧରଲେ)

ରତିକାନ୍ତ—ବ୍ୟସ୍ତ ହବୁନ ଊର୍ମି ! ପଅରଦିନ ସେଇ ଶୁଭଲଗ୍ନରେ ମୁଁ ତତେ ନିଶ୍ଚୟ ବାହା ଦଉଚି ।

ଟୁଲୁ—ପାବଟି କଏ ବାପା ? ଘୁଁ' ଭିତରେ ନୂଆପାତ୍ର କ'ଣ ଯୋଗାଡ଼ ହେଇ ପାରଲା ?

ରତିକାନ୍ତ—(ଆଖି ବଡ଼କରି) ତୁ ଚୁପ୍‌କର ଟୁଲୁ ! ଏ ବିଷୟରେ ତୋର କିଛି ଟିପପଣୀ ଦେବା ଦରକାର ନାହିଁ । (ଊର୍ମି ଆଡ଼କୁ ସହଜଭାବରେ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ) ହଁ—ଊର୍ମି ! ରଜତ୍‌ପରି ଉଦାରମନା ଯୁବକ ମୁଁ ଆଉ କୋଉଠି ଦେଖିନାହିଁ । ମୋର ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ସେ ରାଜି ହେଇ ଯାଇଚି । ତା'ର ପାଖରେ ତତେ ସାରା ଜୀବନ କାଟିବାକୁ ହବ ।

(ଏ ସମୟରେ ରଜତ୍‌ର ସରବତ୍ ଖିଆ ଚାଲିଥିଲା । ରତିକାନ୍ତବାବୁଙ୍କ ଶେଷ କଥାରେ ତା'ର ବିସ୍ମୟର ଆଉ ଅନ୍ତ ରହିଲା ନାହିଁ । ଫଳରେ ଠିକ ପାଣି ଢୋକ ନ ପାରି ତା'ର କାଶ ଉଠିଚି ।···ଊର୍ମିଳାର ମୁହଁ ଲାଜରେ ତଳକୁ ହୋଇଗଲା—ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଟୁଲୁ ମୁହଁରେ ଫୁଟିଉଠିଲା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହାସ୍ୟରେଖା)

ରତିକାନ୍ତ—ଏ ବାହାଘରରେ ତୋର ମତ କ'ଣ ଊର୍ମି ?

ଊର୍ମିଳା—(ନିଷ୍ପୃହ ସ୍ୱରରେ) ମତେ କାହିଁକି ପଚାରୁଚ ବାପା ? ମୋ ମତରେ ଯାଏ କେତେ ଆସେ କ'ଣ ? ଆପଣ

ଯାହା ଠିକ୍ କରୁଚନ୍ତି, ମୁଁ ତାକୁଇ ମାନିବି । (ତରତରରେ ଚାଲିଗଲି ଭିତରକୁ)

ରଜତ୍—ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଏକଥା ଚିନ୍ତା କରିନି ଆଜ୍ଞା ! ମୁଁ ଭାବିଥିଲି—

ଠୁକୁ—ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରମିଳା ଅପା କଥା ଭାବିଥିବ ରଜତ୍‌ଭାଇ !

ବାସନ୍ତୀ—(ଆକଟ ଗଳାରେ) ଠୁକୁ !!

ଠୁକୁ—ମୁଁ କ'ଣ କିଛି ଭୁଲ୍ କହିଚି ରଜତ୍‌ଭାଇ ?

ରଜତ୍—(ହଠାତ୍ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ) ହଁ ! ମୁଁ ତା'ର କଥାହିଁ ଭାବିଥିଲି । କିନ୍ତୁ···

ରତିକାନ୍ତ—ପ୍ରମିଳାର କଥା ଭାବିଥିଲ ? କାହିଁକି ?

ରଜତ୍—ଭାବିଥିଲି···ମାନେ, ଭାବିଥିଲି; ମାନେ···ପ୍ରମିଳା ବିଷୟରେ ଗୋଟାଏ କଥା ଆପଣଙ୍କୁ କହିବି ବୋଲି ଠିକ୍ କରିଥିଲି ।

ରତିକାନ୍ତ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ପ୍ରମିଳା ବିଷୟରେ ? କୋଉ କଥା ?

ବାସନ୍ତୀ—(ଶଙ୍କିତ କଣ୍ଠରେ) ତା'କଥା କାହିଁକି ଏଠି ପଡ଼ିଚି ? ଯାହା ଠିକ୍ ହବାର କଥା, ତା'ତ ହୋଇଗଲା ।

ରଜତ୍—ଆପଣମାନେ ମତେ ଭୁଲ୍ ବୁଝିବେନି । ମୁଁ କହୁଥିଲି···

ଠୁକୁ—(କଥାରେ ବାଧା ଦେଇ) ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝି ପାରୁନ ମା, ରଜତ୍‌ଭାଇ କହୁଥିଲେ···ଅପା ହେଲା ବୟସରେ ବଡ଼, ଜ୍ଞାନରେ ବଡ଼ । ତା'ର ବାହାଘର ଆଗରୁ ଉର୍ମିଅପାର ବାହାଘର ହବାଟା ଆଦୌ ଠିକ୍ ନୁହେଁ । କ'ଣ, ଏଇୟା ନା ରଜତ୍‌ଭାଇ ?

ରଜତ୍—ହଁ, ସେ'ତ ନିଶ୍ଚୟ ସତ କଥା । ତା'ଛଡ଼ା···

ରତିକାନ୍ତ—(କଥାରେ ବାଧା ଦେଇ) ନା-ନା; ସେ ଚିନ୍ତା ତୁମର କାହାର କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଜଣ ଜଣ କରି

ସମସ୍ତଙ୍କର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁଁ କରିବି । ପ୍ରଥମେ ତୁମେ ମତେ ଏ ଉପସ୍ଥିତ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କର । ପଅରଦିନ ବିବାହ ଲଗ୍ନ । ଆଉ ଦିନ ନାହିଁ ।

ରଜତ୍—(ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ) କିନ୍ତୁ…କିନ୍ତୁ…ମୋର ଯେ ଗୋଟିଏ ଅସୁବିଧା ଅଛି…

ରତିକାନ୍ତ—ତୁମର ପୁଣି କୋଉ ଅସୁବିଧା ?

ବାସନ୍ତୀ—ସବୁ ଅସୁବିଧାକୁ ସୁବିଧା କରିନିଅ ରଜତ୍ ! ଆମର ତ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ ।

ରଜତ୍—କିନ୍ତୁ ପ୍ରମିଳା…(କ'ଣ କହିବ କିଛି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲାନି)

ଟିକୁ—ତୁମେ ମିଛରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହଉଚ ରଜତ୍‌ଭାଇ ! ଅପାର ବାହାହବାକୁ ମନ ନାହିଁ ବୋଲି ତା'ର ଶୁଭ ଶଙ୍ଖ ବାଜିନି । ନ ହେଲେ ତା'ପାଇଁ କ'ଣ ପାତ୍ରର ଅଭାବ ଅଛି ? ଯୁଁ। ଭିତରେ କେତେ ଭଲ ଭଲ ପ୍ରସ୍ତାବ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଲାଣି । କୁହନା ବାପା…ଏଇ ଗଲା ସୋମବାର ଦିନ କିଏ ଆସିଥିଲେ ?

ବାସନ୍ତୀ—ହଁ, ହଁ; କେତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜାଗାରୁ ପ୍ରମିଳା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଲାଣି । ଏଇତ…ସେଦିନ ତୁମେ କାହା କଥା କହୁଥିଲ…ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗର ଅଫିସର…

(ରତିକାନ୍ତବାବୁ ଏ କଥାର ଗୋଟାଏ ବର୍ଣ୍ଣ ବି ବୁଝି ପାରିଲେନି; କିନ୍ତୁ ଅଗତ୍ୟା ମା'ପୁଅଙ୍କ କଥାରେ ହଁ ଭରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ ।)

ରତିକାନ୍ତ—ହଁ-ହଁ, ଦୁଇ ତିନିଟା ଜାଗାରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଲାଣି ।

ଝୁନୁ—ଅପାର ଚିନ୍ତା ତୁମେ କରିବନି ରଜତଭାଇ ! ବାପା ତାକୁ ଠିକ୍ ଯୋଗ୍ୟ ପାତ୍ର ଦେଖି ଦେବେ । ମୋର ମନେହୁଏ, ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କର ସମ୍ପର୍କଟା ସେଇ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଅଫିସର୍…

ରତିକାନ୍ତ—(ବିରକ୍ତିରେ) ଆଃ ! ତୁମମାନଙ୍କର କାହିଁକି ସେ ବାଜେ କଥା ପଡ଼ିଚି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ୟା ହେଲା ଊର୍ମିଳାର ବାହାଘର । ତୁମେମାନେ ପ୍ରମିଳାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଏତେ କଥା କହୁଚ କାହିଁକି ? (ଊର୍ମିଳା ପୁଣି ଆସିଚି)

ରଜତ୍—କିନ୍ତୁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆପଣ ମୋ କହିବା କଥା ଟିକେ ବିଚାର କରନ୍ତୁ…

ରତିକାନ୍ତ—ତୁମେ କ'ଣ ପ୍ରମିଳା ବିଷୟରେ କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଚ ?

ରଜତ୍—ଆଜ୍ଞା ହଁ !

ରତିକାନ୍ତ—କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ । ତା' ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ସମୟ ନାହିଁ ।

ଊର୍ମିଳା—ବାପା ! ତୁମେ କାହିଁକି ରଜତଭାଇଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରୁଚ ? ତାଙ୍କର ହୁଏତ ତୁମ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ।

ରତିକାନ୍ତ—ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ? ନା-ନା; ସେ ମତେ କଥା ଦେଇଚି । ତୁମେଇ ପୁଚ୍ଛ ରଜତ୍—ମୋର ପ୍ରସ୍ତାବରେ ତୁମେ ରାଜି ହୋଇନ ?

ରଜତ୍—ହଁ ଆଜ୍ଞା ! ରାଜି ହୋଇଚି; କିନ୍ତୁ…

ରତିକାନ୍ତ—ପୁଣି କିନ୍ତୁ କ'ଣ ? ସମ୍ମତି ଦେଲା ପରେ କିନ୍ତୁର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ ।

ଊର୍ମିଳା—ବାପା, ତୁମେ ରଜତ୍‌ଭାଇଙ୍କୁ ଏଭଳି ଭାବରେ ବାଧ କରନ୍ତି ?

ବାସନ୍ତୀ—ଆମେ କେହି ବାଧ କରୁନୁ ଊର୍ମି ! ବିପଦରେ ପଡ଼ିଚୁ ବୋଲି ଅନୁରୋଧ କରୁଚୁ । ରଜତ୍ ଆମର ଅତି ଆତ୍ମୀୟ । ସେ ଯେବେ ଆମକୁ ଭୁଲ୍ ବୁଝେ, ତେବେ ମୋର ଅବଶ୍ୟ କିଛି କହିବାର ନାହିଁ । ଦୁଇଦିନ ପୂର୍ବରୁ ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଯିବା ଯେ କି ଲୋକହସା କଥା, ସେ କଥା କ'ଣ ତୁମେ ସବୁ କେହି ବୁଝି ପାରୁନାହଁ ? ଏ ବାହାଘର ନ ହେଲେ ଆମେ କ'ଣ ମୁଣ୍ଡଟେକି ବାଣ୍ଟରେ ଚାଲି ପାରିବା ?

(ଶେଷ ଆଡ଼କୁ କଣ୍ଠସ୍ୱର ଊଜାଣିଆ ହୋଇଉଠିଚି)

ରଜତ୍—ଆପଣମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଭୁଲ୍ ବୁଝୁନି ମାଉସୀ ! ମୁଁ ଜାଣେ, ମତେ ଆପଣମାନେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାଧ କରୁନାହାନ୍ତି । ତେବେ ମୋର କେବଳ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବାର ଥିଲା···

ରତିକାନ୍ତ—(ବାଧା ଦେଇ) ଦେଖ ରଜତ୍ ! ମୁଁ ଅତି ନିଷ୍କପଟ ଲୋକ । ତୁମେ ମତେ ସିଧା ସଳଖ ଉତ୍ତର ଦିଅ । ମୁଁ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଚି । ତୁମ ନିକଟରେ କୌଣସି କଥା ଗୁପ୍ତ ମୁଁ ରଖିନି । ଅନୁନୟ ବିନୟ କରି ପଚାରୁଚି······ମୋ ଝିଅକୁ ତୁମେ ବାହା ହେବ କି ନାହିଁ; ତୁମେ କହୁଚ······ ଆମେ ଯେବେ ତୁମକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚନା କରୁ, ତେବେ ତୁମେ ଆମର ଆଦେଶ ମୁଣ୍ଡ ପାତି ଗ୍ରହଣ କରିନେବ । ଏଇ ଟିକିକ ତଳର କଥା—ଏଥିରେ କ'ଣ କିଛି ମିଛ କଥା ରହିଚି ?

ରଜତ୍—ନାଇଁ ଅପା! ଆପଣ ଯାହା କହୁଲେ ସବୁ ସତ ହେଲେ ମୁଁ କ'ଣ କରୁଚକ......

ଊର୍ମିଳା—(ସାମାନ୍ୟ ଚଡ଼ା କଣ୍ଠରେ) ଆପଣଙ୍କୁ ଆଉ କିଛି କଥା କହିବାକୁ ହବନି ରଜତ୍ ଭାଇ ! ମୋର ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଚି ଯେତେବେଳେ, ସେ ଆଉ ଯୋଡ଼ି ହବନି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ବାହା ହେବାକୁ ଚାହେଁନା ।

ବାସନ୍ତୀ—ସେ' ତୁ କ'ଣ କହୁଚୁ ଊର୍ମି ?

ଊର୍ମିଳା—ଠିକ୍ ଛଡ଼ା ଭୁଲ କହୁନି ମା' ! ମୁଁ ତୁମର ଝିଅ ସତ; ହେଲେ ତୁମେ ମତେ ଯାହାକୁ ଇଚ୍ଛା ତାକୁ ବାହାହବାକୁ ବାଧ କରିବା ଅନ୍ୟାୟ । ମୋର ଶେଷ କଥା, ଏ ବାହାଘର ହେଇ ପାରିବନି ।

ରତିକାନ୍ତ—ଅବୁଝା ହୋ'ନା ଊର୍ମି···ମୋ କଥା ଶୁଣ୍ !

ଊର୍ମିଳା—ମୁଁ କାହାରି କଥା ଆଉ ଶୁଣିବାକୁ ଚାହେଁନା । ଏ କାନ ଦି'ଟା ଯଥେଷ୍ଟ ଶୁଣିଲଣି; ଆଉ କିଛି ବାକି ନାହିଁ ।

ରତିକାନ୍ତ—ମୋର ମାନସମ୍ମାନ ସବୁ ତଳେ ପଡ଼ିଯିବ ମା' ! ନିମନ୍ତ୍ରଣ ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କରି ସାରିଚି । ବର୍ତ୍ତମାନ ବାହାଘର ବନ୍ଦ ହେଇଗଲେ ମୋର ଇଜ୍ଜତ୍, ମୋର ପତିଆରା ଦାଣ୍ଡର ଧୂଳିରେ ଲୋଟିଯିବ ।

ଊର୍ମିଳା—(ଚଡ଼ାସ୍ୱରରେ) ତୁମେ ଏତେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ବାପା ? ତୁମେ କେବଳ ତୁମର ଇଜ୍ଜତ୍, ତୁମର ପତିଆରା କଥା ଭାବୁଚ ? ଝିଅ ବୋଲି ମୋର ଇଜ୍ଜତ୍ ନାହିଁ, ପତିଆରା ନାହିଁ ।

ଝୁନୁ—କିଏ କହିଲା ନାହିଁ ? ରୁଷିଆ କି ଆମେରିକାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ ମହାକାଶ ଯାତ୍ରୀ ହେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ହୁଏତ ତତେ ମିଳିଥାନ୍ତା ଉର୍ମିଅପା !

(ରଜତ୍ ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା । ତା' ତୁଣ୍ଡରେ କଥା ନାହିଁ)

ଉର୍ମିଳା—ଆପଣ ଆଉ ଦାରୁଭୂତମୁରାରି ହୋଇ ବସି ରହିଲେ କାହିଁକି ? ଯାଆନ୍ତୁ······ରାତି ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଚି । ଏଥର ନିଜର ଘରକୁ ଯାଆନ୍ତୁ । ଆମର ପାରିବାରିକ ଅଶାନ୍ତି ଭିତରେ ଆପଣ ନିଜକୁ ଜଡ଼ିତ କରୁଚନ୍ତି କାହିଁକି ? ଯାଆନ୍ତୁ······

ରଜତ୍—(ଉର୍ମିଳା ପାଖକୁ ଯାଇ) ଉର୍ମିଳା ! ମୁଁ ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ସ୍କୁଲ ମାଷ୍ଟର । ମୋ ସଙ୍ଗେ ସଂସାର ଗଢ଼ିବାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ତୁମେ କ'ଣ କଷ୍ଟ ବୋଧ କରିବନି ?

ଉର୍ମିଳା—ଏ ପ୍ରଶ୍ନର କୌଣସି ଅର୍ଥ ନାହିଁ । ମୋର ଯାହା କହିବାର କଥା, ମୁଁ କହି ସାରିଚି । ଆପଣ ଘରକୁ ଫେରନ୍ତୁ ।

ରଜତ୍—ଘରକୁ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଯିବି ଉର୍ମିଳା ! ତେବେ ଏକା ନୁହେଁ, ମଉସା ମଧ୍ୟ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବେ । ମୋ ମାଆଙ୍କ ନିକଟରେ ବାହାଘର ଆଜି ନିଷ୍ପତ୍ତି ହବ ।

ଉର୍ମିଳା—ମୁଁ କାହାର ଦୟାର ପାତ୍ର ହୋଇ ଜୀବନ ସଙ୍ଗିନୀ ହବାକୁ ଚାହେଁ ନା······

ରଜତ୍—ଏଥିରେ ଦୟାର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ ଉର୍ମିଳା ! ମୁଁ ତ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ମତ ଦେଇଚି । ତମର ବାପା ଆଉ ମା' ମତରେ

ଖୁବ୍ ଆଦର ଯତ୍ନ କରନ୍ତୁ । ମୁଁ ଭାବୁଚି······ଏଇଟା ମୋର ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ଟୁଲୁ—ଧନ୍ୟବାଦ ରଜତ୍ ଭାଇ ! କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଜ୍ଞାନଟା ତୁମର ଏତେ ଡେରିରେ ଉଦୟ ହେଲା ?

ବାସନ୍ତୀ—ଆମକୁ ଖୋଲିଖୋଲି କୁହ ରଜତ୍ ! ତୁମ ମନରେ କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା, କୌଣସି ଗ୍ଳାନି ନାହିଁ ତ ?

ରଜତ୍ ନାଁ । ମାଉସୀ ! ମୋ ମନରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା ନାହିଁ ।

ରତିକାନ୍ତ—ତେବେ ଆଉ ଡେରି କାହିଁକି ରଜତ୍ ? ଚାଲ ତୁମ ମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କଥାଟା ପକ୍କା କରି ଦେଇ ଆସିବା ।

ରଜତ୍—ଚାଲନ୍ତୁ ! ହଁ, ମାଉସୀ ! ପ୍ରମିଳା ଫେରିଲେ ତାକୁ କହିବେ······ତା' ସଙ୍ଗେ ଅନେକ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଅଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—ତାକୁ କିଛି କହିବାକୁ ହେବନି ରଜତ୍ ! ସେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେବ । ତୁମେ ଆମର ମାନସମ୍ଭ୍ରମ ରକ୍ଷା କରିଚ—ଏ ଖବର ଶୁଣିଲେ ତା'ର ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିବନି ।

ରତିକାନ୍ତ—(ବ୍ୟସ୍ତରେ) ଆଃ—ଆସ ରଜତ୍ ! କାହିଁକି ଆଉ ଲେଟ୍ କରୁଚ ?

ରଜତ୍—ହଁ, ଚାଲନ୍ତୁ ! (ଦୁହେଁ ଚାଲିଗଲେ)

(ଟୁଲୁ ଝରକାରେ ଚାହିଁଥିଲା ବାହାରକୁ । ସେମାନେ ଚାଲିଯିବା ପରେ ସେ ଊର୍ମିଳାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲା)

ଟୁଲୁ—ସତରେ ଊର୍ମି ଅପା ! ତୁ ସିଙ୍ଗଡ଼ା ତିଆରି କରୁ ଯେମିତି, କଥା ବି କହିପାରୁ ସେମିତି । ଝାଣୁଆ ଝାଣୁଆ ଦି'ଟେ

ଲେକ୍‌ଚର୍‌ର ଝାଡ଼ ନ ଥିଲେ ରଜତଭାଇଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ-ଜ୍ଞାନ କ'ଣ ସହଜରେ ଉଦୟ ହୋଇଥାନ୍ତା ?

ଊର୍ମିଳା—ତୋର କୌଣସି ଟିପ୍‌ପଣି ଦବା ଦରକାର ନାହିଁ ଝୁଲୁ ! ବେଶି ଯେବେ କହୁ, ତୁ ଆଜ ନିଶ୍ଚୟ ମାଡ଼ ଖାଇବୁ ମୋ ହାତରୁ ।

ବାସନ୍ତୀ—ବେଶ୍, ଏଥର ପୁଣି ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କର କଜିଆ ଲାଗିଗଲା ପରା ?

ଊର୍ମିଳା—ଆଚ୍ଛା ମା' ! ଗୋଟାଏ କଥା ମୁଁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁଝି ପାରୁନି ! ସେମାନେ ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଲେ କାହିଁକି ?

ରତ୍ନକାନ୍ତ - ସେ ଅନେକ କଥା; ପରେ ତତେ ସବୁ କଥା କହିବି ।

ଝୁଲୁ—କାହିଁକି ଆଉ ସେ କଥା ଶୁଣିବୁ ଊର୍ମି ଅପା ! ସେମାନେ କ'ଣ ତତେ ବୋହୁ କରି ନଉଥିଲେ ? ତାଙ୍କ ପୁଅ ବାହା ହୋଇଥାନ୍ତା ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କାକୁ ।

ଊର୍ମିଳା—ମାନେ ?

ଝୁଲୁ—ଆରେ ମାନେ ତ ଅତି - ସହଜ । ବଳଭଦ୍ରବାବୁଙ୍କର ସ୍ୱନାମଧନ୍ୟ ବାପା ଦାବୀ କଲେ ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କା ଯୌତୁକ; ବାପା ଆମର ଦୁଇ ହଜାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଲେ । ହେଲେ ସେମାନେ ନଚ୍ଛୋଡ଼ବାନ୍ଦ ।

ଊର୍ମିଳା—କ'ଣ ନଗଦ ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କା ?

ଝୁଲୁ—ହଁ, ଏକାବେଳେକେ ହାର୍ଡ୍ କ୍ୟାଶ୍ ।

ଊର୍ମିଳା—କିନ୍ତୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଠିକ୍ ହେଲାବେଳେ ଏ ଦାବୀ ତ ତାଙ୍କର ନ ଥିଲା ? କେବଳ ଗହଣା ଓ ଫର୍ନିଚର୍ କଥାତ ଠିକ୍ ହୋଇଥିଲା ।

ଝୁଲୁ—ଲୋଭ, ଲୋଭ ! ବୃଦ୍ଧ ଜରଦ୍‌ଗବର ଅମାପ ଲୋଭ । ଏକମହଲା କେଠାଠାକୁ ଦୋ'ମହଲା କରିଥାନ୍ତା ?

ଊର୍ମିଳା—ତା'ହେଲେ ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ଖୁବ୍ ଭଲ ହେଇଚ; ବାପାଙ୍କୁ ଦାଣ୍ଡର ଭିଖାରୀ କରି ମୁଁ କାହାର କୁଳବୋହୂ ହେବାକୁ ଚାହେଁ ନା···(ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ)

(ଝୁଲୁ କିଛି ସମୟ ତା'ର ଯିବାବାଟକୁ ଚାହିଁ ଚାଲିଗଲା ଝରକା ପାଖକୁ । ତା' ପରେ ହୁଇସିଲ୍ ମାରି ଆରମ୍ଭକଲା ଗୋଟାଏ ଶସ୍ତା ସ୍ୱନ୍ଦ ଗୀତ ।)

ବାସନ୍ତୀ—(ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ବସିଥିଲେ) ଝୁଲୁ !

ଝୁଲୁ—କ'ଣ ମା ?

ବାସନ୍ତୀ—ମୋ ପାଖକୁ ଆ ?

ଝୁଲୁ—ତୁମେ କୁହ ମା'—ଏଇଠି ମୁଁ ଠିକ୍ ଶୁଣି ପାରିବି ।

ବାସନ୍ତୀ—ଅବାଧ ହୋ'ନା ଝୁଲୁ ! ମୋ ପାଖକୁ ଆ କହୁଚି ।

ଝୁଲୁ—(ଝରକା ନିକଟରୁ ଆସୁ ଆସୁ) ମତେ ତୁମେ ଆଜି ଗୋଟେ ଗୋଟେ ଜଗିଚ ମା' ! ଟିକିଏ ହୁଇସିଲ୍ ମାରି ମନ ଆନନ୍ଦ କରିବି, ସେତିକ ବି ଆଜି ହୋଇ ପାରୁନି !

ବାସନ୍ତୀ—ଏବେ କ'ଣ ହବ, କହିଲୁ ?

ଝୁଲୁ—କେଉଁ କଥା ମା' ?

ବାସନ୍ତୀ—ପ୍ରମିଳା ଘରକୁ ଫେରିଲେ ସବୁ ଯେବେ ଏପଟ ସେପଟ ହେଇଯାଏ ?

ଝୁଲୁ—କାହିଁକି ସେ ମିଛ ଆଶଙ୍କା ତୁମେ କରୁଚ ? ତୁମେ ଯୋଉଥିପାଇଁ ଭୟ କରୁଥିଲ, ସେ' ତ ଆପେ ଆପେ

ତୁଟିଗଲ ଊର୍ମିଅପାର ବାହାଘର ବନ୍ଦ ହେଲାଣି କି ପ୍ରମିଳା ଅପାର ରଜତ୍‌ଭାଇଙ୍କୁ ବାହାହୋଇ ବଲାଙ୍ଗିର ଯିବା କଥା ହେଲାନି ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୋ ବାପା ଯେ ରଜତ୍‌କୁ ମୁହାଁ ମୁହିଁ ବାହା ହବାକୁ କହିବେ, ଏ କଥା ମୁଁ କଳ୍ପନା କରି ନ ଥିଲି । ରଜତ୍ ଯେ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ରାଜି ହୋଇଯିବ, ଯା' ମଧ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ନଥିଲା ।

ଟୁକୁ—ରଜତ୍ ଭାଇ ପ୍ରଥମେ କଥାଟା ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରି ନ ଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ବୁଝିଲେ, କଥା ସେତେବେଳକୁ କୋଉ ଶିଖରକୁ ଉଠି ସାରିଲାଣି । 'ହଁ' ତ ପ୍ରଥମେ କରିଦେଇଚନ୍ତି, ଆଉ ଯିବେ କୁଆଡ଼େ ? ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗକୁ ତୁମେ ବି ଓକିଲାତି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲ ।

ବାସନ୍ତୀ—କେମିତି କରି ନଥାନ୍ତି କହ ? ଊର୍ମିଳାର ଭବିଷ୍ୟତ, ପରିବାରର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସବୁ ତ ଭୂଇଁରେ ଲୋଟି ଯାଇଥିଲା ।

ଟୁକୁ—ଅପାର ରୋଜଗାର ଟଙ୍କାରୁ ତୁମେ ଆଉ ବଞ୍ଚିତ ହଉନାହଁ ମା' ! ତୁମ ନାରାୟଣ ସବୁ ସୁବିଧା କରିଦେବେ ।

ବାସନ୍ତୀ—ସୁବିଧା ହେଲାଣି କୋଉଟି ? ପ୍ରମିଳା ଫେରିଲେ ଟିକେ ପୁଣି ଘୁରିବ କି ନାହିଁ, ମୁଁ ଖାଲି ସେଇୟା ଭାବୁଚି । ତା'ର ତ ନାକ ଅଗରେ ରାଗ—ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ କ'ଣ ଯେ ହବ ?

ଟୁକୁ—କ'ଣ ଆଉ ହବ ? ସାନ ଭଉଣୀର ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା। ହଠାତ୍ ପାଣି ଠିକ୍‌ହୋଇଗଲା—ଏଥିରେ ସେ ରାଗିବ କାହିଁକି ?

ବାସନ୍ତୀ—କନ୍ତୁ ପାରନ୍ତି ଯେ ତା'ର୍ ମନର ଲୋକ !

ଟୁକୁ—ହଉ, କ୍ଷତି କ'ଣ ? ନିଜ ଭଉଣୀ ତ ବାହାହଉଚି; ଘରର ଲୋକ, ଘରେ ରହିଲା—

ବାସନ୍ତୀ—ତୋର ସବୁବେଳେ ସେଇ ହାଲ୍କା କଥା । ତୁ କ'ଣ ଜାଣିନୁ···ଏ କଥା ଶୁଣିଲେ ତୋ ଅପା ଏକାବେଳେକେ ଘାଣ୍ଟି ପଡ଼ିବ ?

ଟୁକୁ—ବାଃ, ତୁମେ ତ ବେଶ୍ ଲୋକ ମା'—ତୁମର ତୁଣ୍ଡରେ ଉଆ, ତୁମର ତୁଣ୍ଡରେ ଉସୁନା । ମୋ ଷ୍ଟ୍ରେଟ କଥା ଶୁଣ ! ଯାହା ହବାର କଥା, ହେଇ ଯାଉଚି; ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତାକରିବା ଠିକ୍ ନୁହେ । ଆଜକାଲିକା ଝିଅମାନଙ୍କର ମନ ଏମିତି ହଠାତ୍ ଭାଙ୍ଗି ଯାଏନା । ଯୁଗଟା ପ୍ଲାସଟିକ୍ ହେଇଗଲାଣି ପରା ?

ବାସନ୍ତୀ—ପ୍ରମିଳା ମୋ ଉପରେ ଖୁବ୍ ବିଗିଡ଼ିଯିବ ।

ଟୁକୁ—କାହିଁକି ?

ବାସନ୍ତୀ—ରଜତ୍ ସାଙ୍ଗରେ ତା'ର ଆନ୍ତରିକତା ଅଛି ବୋଲି ସେ କେବଳ ମତେହିଁ କହିଥିଲା ।

ଟୁକୁ—ତୁମର କ'ଣ ଦୋଷ ମା' ? ବାପା ତ ପ୍ରଥମେ କଥା ଉଠେଇଲେ ରଜତ୍‌ଭାଇଙ୍କ ପାଖରେ । ରଜତ୍‌ଭାଇ ଯେତେବେଳେ ରାଜି ହେଇଛନ୍ତି, ଅପା ତୁମକୁ ଦାୟୀ କରିବ କାହିଁକି ? (ଊର୍ମିଳା ଆସିଲା ଭିତରୁ)

ଊର୍ମିଳା— ପୁଅକୁ ପାଖରେ ବସେଇ ଆଉ କେତେସମୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବ ମା' ? ଆସ, ଠାକୁର ପୂଜା କରିବ । ଆଜି କ'ଣ ସବୁ ଭୁଲିଯାଇଚ ?

ଟୁକୁ—ନାଇଁଲୋ ଊର୍ମି ଅପା ! ମୁଁ ଟିକେ ମାଆଙ୍କ ପାଖରେ ବସିଲେ ତୋର ଯେତେବେଳେ ହିଂସା ହଉଚି···ମୁଁ ଆଉ ଏଠି ବସିବି ନି । ଦିନ ଯାଇ ରାତି ହେଲା; ମୁଁ ଯାଏ ମୋର ରଟିକଥା ବୁଝେଁ । (ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା)

ଊର୍ମିଳା—ଅପା କେତେବେଳେ ଫେରିବ ମା' ?

ବାସନ୍ତୀ—ଏଇନେ ବୋଧେ ଫେରିବ । ଉର୍ବଶୀ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ଯାଇଚି, ଆସୁଥିବ । ସେ ଫେରିଲେ ମତେ ଖବର ଦବୁ; ମୁଁ ଠାକୁର ଘରେ ଅଛି । (ଚାଲିଗଲେ)

(ବାସନ୍ତୀ ଯିବା ପରେ ଊର୍ମିଳା ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ କିଛି ସମୟ ଝରକା ନିକଟରେ ଠିଆ ହେଲା । ତା'ପରେ ଆଲମାରି ଭିତରୁ ଖଣ୍ଡେ ବହି ଆଣି ପଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଚି । ସାମନା ଘରୁ ଭାସି ଆସୁଚି ରେଡିଓର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସଙ୍ଗୀତ । ଆକାଶରେ ଜହ୍ନ ଉଇଁଲାଣି, ବହିପଢ଼ାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଲା ଊର୍ମିଳା । କିଛିସମୟ ପରେ ଭିତରୁ କହି କହି ଆସିଚି ଟୁକୁ·····)

ଟୁକୁ—ଆଚ୍ଛା, ଅପା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାହିଁକି ଫେରିଲା ନି ? ଘଣ୍ଟାରେ ଆଠ ବାଜିଲାଣି ।

ଊର୍ମିଳା—ଯାଉନୁ, ଉର୍ବଶୀ ଘରୁ ତାକୁ ଡାକି ଆଣିବୁ ।

ଟୁକୁ—କାହିଁକି ଡାକି ଆଣିବି ? ସେ'ତ ନିଜେ ଆସି ଶୁଣିବ···ଦୁନିଆ ଓଲଟ ପାଲଟ ହେଇଯାଇଚି ।

ଊର୍ମିଳା—ପ୍ରକୃତରେ ଅପା ଶୁଣିଲେ ଅବାକ୍ ହେଇଯିବ ।

ଟୁକୁ—ତୁ କିନ୍ତୁ ଅପାକୁ କିଛି କହିବୁନି । ଯାହା କହିବାର କଥା ମାଆ କହିବେ ।

ଊର୍ମିଳା—ଆରେ ଓଲୁ ! ମୋ ବାହାଘର କଥା ମୁଁ ନିଜେ କେମିତି କହିବ ? ତୋର ଲଜ ନାହିଁ ବୋଲି କ'ଣ ମୋର ଲଜ ନାହିଁ ?

ଝୁଲୁ—ଅଛି; ଅଛି; ଲଜ ଅଛି ବୋଲି ତ ତୁ ଭାବୀ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦି'ପଦ ମିଠାକଡ଼ା କଥା ଶୁଣେଇ ଦେଲୁନା···

ଊର୍ମିଳା—(ରାଗରେ) ଝୁଲୁ ! !

ଝୁଲୁ—ସମସ୍ତେ ମତେ ବଡ଼ ଶସ୍ତା ପାଇଚ ? ଦୁଷ୍ଟ କଥାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ମୋ ଉପରେ ନାଲି ଆଖି । ହେଲେ ଏବେ ଆମ ଦେଶରେ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ଚାଲିଚି ପରା··ବଡ଼ର ଯାହା ଅଧିକାର— ଛୋଟର ମଧ୍ୟ ସେଇ ଅଧିକାର ।

ଊର୍ମିଳା—ତୁ ଚୁପ୍ କରିବୁନି କହିଲୁ ? ମୋର ଦେହରେ ଉତ୍ତପ୍ତ ହଉଚି ।

(ପଛପଟରେ କାହାର ଆସିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା ।)

ଝୁଲୁ—ଏ ଚାଲି ନିଶ୍ଚୟ ମୋ ଅପାର ।

(ପ୍ରମିଳା ଆସିଚି; କ୍ଳାନ୍ତ ସେ—ମୁହଁରେ ତାର ସରସତା ନାହିଁ । ସେ ଆସି ଚେଆର୍‌ରେ ବସିଲା । ଝୁଲୁ ସେତେବେଳକୁ ଝରକା ପାଖକୁ ଚାଲି ଯାଇଚି ।)

ପ୍ରମିଳା—(ରାଗରେ) ଝୁଲୁ ! !

ଝୁଲୁ—ମତେ କ'ଣ କହୁଚୁ ଅପା ?

ପ୍ରମିଳା—କାହାକୁ ଆଉ କହିବ ? ଏମିତି ଗୁଣଧର ଭାଇ ଆଉ କାହାର ଅଛନ୍ତି ? ଯୋଉ କାର୍ତ୍ତିସବୁ କରୁଚୁ···

ଝୁଲୁ—କାର୍ତ୍ତି ? ? (ଯେମିତି କିଛି ବୁଝି ପାରିନି)

ପ୍ରମିଳା—(ସଗର୍ବରେ) ଉର୍ବଶୀର ଭଉଣୀ ଅପ୍ସରୀକୁ ଦେଖି ତୁ ହୁଇସିଲ୍ ମାରି ଥଟ୍ଟା କରୁଥିଲୁ ନା ?

ଟୁକୁ—କେତେ କାହାକୁ ଦେଖି ହୁଇସିଲ୍ ମାରିଚି; କିଏ କାହାର ଭଉଣୀ, ମୁଁ କେମିତି କହିବି ?

ପ୍ରମିଳା—ଛି, ଛି; ମୋର ଭାଇ ହୋଇ ତୋର ଏତେ ଅଧଃପତନ ହୋଇଚି ? ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ତୁ ହୁଇସିଲ୍ ମାରୁ ?

ଟୁକୁ—ଇଚ୍ଛାକରି ନୁହେଁ ଅପା ! କେତେଜଣ ଝିଅଙ୍କ ମୁହଁରେ ଏମିତି ଗୋଟେ ଉଗ୍ର ଅହମିକା ଭାବ ଥାଏ ଯେ, ଦେଖିଲେ ମୋ ଦେହରେ ନିଆଁ ଚରିଯାଏ । ହୁଇସିଲ୍ ମାରିଲେ ସେମାନେ ଖୁବ୍ ରାଗି ଯାଆନ୍ତି—ସେମାନେ ରାଗିଲେ ମୁଁ ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦ ପାଏ; ଆଉ ମୋ ରାଗଟା ଆପଣାଛୁଏଁ କମିଯାଏ ।

ଉର୍ମିଳା—ଶୁଣୁଚୁ ଅପା ! ଟୁକୁକୁ କୌଣସି ସାଇକୋଲଜିଷ୍ଟ ପାଖକୁ ପଠେଇବାକୁ ହବ । ଏସବୁ ମନୋବୃତ୍ତି ସୁସ୍ଥ ମନର ଲକ୍ଷଣ ନୁହେଁ ।

ଟୁକୁ—ମୋ ମନ ଅସୁସ୍ଥ ବୋଲି କହୁଚୁ ଉର୍ମି ଅପା ? ତା'ହେଲେ ତୋର ପ୍ରଧାନ ସଙ୍ଗୀ ଗୁରୁଲତା ଯେ ହାତକଟା ବ୍ଲାଉଜ ଆଉ ନାଇଲନ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ବଜାରଭିତ ରାସ୍ତାରେ ମାର୍ଚ୍ଚିଂ କରେ, ତାକୁ ତେବେ ତୁ କେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନବୁ ?

ପ୍ରମିଳା—(ରାଗରେ ଗର୍ଜିଉଠି) ଟୁକୁ ! ! ତୋର କ'ଣ ମାନ-ସମ୍ମାନ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ ? ମୁଁ ତତେ ଶେଷଥର ପାଇଁ ସାବଧାନ କରେଇ ଦେଉଚି, ଆଉ ଯେବେ କେବେ ତୋ ନାଁରେ ମୁଁ ଏ ଭଳି ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣେ...

ଝୁଲୁ—ପ୍ରତଶ୍ରୁତି ଦଉଛ ଅପା, ଆଉ କେବେ ଶୁଣିବୁନି ।
(ଚାଲିଗଲା ତା' ବାଟରେ)

ଊର୍ମିଳା—ଅପା, ଝୁଲୁକୁ ତୁ ଖେଳ ଗୁଡ଼ାଏ ଗାଳିଦଉ । ଏତେଟା ଗାଳିଦବା ଠିକ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରମିଳା—ତୁ ତ ମାଆଙ୍କ ପରି କଥା ଆରମ୍ଭ କଲୁଣି । ମା' ତାକୁ ମୁହଁ ଦେଇ ଦେଇ ଏକାବେଳେକେ ନଷ୍ଟ କରିଦେଲେ ।

ଊର୍ମିଳା—ସୁଧୁରିଯିବ ଅପା ! ତା'ର ଏ ଚଗଲାମି ଆପେ ଆପେ କମିଯିବ ।

ପ୍ରମିଳା—ଆଚ୍ଛା ଊର୍ମି ! ମା' କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ?

ଊର୍ମିଳା—ଠାକୁରପୂଜା କରୁଚନ୍ତି ।

ପ୍ରମିଳା—ଆଚ୍ଛା, ତୋ ରଜତ ଭାଇ ଫେରିନାହାନ୍ତି ?

ଊର୍ମିଳା—ହଁ, ଫେରିଚନ୍ତି ।

ପ୍ରମିଳା—କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ସେ ?

ଊର୍ମିଳା—ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେଣି ।

ପ୍ରମିଳା—ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେଣି ? ତାଙ୍କର ତ ମତେ ଅପେକ୍ଷା କରିବାର ଥିଲା । ଆଚ୍ଛା ଊର୍ମି ! ତୁ କହିପାରିବୁ, ସେ କ'ଣ ବାପାଙ୍କ ସହିତ କିଛି ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ?

ଊର୍ମିଳା—ହଁ, ବହୁତ ସମୟ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ।

ପ୍ରମିଳା—(ସାମାନ୍ୟ ହସ ଉକୁଟି ଉଠିଲା ମୁହଁରେ) ବାପା କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ଊର୍ମି ?

ଊର୍ମିଳା—ରଜତ୍ ଭାଇଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଚନ୍ତି ।

ପ୍ରମିଳା—ରଜତ୍ ଭାଇଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଚନ୍ତି କାହିଁକି ?

ଊର୍ମିଳା—ତାଙ୍କ, ମାଆଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କଥା ପକ୍କା କରି ନବାକୁ ।

(ପ୍ରମିଳା ମୁହଁରେ ଏଥର ତୃପ୍ତିର ହସ···ସେ ସାମାନ୍ୟ ଲଜେଇ ଯାଇଛ)

ପ୍ରମିଳା—ତୁ ସତ କହୁଚୁ ଊର୍ମି ! ବାପା କଥା ପକ୍କା କରିବାକୁ ଯାଇଚନ୍ତି ?

ଊର୍ମିଳା—ହଁ, ଯାଇଚନ୍ତି ତ । ହେଲେ ଅପା, ତୁ କ'ଣ ଆଗରୁ ଏ ଘଟଣା ଜାଣିଚୁ ?

ପ୍ରମିଳା -(ହସି ହସି) ହୁଏ ତ ଜାଣିଚ । (ଊର୍ମିଳାର ଗାଲ ଚିପି ଦେଲ) ରଜତ୍ ନିଶ୍ଚୟ ବାପାଙ୍କୁ ବାଧ କରିଥିବେ; କିନ୍ତୁ ବାପା ହଠାତ୍ ରଜି ହେଇଗଲେ କେମିତି ?

ଊର୍ମିଳା— ତୁ ଠିକ୍ ଓଲଟା କହୁଚୁ ଅପା ! ରଜତ୍ ଭାଇ ବାପାଙ୍କୁ ବାଧ କରିନାହାନ୍ତି । ବାପା ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ । ରଜତ୍ ଯେ ରାଜି ହେଇଯିବେ, ଏକଥା ବାପାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ନ ଥିଲ ।

ପ୍ରମିଳା—ଏ କଥା' ତୁ ଭଲକରି ଜାଣୁ ଊର୍ମି ! ବାପା ପ୍ରଥମେ ରଜତ୍ ଭାଇକି କହିଲେ ?

ଊର୍ମିଳା —ଏକା ବେଳେକେ ଷୋଳଣି ସତ କଥା ଅପା ! ମୁଁ କ'ଣ ମିଛ କଥା କହେ ?

ପ୍ରମିଳା—(ଗୃହଦ୍ୱାରକୁ ଭଲ କରି ଚାହିଁ) କ'ଣ ବାହାଘର କଥାଟି ?

ଊର୍ମିଳା—ହଁ, ତା'ଛଡ଼ା ବାପାଙ୍କର ଆଉ କ'ଣ କହିବାକୁ ଅଛି ଯେ ? ହେଲେ ଅପା ! ତୁ ଏ କଥା ଜାଣିଲୁ କେମିତି ?

ପ୍ରମିଳା—କେମିତି ନ ଜାଣିବ କହିଲୁ ? ତୋ ରଜତ୍‌ଭାଇଙ୍କୁ ମୁଁ ଫଟ ଟେଲିଫୋନ ପଠେଇଥିଲି ।

ଊର୍ମିଳା—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ତା'ହେଲେ ଏ ସବୁର ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ହେଲୁ ତୁ ?

ପ୍ରମିଳା—କିନ୍ତୁ ବାପା କେମିତି ଆଗ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ, ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନି । ବୋଧେ ମା' କହିଥିବେ । ମୁଁ ମାଆଙ୍କୁ ସବୁ କଥା କହିଥିଲି ।

ଊର୍ମିଳା – (ଆଉରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ମାଆଙ୍କୁ କେତେବେଳେ କହିଥିଲୁ ଅପା ?

ପ୍ରମିଳା—କାହିଁକି ? ସଂଧ୍ୟା ଆଗରୁ, ଲୁଗା କିଣିବାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ତ ତାଙ୍କୁ ସବୁ କଥା କହିଥିଲି ।

ଊର୍ମିଳା—ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା ! ସବୁ କଥା ତେବେ ତୁ ଏତେ ଆଗରୁ ଜାଣିଥିଲୁ ?

ପ୍ରମିଳା – ମୋର ପରିକଳ୍ପନା, ମୁଁ ନ ଜାଣିବ କେମିତି ? ଆଚ୍ଛା, ତୋ ରଜତ୍‌ଭାଇଙ୍କି ଶେଷରେ ବାପାଙ୍କର ପସନ୍ଦ ହେଲା ?

ଊର୍ମିଳା – ପସନ୍ଦ ଅପସନ୍ଦରୁ କ'ଣ ମିଳିବ ଯେ ? (ମ୍ଳାନ ହସି) ହଠାତ୍ ପରିସ୍ଥିତିଟା ଯେଉଁଭଳି ସ୍ରୋତରେ ଗଡ଼ିଗଲା ଆସିଲା···

ପ୍ରମିଳା – ବାପାଙ୍କର ନିଶ୍ଚୟ ପସନ୍ଦ ହୋଇଛି । ତା' ନହେଲେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ କଥା ପକ୍କା କରିବାକୁ ଯାଆନ୍ତେ କାହିଁକି ? ଆଚ୍ଛା; ବାହାଘର କେବେ ହବ, କିଛି ଶୁଣିଚୁ ?

ଊର୍ମିଳା କାହିଁକି ? ସେଇ ଲଗ୍ନରେ ବାହାଘର—ପଅରଦିନ !

ପ୍ରମିଳା—ପଅର ଦିନ ?? ସେଇ ଲଗ୍ନରେ ବାହାଘର !! ସେ' କେମିତି ହବ ? ମତେ ତ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିଛି ଜଣେଇ ନାହାନ୍ତି ।

ଊର୍ମିଳା—ବାପା ଫେରି ଆସିଲେ ତତେ କହିବେ । ହୁଏତ ତା' ଆଗରୁ ତତେ ବି କହି ପାରନ୍ତି ।

ପ୍ରମିଳା—କିନ୍ତୁ ଏତେ କମ୍ ସମୟ ଭିତରେ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବି କେମିତି ?

ଊର୍ମିଳା—ବେଶି ପ୍ରସ୍ତୁତିର କ'ଣ ଦରକାର ଅଛି ଅପା ! ଯେତିକି ହେଇଚି, ସେତିକରେ କ'ଣ କାମ ଚଳିଯିବ ନି ?

ପ୍ରମିଳା—ନା, ନା; ଦରକାର ନାହିଁ ବୋଲି କେମିତି କହୁଚୁ ? ନୂଆ ଗହଣା, ନୂଆ ପଲଙ୍କ, ନୂଆ ଆଲମାରି, ବାହାଘର ଶାଢ଼ୀ, ଓଢ଼ଣୀ, ଏ ସବୁ ନ ହେବ କେମିତି ?

ଊର୍ମିଳା—ଏ ସବୁ ତ ଆସି ଯାଇଚି ଅପା ! ତୁ ପରା ନିଜେ କହୁଚୁ—ଆଉ ପୁଣି ହେଇନି ବୋଲି କେମିତି କହୁଚୁ ?

ପ୍ରମିଳା—ଆଲୋ, ସେ ସବୁ ତ ତୋ ପାଇଁ ଆସିଚି ।

ଊର୍ମିଳା—ମୋ ପାଇଁ ନ ଆସି ଆଉ କାହା ପାଇଁ ଆସନ୍ତା ଯେ ?

ପ୍ରମିଳା—ମୋ ନିଜ କଥା ମୁଁ କହୁଚି ଊର୍ମି !

ଊର୍ମିଳା—ତୋ ପାଇଁ ଶାଢ଼ୀ, ଗହଣା, ଓଢ଼ଣୀ ? କ'ଣ ତୁ କହୁଚୁ ଅପା ! ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନି ।

ପ୍ରମିଳା—ଏଥିରେ ଅବୁଝା କଥା କ'ଣ ରହିଲା ! ବାହାଦିନ ନୂଆ ଶାଢ଼ୀ, ଗହଣା ମୁଁ ପିନ୍ଧିବି ନି ?

ଊର୍ମିଳା—ଆଚ୍ଛା, ଓଢ଼ଣୀ ତୋର କ'ଣ ହବ ?

ପ୍ରମିଳା—ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ମୋ ବାହାଘର ଦିନ ମୁଁ ଓଢ଼ଣୀ ପକେଇବି ନି ?

ଊର୍ମିଳା—ତୋ ବାହାଘର ! ! କ'ଣ ତୁ କହୁଚୁ ଅପା ?? ଆମେ ତ ଏ ଖବର କିଛି ଜାଣିନୁ ?

ପ୍ରମିଳା—ଜାଣିନ କେମିତି ? ପଅର ଦିନ ବାହାଘର ହବ ବୋଲି କହିଲୁ ପରା...

ଊର୍ମିଳା—ମୁଁ ତ ମୋ ବାହାଘର କଥା କହିଲି...

ପ୍ରମିଳା—କ'ଣ ତୁ ଓଲଟ ପାଲଟ କରି କହୁଚୁ ଊର୍ମି ! ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନି ।

ଊର୍ମିଳା—ତୋ କଥା ମୁଁ ବି କିଛି ବୁଝିପାରୁନି ଅପା !

(ଦୁଆରେ କିଏ ଆଘାତ କଲା—ତା'ପରେ ଦୁଆର ଖୋଲିବାର ଶବ୍ଦ ।)

ଝୁନୁ—(ଅନ୍ତରାଳରେ) ଆରେ ଆପଣ ହଠାତ୍ ?

(ନେପଥ୍ୟ ପୁରୁଷ କଣ୍ଠ—ତୁମର ମାଆ କାହାନ୍ତି ?)

ଝୁନୁ—(ଅନ୍ତରାଳେ) ଅଛନ୍ତି ! ଆପଣ ଆସନ୍ତୁ; ଏଇ ଘରକୁ ଆସନ୍ତୁ...

(ଆସିଲେ ଝୁନୁ ଓ ବିଭୂତି । ବିଭୂତିର ବୟସ ପଚିଶ ଛବିଶ ଭିତରେ ! ମନୋରମ ଚେହେରା...ମୁହଁରେ ଗୋଟାଏ ଦୃଢ଼ତାର ଛାପ ଅଛି । ବିଭୂତିକୁ ଦେଖି ଊର୍ମିଳା ଟିକିଏ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲା—ପ୍ରମିଳା ଚେଆର ଛାଡ଼ି ଉଠି ଠିଆହେଲା । ଝୁନୁର କିନ୍ତୁ ହସ ହସ ମୁହଁ । ସେ ଚେଆର୍‌କୁ ଆଉଜି ବେପରୁଆ ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ ।)

ପ୍ରମିଳା—ଆରେ ବିଭୂତିବାବୁ ଯେ ? ଆପଣଙ୍କର ହଠାତ୍ ଆବିର୍ଭାବ ? କଥା କ'ଣ ? ବସନ୍ତୁ, ବସନ୍ତୁ !

ବିଭୂତି—ଆପଣଙ୍କର ମା' କାହାନ୍ତି ?

ପ୍ରମିଳା—ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ କାହିଁକ ? ଆପଣ ବସନ୍ତୁ ନା···

ବିଭୂତି—ମାଆଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମୋର ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କାମ ଅଛି । ଶୀଘ୍ର ଟିକଏ ଖବର ଦିଅନ୍ତୁ ।

(ପ୍ରବେଶ କଲେ ବାସନ୍ତୀ—ଶାଢ଼ୀ ପରିବର୍ତ୍ତରେ ସେ ମଠା ପିନ୍ଧିଚନ୍ତି ।)

ବାସନ୍ତୀ—ଆରେ, ତୁମେ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଆସିଲ ବିଭୂତି ?

ବିଭୂତି—ଆସିବାକୁ ଏକରକମ ବାଧ ହେଲି । ପ୍ରକୃତରେ ଖୁବ୍ ଅନ୍ୟାୟ ହେଉଛି । ମୋ ବାପା ଯେ ଆପଣମାନଙ୍କ ସହିତ ଏ ଧରଣର ବ୍ୟବହାର କରିବେ, ସେ କଥା ମୁଁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ସୁଦ୍ଧା ଭାବି ନ ଥିଲି । ସେ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଗଲେ ଲଜ୍ଜାରେ ମୋର ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ହୋଇଯାଉଛି ।

ପ୍ରମିଳା—ଆପଣ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ବିଭୂତିବାବୁ ? କ'ଣ ଆପଣଙ୍କର ବାପା କରିଚନ୍ତି କହିଲେ ?

ବିଭୂତି—ଆପଣ କ'ଣ ଏ ଯାଏ ସେ ଘଟଣା ଜାଣି ନାହାନ୍ତି ?

ବାସନ୍ତୀ—ନା; ପ୍ରମିଳାକୁ କୁହା ହୋଇନି ।

ପ୍ରମିଳା—କୋଉ କଥା ମା ?

(ପାହାଚରେ ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ସମସ୍ତେ ଚକିତ ହୋଇ ରହିଲେ । ଆସିଲେ ରତିକାନ୍ତବାବୁ···ପଛରେ ତାଙ୍କର ରଜତ୍ । ପ୍ରମିଳାକୁ ଦେଖି ରଜତ୍‌ର ମୁହଁ ଫିକା ପଡ଼ିଗଲା ।)

ରତିକାନ୍ତ—(ଆସୁ ଆସୁ) ବଡ଼ ସୁସମ୍ବାଦ ବାସ ! ରଜତ୍‌ର ମା' ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଆନନ୍ଦରେ ଅଧୀର ହୋଇଉଠିଲେ । ଏ ବାହାଘରରେ ସେ ସବୁଠୁ ବେଶୀ ଖୁସି···

ପ୍ରମିଳା—ବାପା !!

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ଆରେ, ତୁ ମଧ୍ୟ ଆସିଯାଇଛୁ ପ୍ରମିଳା ? ଘ୍ୟା' ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଯାଇଛି ଝିଅ !

ପ୍ରମିଳା—ବିଭୂତିବାବୁ କ'ଣ କହିବାକୁ ଆସିଚନ୍ତି ବାପା !

ରତ୍ନକାନ୍ତ—କଏ, ବିଭୂତିବାବୁ ଆସିଚନ୍ତି ? କାହାନ୍ତି ? କାହାନ୍ତି ସେ ? (ବିଭୂତିକୁ ଦେଖି) କ'ଣ ଦରକାର ହେଲା ବାବୁ ? ତୁମେ ପୁଣି କାହିଁକି ଆସିଲ ? ତୁମ ସହିତ ସମ୍ପର୍କଟା ତ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ତୁଟିଯାଇଛି ।

ବିଭୂତି—କ୍ଷମା କରିବେ ଅଜ୍ଞା ! ମୋ ବାପା ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅନ୍ୟାୟ କରିଚନ୍ତି । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କହିଦେଇଚି, ମୋର ବାହାଘର ଯୋଉଠି ସ୍ଥିର ହୋଇଛି, ସେଇଠି ନିଶ୍ଚୟ ହବ । ତାକୁ ଅଦଳ ବଦଳ କରିବାର ବେଳ ଆଉ ନାହିଁ । ମୁଁ ଊର୍ମିଳାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହା ହଉଚି ।

ପ୍ରମିଳା—ଆପଣଙ୍କୁ ମନା କରୁଚି କଏ ? ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !! ମୁଁ ତ ଏ ଘଟଣାର ଗୋଟାଏ ବର୍ଣ୍ଣ ବି ବୁଝି ପାରୁ ନି ।

ରତ୍ନକାନ୍ତ—କେମିତି ବୁଝିବୁ ଝିଅ ? ଯୋଉ କେତେ ସମୟ ଘର ଛାଡ଼ି ପଦାକୁ ଯାଇଥିଲୁ, ତାର ଭିତରେ ସବୁ ବଦଳିଗଲା ।

ରଜତ—ସେ ସବୁ ଆଲୋଚନା କରି ଆଉ ଫଳ କ'ଣ ? ବିଭୂତିବାବୁ ଯେତେବେଳେ ନିଜେ ଅସି ଯାଇଚନ୍ତି, ସବୁ ତ ପୁଣି ସମାଧାନ ହୋଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରମିଳା—ଆପଣ ବାଧା ଦିଅନ୍ତୁ ନି ରଜତବାବୁ ! ମତେ ସବୁ ବିଷୟ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଶୁଣିବାକୁ ହବ । ଆପଣ କୁହନ୍ତୁ ବାପା !

ବାସନ୍ତୀ—ବାପ୍ପାଙ୍କଠୁ ନ ଶୁଣି ମୋଠୁ ସବୁ ଶୁଣ୍ ପ୍ରମିଳା ! ଘଟଣା କିଛି ନୁହେଁ । ବିଭୂତିଙ୍କର ବାପା ହଠାତ୍ ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କା ଦାବି କରି ବସିଲେ । ଆମେ ଦେଇ ପାରିବୁନି ବୋଲି କହିବାରୁ ସେ ବାହାଘର ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । ବାସ୍, ଏତିକି ।

ରତିକାନ୍ତ—(ଚେଙ୍କି ଉଠି) କ'ଣ କହିଲ ? ଘଟଣା କ'ଣ ଏତିକି ? ମୋର ମୁଣ୍ଡଟାକୁ କାଟି ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଇଥିଲା । ଦୁଇଦିନ ଭିତରେ ମୁଁ ପାଞ୍ଚଟିଏ ପାଇଥାନ୍ତି କୋଉଠୁ ?

ବାସନ୍ତୀ—ସେଇ କଥାକୁ ଘୋଷି ହେଲେ ଫଳ କ'ଣ ମିଳିବ ? ବିଭୂତି ଯେତେବେଳେ ନିଜେ ଆସି ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି, ଆଉ କ'ଣ ସେଥିରେ କଥା ଥାଏ ?

ରତିକାନ୍ତ—ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତା'ହେଲେ କ'ଣ କରାଯିବ ?

ବାସନ୍ତୀ—କ'ଣ ଆଉ କରାଯିବ ? ଆମେ କ'ଣ କଥା ଦେଇ କଥା ଛୁଡ଼ିଯିବା ? ବିଭୂତିଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଊର୍ମିଳାର ବାହାଘର ନିଶ୍ଚୟ ହେବ ।

ରଜତ୍—ମୋର ମଧ୍ୟ ସେଇ ମତ । ଘଟଣାକୁ ବେଶି ନ ବଢ଼େଇ ଯୋଜନା ଯାହା ଥିଲା, ସେଇ ଅନୁସାରେ ଆମେ କାମ କରିବା ।

ରତିକାନ୍ତ—କିନ୍ତୁ ରଜତ୍ ! ମୋ କଥାର ତ ଗୋଟେ ଦାମ୍ ଅଛି । ମୁଁ ତୁମ ମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଦିନ ବାର ଠିକ୍ କରି ଆସିଲି । ସେଥିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲେ ସେ ମନେ କ'ଣ ବୋଲି ଭାବିବେ ?

ପ୍ରମିଳା—ସେ କାହିଁକି କିଛି ଭାବିବେ ବାପା ! ଏ ଊର୍ମିର ବାହାଘର ସହିତ ରଜତ୍‌ବାବୁଙ୍କ ମାଆଙ୍କର କି ସମ୍ପର୍କ ଅଛି ?

ରଜତ୍—ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁନି ଆଜ୍ଞା ! ମାଆଙ୍କୁ ବୁଝେଇବାର ଭାର ମୋ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ରତିକାନ୍ତ—ତା'ହେଲେ ତୁମେ କ'ଣ କହୁଚ ରଜତ୍ ? ଉର୍ମିଳା ସଙ୍ଗେ ବିଭୂତିଙ୍କ ବାହାଘର ହେଲେ ତୁମର କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ??

ପ୍ରମିଳା—ସେ କାହିଁକି ଆପତ୍ତି କରିବେ ବାପା ? ଉର୍ମିର ବାହାଘରରେ ତାଙ୍କର କ'ଣ ସ୍ୱାର୍ଥ ଅଛି ?

ରଜତ—ତୁମେ ସେ କଥା ବୁଝି ପାରିବ ନି ପ୍ରମିଳା ! ମତେ କହିବାକୁ ଦିଅ । ହଁ, ଶୁଣନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା—ବିଭୂତିବାବୁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଉର୍ମିଳାର ବାହାଘର ତ ଆଜି ନୁହେଁ, ଗତ ଛଅମାସ ଆଗରୁ ନିର୍ବନ୍ଧ ହୋଇ ଠିକ୍ ହୋଇ ସାରିଚି । ଏବେ ତା'ର ଆଉ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହବ କାହିଁକି ? ତେବେ ମୋର ଆଉ ଗୋଟେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି ।

ବାସନ୍ତୀ—ନା ନା, କଥାଟାକୁ ଆଉ ବଢ଼େଇବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଦିନ ଭିତରେ ଘଟଣା ଯାହା ହେଲା ନା, ଚିରଦିନକୁ ମନେ ରହିଯିବ । ତୁମର ଯେବେ ଅନ୍ୟ କିଛି ପ୍ରସ୍ତାବ ଥାଏ, ତେବେ ତାକୁ ଏଇନେ ନ କହି ଆଉଦିନେ କହିବ ? ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଥଣ୍ଡା ହୋଇଯାଉ ।

ରଜତ୍—ନା, ମାଉସୀ ! ମତେ ଆଜି କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅନ୍ୟ କୋଉଦିନ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବର କିଛି ମୂଲ୍ୟ ରହିବ ନି ।

ରତିକାନ୍ତ—ରଜତ୍‌କୁ ବାଧା ଦିଅନି ବାସ ! ତାର ଯାହା କହିବାର କଥା ସେ କହୁ । କୁହ ରଜତ୍ ! ତୁମେ ପୁଣି କୋଉ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦବାକୁ ଯାଉଥିଲ ?

ରଜତ୍—ମୋର୍ ଏଇ ପ୍ରସ୍ତାବନା ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଠିକ୍ ସଂଧ୍ୟାରେ ଦେବ ବୋଲି ଭାବିଥିଲି ।

ବାସନ୍ତୀ—ଆଃ ! ଏବେ ତ ସଂଜ ଯାଇ ରାତି ହେଲାଣି, ପୁଣି କାହିଁକି ସେ କଥା ?

ରତିକାନ୍ତ—ମଝିରେ ମଝିରେ ତୁମେ କାହିଁକି ଏମିତି ହୁଅ, ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରେନି ବାସ ! ରଜତ୍‌କୁ କହିବାକୁ ଦିଅ । ତା'ର ପ୍ରସ୍ତାବନା ଶୁଣିବାରେ ତୁମର ଆପତ୍ତି କାହିଁକି ? ହଁ, କୁହ ରଜତ୍......

(ବାସନ୍ତୀ ଚୋରଣୀଙ୍କ ଭଳି ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଉଠିଲେ)

ରଜତ୍—ମୋର ପ୍ରସ୍ତାବ ହେଲା ··ଆପଣ ପ୍ରମିଳାକୁ ମତେ ଦାନ କରନ୍ତୁ । ମୁଁ ତାକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ତା'ର ମଧ୍ୟ ଏ ବିବାହରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନ ଅଛି ।

(ପ୍ରମିଳାର ମୁହଁ ଚଳକୁ ହେଇଗଲା—ଉର୍ମିଳା ମୁହଁରେ ଫୁଟି ଉଠିଲା ଏକ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଆନନ୍ଦ)

ରତିକାନ୍ତ—ତୁମର ଏ ପ୍ରସ୍ତାବର ଅର୍ଥ ମୁଁ କିଛି ଚିନ୍ତା କରି ପାରୁନି । ବହୁ ଆଗରୁ ତ ତୁମେ ମତେ ଏ କଥା କହି ପାରିଥାଆନ୍ତ ।

ରଜତ୍ -ଏ କଥା କହିବାକୁ ଆପଣ ମତେ ସୁବିଧା ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ମୁଁ କିଛି କହିବା ଆଗରୁ ଆପଣ ମତେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—ଆପଣଙ୍କ ଝିଅକୁ ମୁଁ ବିବାହକରିବାକୁ ରାଜି ଅଛି କି ନାହିଁ । ମୁଁ ତ ଉର୍ମିଳାର ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗିଯିବା କଥା ଜାଣି ନ ଥିଲି । ମୁଁ ଭାବିଲି, ଆପଣ ମତେ ପ୍ରମିଳାକୁ

ବାହାହବାକୁ କହୁଚନ୍ତି । ତେଣୁ ଅତି ଆଗ୍ରହରେ ମୋର ସମ୍ମତି ମୁଁ ଦେଲି ।

ବାସନ୍ତୀ—ସମ୍ମତି ତ ଦେଲ; ତା'ର ଏତେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାର କି ଦରକାର ଅଛି ? ଯେତିକ କହିଚ, ସେତିକ ଯଥେଷ୍ଟ ।

ରଜତ୍—ନା ମାଉସୀ ! ସେତିକ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଘଟଣାର ଗତିଟା କୋଉଆଡ଼କ ଗଲା, ମୁଁ ତାକୁ ପରିଷ୍କାର କରିଦବାକୁ ଚାହେଁ ।

ରତିକାନ୍ତ—ତୁମେ କୁହ ରଜତ୍ ! ଆଉ କେହି ନ ଶୁଣିଲେ ତୁମ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ।

ରଜତ୍ ହଁ ଅଜ୍ଞା, ମୁଁ ସମ୍ମତି ଦେଲାପରେ ଜାଣିଲି ଆପଣ ମତେ ଊର୍ମିଳାକୁ ବାହା ହବାକୁ କହୁଚନ୍ତି । କଥା ଥରେ ଦେଇ ସାରିବା ପରେ ମୁଁ ଆଉ କଥା ଫେରେଇ ନେଇ ପାରିଲିନି । ଫଳରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଯିବାକୁ ହେଲା ମୋ ମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ।

ରତିକାନ୍ତ—ତୁମେ ତା'ହେଲେ ପ୍ରମିଳାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବ ବୋଲି ମନେ ମନେ କଳ୍ପନା କରିଚ ?

ରଜତ୍—ଆଜ୍ଞା ହଁ ! ତେବେ ବିଭୂତିବାବୁ ଆସି ନ ଥିଲେ ମତେ ଊର୍ମିଳାକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ହେଇଥାନ୍ତା ।

ପ୍ରମିଳା—Is it ? ମୋର ସାମାନ୍ୟ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଘଟଣାଟା ତେବେ ଏତେ ଦୂରକୁ ଆଗେଇ ଯାଇ ପାରିଥିଲା ? ମୁଁ ଭାବୁଚି, ଏ ଘର ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ରୋମାଞ୍ଚକର ଉପନ୍ୟାସର କାହାଣୀ ଖୁବ୍ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଚି ।

ରଜତ—(ରତ୍ନକାନ୍ତ ପ୍ରତି) ଆପଣ ମତେ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା ! ବିଭୂତିବାବୁ ଯେତେବେଳେ ଊର୍ମିଳାକୁ ବାହାହବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ପ୍ରମିଳା ସହିତ ସଂସାର ବାନ୍ଧିବାକୁ ମୋର ଆଉ କିଛି ବାଧା ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ଅନୁମତି ପାଇଲେ ପ୍ରମିଳାକୁ ମୁଁ···

ପ୍ରମିଳା—(ବାଧାଦେଇ) ନା; କେବଳ ବାପାଙ୍କର ଅନୁମତି ପାଇଲେ ଆପଣ ମତେ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିବେ ନି ।

ରତ୍ନକାନ୍ତ – ପ୍ରମିଳା !

ପ୍ରମିଳା - ହଁ, ବାପା ! ମୋର ଆପତ୍ତି ଅଛି । ରଜତବାବୁଙ୍କୁ ମୁଁ ବାହା ହେଇ ପାରିବନି ।

ରଜତ—ସେ' କ'ଣ କହୁଚ ପ୍ରମିଳା ? ତୁମେ ମତେ ନିର୍ଭର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲ···

ପ୍ରମିଳା – ସେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ମୁଁ ଫେରେଇ ନବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ମତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାବି ଠିକ୍ କରିବାକୁ ହବ—ମୋ ଜୀବନରେ ବିବାହର ପ୍ରୟୋଜନ ଅଛି କି ନାହିଁ ?

ରଜତ—କିନ୍ତୁ ତୁମେ ମତେ କହିଥିଲ ପ୍ରମିଳା···ବଲାଙ୍ଗୀର ଯିବା ଆଗରୁ ବାପାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆଲୋଚନା କରି ଯା'ର ଗୋଟେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବାକୁ ।

ପ୍ରମିଳା—ଅସ୍ୱୀକାର କରୁନି । ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ କହିଥିଲି । ଏବେ ବି କହୁଚି ଆପଣ ବଡ଼ ମହତ୍, ବଡ଼ ଉଦାର ! ଆମ ପରିବାରର ମାନ-ସମ୍ମାନକୁ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିବା ପାଇଁ ଆପଣ ଊର୍ମିକୁ ବାହା ହବାକୁ ରାଜି ହେଇଥିଲେ । ଆପଣ ନିଜର ମହତ୍ତ୍ୱ

ପ୍ରତିପାଦନ ପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ର ହେଇଉଠିଲେ—ଦୁନିଆ ଆପଣଙ୍କୁ କରତାଳି ଦେଇ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣେଇଥାନ୍ତା···

ରଜତ୍—ପ୍ରମିଳା !! (ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଚି)

ପ୍ରମିଳା—ମୋର କେବଳ ଆପଣଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ···ନିଜର ଉଦାର ମନର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଆପଣ ଆଉ ଜଣେ କୁମାରୀ ଝିଅର ଜୀବନଟାକୁ ଛିନ୍‌ଭିନ୍ କରି ନଷ୍ଟ କରୁଥିଲେ କାହିଁକି ? କିଏ ଆପଣଙ୍କୁ ସେ ଅଧିକାର ଦେଇଚି ? ଜଣକୁ ସବୁଜ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଭସେଇ ଦେଇ ଅନ୍ୟଜଣକୁ ଜୀବନ-ସଙ୍ଗିନୀ କରିବା କ'ଣ ଆପଣଙ୍କର ଉଚ୍ଚମନର ପ୍ରକୃତ ପରିଚୟ ??

ରଜତ୍—ମତେ କିଛି କହିବାକୁ ଅବସର ଦିଅ ପ୍ରମିଳା···

ପ୍ରମିଳା—ନା, ସେ ଭୁଲ୍ ପ୍ରମିଳା ଆଉ କରିବ ନି ! ତୁମି ସାଙ୍ଗରେ ବିଭୂତିବାବୁଙ୍କର ମିଳନ ଶଙ୍ଖ ବାଜି ଉଠୁ—ତା' ପରେ ଆପଣ ଏ ଘରୁ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ବିଦାୟ ନେଇଯିବେ । ଆଉ ହଁ; ରଜତ୍‌ବାବୁ ! ମୁଁ ବେଶ୍ ଏକା ରହି ପାରିବି । ମୋର ଏଇ କର୍ମମୁଖର ଜୀବନ ହିଁ ମତେ ଶାନ୍ତି ଦବ, ଆନନ୍ଦ ଦବ ।

(କଣ୍ଠ ଆର୍ଦ୍ର ହେଇ ଆସିଚି)

ରଜତ୍—(ଆବେଗରେ) ପ୍ରମିଳା···ମତେ କ୍ଷମା କର ପ୍ରମିଳା ! ମୋର ଭୁଲ୍ ପାଇଁ ମୁଁ ଅନୁତପ୍ତ ।

ପ୍ରମିଳା—(କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି) ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର କୌଣସି କଥା ଶୁଣିବାକୁ ଚାହେଁ ନି । ଆପଣ ମୋ ଆଖି ଆଗରୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତୁ । ଚାଲି ଯାଆନ୍ତୁ କହୁଚି··· (କୋହ ଉପରେ କୋହ ଉଠିଚି)

ରଜତ୍—(ଉଜନାଅ। କଣ୍ଠରେ) ବେଶ୍, ତୁମ ନିକଟରେ ମୁଁ ଯେବେ ଏତେ ଅଦରକାରୀ, ତେବେ ଏ ଘରେ ମୋର ଆଉ ପ୍ରୟୋଜନ କ'ଣ ।

(ରଜତ୍ କ୍ଷୁବ୍ଧ ମନରେ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା···ହଠାତ୍ ଊର୍ମିଳା ଝରକା ପାଖରୁ ଆସି ହୁକୁମତ ଗଳାରେ ଆରମ୍ଭ କରିଚି—)

ଊର୍ମିଳା—(ଆଗେଇ ଆସି) ଛିଡ଼ା ହୁଅନ୍ତୁ ! (ସମସ୍ତଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଊର୍ମିଳା ଉପରେ) ମୋର ପ୍ରଥମେ ମାଆଙ୍କୁ ଗୋଟେ କଥା କହିବାର ଅଛି । ସେ କଥା ଶୁଣିବା ପରେ ଯାହାର ଯାହା ଖୁସି, କରିବେ ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଶୁଷ୍କ କଣ୍ଠରେ) ଏ ସମୟରେ ତୋର ପୁଣି କ'ଣ କହିବାକୁ ଅଛି ଊର୍ମିଳା ?? ସମସ୍ତେ କାହିଁକି ଆଜି ଏ ଘରେ ନାଟକ ସୃଷ୍ଟି କରୁଚ ?

ଊର୍ମିଳା—ତୁମେ ମତେ କ'ଣ ବୋଲି ମନେ କରିଚ ମାଆ ? ମୁଁ କ'ଣ ଏ ଘରେ ଏତେ ବୋଝ ହେଇ ଉଠିଚି ଯେ ମତେ ତୁମେ ଯୋଉଠି ଇଚ୍ଛା ସେଇଠି ନେଇ ଥୋଇଦବ ? ବିଭୂତିବାବୁଙ୍କର ବାପା ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କା ଦାବୀ କରି ବାହାଘର ଭାଙ୍ଗି ଦେଲେ ବୋଲି ତୁମେ ମତେ ରଜତ୍ ଭାଇଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଛନ୍ଦି ଦବାକୁ ବସିଲ; ଏବେ ବିଭୂତିବାବୁ ଆସି ହାଜର ହେଇଗଲେ ବୋଲି ତୁମେ ପୁଣି ତାଙ୍କରି ହାତରେ ମତେ ସମର୍ପଣ କରି ଦବାକୁ ବସିଚ ? ଏଇଟା କୋଉ ନ୍ୟାୟ ମାଆ ? ମୋର କ'ଣ ନିଜର ମନ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ ?

ବାସନ୍ତୀ - ଅଛୁ ଝିଅ, ଅଛୁ ! ତୋର ମନ କଥା କ'ଣ କହ ?

ଊର୍ମିଳା—ବିଭୂତିବାବୁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମୋର ଯେତେବେଳେ ବାହାଘର ଥରେ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଚି, ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ପାଇଁ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ଆଉ ଉଠି ପାରେନା ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୋର କ'ଣ ତେବେ ବିଭୂତିଙ୍କୁ ବାହା ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ?

ଊର୍ମିଳା—ନା, ନାହିଁ । ଅତୀତରେ ହୁଏତ ଥିଲା । ହେଲେ ଏଇନେ ମୋ ମତ ମୁଁ ବଦଳେଇ ଦେଇଚି । ରଜତଭାଇ ମତେ ବାହା ହବାକୁ କଥା ଦେଇଚନ୍ତି । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହା ହେବି ।

ରତିକାନ୍ତ—ଊର୍ମି !!

ଊର୍ମିଳା—ଏଥିରେ ଯେବେ ଆପଣଙ୍କର ଆପତ୍ତି ଥାଏ ବାପା; ତେବେ ମୋ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ମତେ କାମ କରିବାକୁ ହବ । ଆପଣଙ୍କ ଝିଅର ଭବିଷ୍ୟତ ସେ ନିଜେ ଠିକ୍ କରିବ ।

ଟୁକୁ—(ହସି ହସି) ଠିକ ତ କରି ସାରିଚୁ ଊର୍ମି ଅପା ! ଆଉ ପୁଣି କ'ଣ ?

ପ୍ରମିଳା—ତତେ ବାପା, ମାଆଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ହବ ଊର୍ମି ! ରଜତ୍ ବାବୁଙ୍କୁ ମୁଁ ଘରୁ ଚାଲିଯିବାକୁ କହିଚି । ତୁ ସେଥିରେ ବାଧା ଦେଇ ପାରିବୁନି । (କଣ୍ଠସ୍ୱର ଅତି ଦୃଢ଼)

ଊର୍ମିଳା—ମୁଁ ତତେ ଠିକ୍ ସେଇ କଥା କହିବି । ମୋ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ତୁ ମଧ୍ୟ ବାଧା ଦେଇ ପାରିବୁନି । ରଜତଭାଇ ଏ ଘରୁ କୌଣସି ମତେ ଯାଇ ପାରିବେ ନି ।

ପ୍ରମିଳା—(ରାଗରେ) ଊର୍ମି !!

ବାସନ୍ତୀ—(ରତ୍ନକାନ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି) ଆରେ ଏ ସମୟରେ ତୁମେ କ'ଣ ଚୁପ୍ ହୋଇ ବସିଗଲ ? ଦୁଇ ଭଉଣୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳ କଷାକଷି ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଲେଣି ! କିଛି ଗୋଟେ ଫଏସଲା କର ।

ରତ୍ନକାନ୍ତ—ମୁଁ ପଥର ହୋଇଗଲିଣି ବାସ, ମୁଁ ପଥର ହୋଇଗଲିଣି । ମୋର ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ମୋର ଆଗରେ ପ୍ରମିଳା ଆଉ ଊର୍ମି କଥା ଉପରେ କଥା କହି ଚାଲିଚନ୍ତି । ପାଠ ପଢ଼ିଚନ୍ତି ବୋଲି ବାପା, ମାଆଙ୍କ ଆଗରେ ସେମାନେ ନିଜର ବିବାହକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ହାଇଚାଇ ସୃଷ୍ଟି କରିବେ, ଏ କଥା ମୋର ଧାରଣାରେ ନ ଥିଲା । ବୁଢ଼ା ହେଲି—ଟଙ୍କଶାଳ ବି ଗଲା; ଏଣିକି ପିଲାମାନଙ୍କର ମର୍ଜି ଜଗି ମତେ ଚଳିବାକୁ ହବ—ମୁଁ ଆଉ ଫଏସଲା କରିବି କ'ଣ ? ମୁଁ ଚାଲି ମହଲକୁ ଯାଉଚି; ତୁମେ ମଧ ମୋର ବାଟ ଧରି ବାସ ! ଶିକ୍ଷିତା ଝିଅମାନେ ନିଜ ନିଜର ସାଥୀ ବାଛି ନିଅନ୍ତୁ । ମୋର ସେଥିରେ କିଛି କହିବାର ନାହିଁ ।

(ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଗଲେ)

ପ୍ରମିଳା—ଆପଣ ଏ ଘରୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତୁ ରଜତବାବୁ ! ଅଯଥା ଆଉ ଜଟିଳତା ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତୁନି ।

ଊର୍ମିଳା—(ରଜତ୍ ପାଖକୁ ଆସି) ନା—ସେ ଯିବେନି । ମୁଁ ଥିବା ଯାଏ ତାଙ୍କୁ ମୋ ପାଖରୁ କେହି ଇଞ୍ଚେ ମାତ୍ର ଘୁଞ୍ଚେଇ ପାରିବେ ନି ।

ପ୍ରମିଳା - (ଗର୍ଜିଉଠି) ଊର୍ମି !!

ଊର୍ମିଳା—ଏ ଚିତ୍କାରର କିଛି ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ । ରଜତ୍‌ଭାଇଙ୍କି ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାହେବି ।

ପ୍ରମିଳା—ଏ ସବୁ କ'ଣ ପିଲାଖେଳ ବୋଲି ମନେ କରୁଚୁ ଊର୍ମି ?

ଊର୍ମିଳା—ବାହାଘରଟା ପିଲାଖେଳ କେମିତି ହବ ଅପା ? ପିଲାଖେଳ ନୁହେଁ ବୋଲି ତ ମୁଁ ରଜତଭାଇଙ୍କି ବାହାହେବ ବୋଲି କହୁଚି ।

ପ୍ରମିଳା—ଚୁପ୍‌କର ! ଏ ଘରେ ରଜତବାବୁଙ୍କର ଯାହାକଛି ସମ୍ପର୍କ, ସବୁ ମୋର ସାଙ୍ଗରେ । ତୋର ସେଥିରେ କଛି ଅଂଶ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଖିଆଲର ଝୁଙ୍କରେ ତୁ ତାଙ୍କୁ ବାହାହୋଇ ପାରିବୁନା । (Pause) ଆସନ୍ତୁ ରଜତ୍‌ବାବୁ, ମୋ ସାଙ୍ଗେ ଆସନ୍ତୁ ।

ରଜତ୍—ମତେ କୋଉଠିକି ଯିବାକୁ କହୁଚ ପ୍ରମିଳା ?

ପ୍ରମିଳା—ତଳମହଲରେ ବାପା ଅଛନ୍ତି; ତାଙ୍କର ପାଖକୁ । ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତ ଜୀବନକୁ ସେ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିବେ, ଆସନ୍ତୁ ।

(ହାତଧରି ଟାଣି ନେଇଗଲା ତଳକୁ)

(ବାସନ୍ତୀ, ଊର୍ମିଳା ଓ ବିଭୂତି କାଠଭୂତ ଭଳି ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରହିଲେ, କାହାରି ତୁଣ୍ଡରେ କଥା ନାହିଁ । କେବଳ ଟୁକୁ ଝରକା ପାଖରେ ଥାଇ ହସି ହସି କରତାଳି ଦେବାରେ ଲଗିଲା···)

ଟୁକୁ—ଗଅର୍ ୟୁ ଅପା, ଗଅର୍ ୟୁ ! ଲଙ୍ଗ୍ ଲିଭ୍ ୟୁ ରଜତ୍‌ଭାଇ, ତୁମେ ସୁଖୀ ହୁଅ— ବି ହାପି ଆଣ୍ଡ୍ ମେରି !

ବାସନ୍ତୀ—(ବଡ଼ ପାଟିରେ) ଟୁକୁ ! (ଧମକ୍ ଦେଲେ)

ବିଭୂତି—ମତେ ଏଥର ବିଦାୟ ଦିଅନ୍ତୁ । (ଊର୍ମିଳା ପ୍ରତି) ମୁଁ ଯାହା ଠିକ୍ ବୋଲି ଭାବିଲି, ସେଇଥି ଆସି କହିଲି । ବାପାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତୁମକୁ ମୁଁ ବାହା ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲି । ତେବେ ତୁମେ ମଧ୍ୟ କଛି ଅନ୍ୟାୟ କଥା କହିନାହିଁ । ସମସ୍ତେ

ଟୁକୁ—(ଝରକାରେ ଦେଖି) କଏ ?? ଆରେ ରମେଶ ! ଟିକେ ଅପେକ୍ଷା କରି ଭାଇ—ମୁଁ ଏଇ ଯାଙ୍ଗେ ଯାଙ୍ଗେ ଗଲି ।

(ଚାଲିଗଲା ତରତରରେ)

(ବାସନ୍ତୀ ଝରକା ପାଖକୁ ଯାଇ ଚାହିଁଲେ । ଟିକକ ପରେ ଊର୍ମିଳା ଆସିଛ···)

ଊର୍ମିଳା—ମା' ମା' ' ଟୁକୁ କୁଆଡ଼େ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯାଉଛ ।

ବାସନ୍ତୀ—ତା'ର ରମେଶ ସାଙ୍ଗ ତାକୁ ଡାକୁଛ ।

ଊର୍ମିଳା—ତିନି କପ୍ ଚାହା କରିବାକୁ ହବ ମା' ! ତଳଘରେ ରଜତ୍‌ଭାଇ, ଅପା ଆଉ ବାପାଙ୍କ ଭିତରେ ଘମାଘୋଟ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଛ ।

ବାସନ୍ତୀ—ତୁ'ର ଦରକାର ନାହିଁ, ତିନିଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ଦେ'—ରାତି ତ ଖୁବ୍ ହେଇଗଲାଣି ।

(ଟୁକୁ ଆସିଚ । ହାତରେ ତାର ଖଣ୍ଡେ ସରକାରୀ ଚିଠି)

ଟୁକୁ—(କହ୍ନି କହ୍ନି ଆସିଛ) ହଁ ମା, ନଅଟା ବାଜିଲା !

ଊର୍ମିଳା—ଚିଠି କଏ ଦେଇଛ ଟୁକୁ ?

ଟୁକୁ—ଖୋଦ୍ ସରକାର ବାହାଦୁର···

ବାସନ୍ତୀ—ଟୁକୁ···!! (ଶାସନ ଭଙ୍ଗିରେ)

ଟୁକୁ—ଆଉ ତୁମର ଅଭାବ ରହିବ ନି ମା' ! କୁମାର ଭାଇଙ୍କ ଅଫିସ୍‌ରେ ମାସକୁ ଶହେପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କାରେ କରାଣୀ ଚାକିରି ମିଳିଗଲା ! ମୁଁ ଏଇ ଚିଠିକୁ ଆଜି ଦିନତମାମ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲି । ପୋଷ୍ଟ ପିଅନ୍ ଭୁଲ୍‌ରେ ରମେଶ ଘରେ ଦେଇ ଯାଇଥିଲା ।

ବାସନ୍ତୀ—(ଆନନ୍ଦରେ) ତୋର ଚାକିରି ହୋଇଗଲା ?? ଓଃ—ଭଗବାନ ମୋ ଗୁହାରି ଏତେ ଦିନକେ ଶୁଣିଲେ ?

ଊର୍ମିଳା—କାହିଁ ? ଦେଖି ଦେଖି; ଟୁକୁବାବୁ ସରକାରୀ ଅଫିସରେ କିରାଣି ଚାକିରି କରିବେ ? ହୁକୁମନାମାଟା ଦେଖି । (ଚିଠିଟା ନେଇ ପଢ଼ିଲା)

ଟୁକୁ—ହୋଇଛି ଊର୍ମି ଅପା ! ଚାକିରି କରିବା ପରେ ପରେ ମୁଁ ଆଉ ଗୋଟେ କାମରେ ହାତ ଦେବ ବୋଲି ଭାବୁଚି । ଆଜି ଯାହାହେଲା—ମାନେ ତୋର ଲେକ୍‌ଚର, ଅପାର ଲେକ୍‌ଚର, ବାପାଙ୍କ ଲେକ୍‌ଚର—ଏ ସବୁକୁ ମିଶେଇ ମୁଁ ଗୋଟେ ନାଟକ ଲେଖିବି । ହଁ, ସେଥିରେ ରଜତ୍‌ଭାଇ ରହିବେ—ବିଭୂତିବାବୁ ମଧ୍ୟ ରହିବେ । କାହାକୁ ବାଦଦେବି ନି, ଏମିତିକି ମୁଁ ନିଜେ ହେବି କିଟିଲ୍ ହିରୋ··· (ହଠାତ୍ ଆସିଚନ୍ତି ରଜତ୍ ଓ ପ୍ରମିଳା)

ପ୍ରମିଳା—କ'ଣ ତୁ ଲେଖିବୁ ଟୁକୁ ?

ଟୁକୁ—ନା—ଟ—କ । ତାର ନାଁ କ'ଣ ଦେବି ଜାଣୁ ଅପା ?

ରଜତ୍—ସତେ ? ନାଟକର ନାମକରଣ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ କରିସାରିଚୁ ?

ଟୁକୁ—ଅତି ଚମତ୍କାର ନାଁ—**ସେଇ ଦିନ ସେଇ ରାତି**··· । ତୁମେଇ କହିଲ ରଜତ୍‌ଭାଇ ! ଆଜି ଦିନ, ଆଜି ରାତିକି କ'ଣ ଭୁଲିହେବ ମନରୁ ? ମୁଁ ଚାକିରି ପାଇଲି—ଦି' ଭଉଣୀ ବିଦାୟ ହେଲେ ଘରୁ···ବାଃ···କ୍ୟା ମଜ୍ଜା···ହୋଇଛି ଶୁଣ ! ତୁମ କପାଳକୁ ସାହାନାଇ ବି ବାଜି ଉଠିଲାଣି । (ନାଚିବାରେ ଲାଗିଲା; ସମସ୍ତେ ହସି ଉଠିଲେ—ନେପଥ୍ୟେ ସାହାନାଇର ସ୍ୱର ।)

—**ଯବନିକା** ନଇଁ ଆସିଲା—